

Jaarboek 1976

uitgave
HEEMKRING TER CUERE

sekr. : Yzerlaan 3
8401 Bredene
Tel. (059) 70 81 40

10

Jaarboek 1976

H E E M K R I N G " T E R C U E R E " E I N D E 1 9 7 6

+++++

BEHEERRAAD

Hoofdman	Belpaeme Noël
Onderhoofdman	Eeckhout Raoul
Secretaris	Van Steenkiste Roland
Penningmeester	Defever Julia (postrek. 547 808)

COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN DE GEMEENTE BREDENE

..

Burgemeester	Claeys Albert
Schepenen	Lagast Raymond
	Van Hooren Raymond
	Beeckaert Roger

MEDEBEHEERDERS

Cattrijsse Willy
Desopper Georges
Devriendt Willy
Fischer André
Fonteyne Gilberte
Geselle Camille
Gevaert Ferdinand
Lantsoght Jacques
Terreyn Henriette
Vandecasteele Louis
Verburgh André
Versluys Roland
Willaert Jan

EREVOORZITTER

Verbanck Richard

ERELEDEN

Penninck Jozef-Legeweg 133-Brugge
Farasijn Daniël-Groeningestr.77 - Gent
Lievens Firmin-Vrijheidslaan 80- Brussel

MEDEDELINGSBLAD :

" R O E P S T E E N "

+++++
+++++
+++++
+++
+

NAMEN TE VOEGEN BIJ NAVOLGENDE JAARLIJKSE LEDENLIJST

=====

Block Jan	Derbylaan 22	Bredene
Casier Oscar	Kon.Astridlaan 29	
Deblieck Fr.	Staessenstraat L2	
De Bruyne Jozef	Buurtspoorwegstraat 47	
De haese	Veldstraat 1	
Deschepper Prosper	Vredestraat 28	
Desoete Constandt	Sluizenstraat 232	
Douvere Etienne	Bredenesteenweg	Oostende
Dufossez Eric	Brugse stw 142	
Goethals Camiel	Brugse stw 163	
Hubert Michel	Buurtspoorwegstraat 60	Bredene
Melis Etienne	Duinenstraat 345	
Meyers Edw.	Plantenstraat 72	Oostende
Neiryneck Henri	Benediktijnerstraat 16	Bredene
Opstaele André	Gistelsteenweg 7	Varsenare
Ragaert	Nukkerstraat 12	Bredene
Rigaux L.	Pr. Albertlaan 38	De Panne
Savels Gilbert	Bruggelaan 6	Bredene
Schamp Edmond	Duinenstraat 135	
Smets Frans	Driftweg 17	
Van Daele Serge	Spaarzaamheidstraat 64	
Vandekerckhove Marcel	Brusselstraat 12	
Vandenberghé Willy	J.Peurquzetstraat 38	Oostende
Vandenbussche Willy	Vredestraat 14	Bredene
Vannecke Fernand	Vrijheidstraat 114	Oostende
Vermeersch Gilbert	Blauwkasteelstraat 98	
Vermeesch Juvenal	Nukkerstraat 75	Bredene
Zwaenepoel Walter	Zandstraat	

ADRESVERANDERINGEN

Defever G.	Zandheuvel 4	Bredene
Deseyn Gerard	Mac Leodplaats 1	Oostende
Lams Maria	Duinenstraat 330	Bredene

...../.....
/

THE FOLLOWING INFORMATION IS FOR THE USE OF THE

OFFICE OF THE SECRETARY OF THE ARMY

1. Name of the person or organization	2. Address of the person or organization	3. City and State
4. Date of birth or date of organization	5. Date of death or date of organization	6. Date of birth or date of organization
7. Name of the person or organization	8. Address of the person or organization	9. City and State
10. Date of birth or date of organization	11. Date of death or date of organization	12. Date of birth or date of organization
13. Name of the person or organization	14. Address of the person or organization	15. City and State
16. Date of birth or date of organization	17. Date of death or date of organization	18. Date of birth or date of organization
19. Name of the person or organization	20. Address of the person or organization	21. City and State
22. Date of birth or date of organization	23. Date of death or date of organization	24. Date of birth or date of organization
25. Name of the person or organization	26. Address of the person or organization	27. City and State
28. Date of birth or date of organization	29. Date of death or date of organization	30. Date of birth or date of organization
31. Name of the person or organization	32. Address of the person or organization	33. City and State
34. Date of birth or date of organization	35. Date of death or date of organization	36. Date of birth or date of organization
37. Name of the person or organization	38. Address of the person or organization	39. City and State
40. Date of birth or date of organization	41. Date of death or date of organization	42. Date of birth or date of organization
43. Name of the person or organization	44. Address of the person or organization	45. City and State
46. Date of birth or date of organization	47. Date of death or date of organization	48. Date of birth or date of organization
49. Name of the person or organization	50. Address of the person or organization	51. City and State
52. Date of birth or date of organization	53. Date of death or date of organization	54. Date of birth or date of organization
55. Name of the person or organization	56. Address of the person or organization	57. City and State
58. Date of birth or date of organization	59. Date of death or date of organization	60. Date of birth or date of organization
61. Name of the person or organization	62. Address of the person or organization	63. City and State
64. Date of birth or date of organization	65. Date of death or date of organization	66. Date of birth or date of organization
67. Name of the person or organization	68. Address of the person or organization	69. City and State
70. Date of birth or date of organization	71. Date of death or date of organization	72. Date of birth or date of organization
73. Name of the person or organization	74. Address of the person or organization	75. City and State
76. Date of birth or date of organization	77. Date of death or date of organization	78. Date of birth or date of organization
79. Name of the person or organization	80. Address of the person or organization	81. City and State
82. Date of birth or date of organization	83. Date of death or date of organization	84. Date of birth or date of organization
85. Name of the person or organization	86. Address of the person or organization	87. City and State
88. Date of birth or date of organization	89. Date of death or date of organization	90. Date of birth or date of organization
91. Name of the person or organization	92. Address of the person or organization	93. City and State
94. Date of birth or date of organization	95. Date of death or date of organization	96. Date of birth or date of organization
97. Name of the person or organization	98. Address of the person or organization	99. City and State
100. Date of birth or date of organization	101. Date of death or date of organization	102. Date of birth or date of organization

THE FOLLOWING INFORMATION IS FOR THE USE OF THE

OFFICE OF THE SECRETARY OF THE ARMY

THE FOLLOWING INFORMATION IS FOR THE USE OF THE

OFFICE OF THE SECRETARY OF THE ARMY

LEDENLIJST AFGESLOTEN OP 1 NOVEMBER 1976

=====

Aspeslagh Charles	Duinenstraat 25	Bredene
Aspeslagh L.A.	Jozef II straat	Oostende
Backers Georges	Nukkerstraat 5	Bredene
Baillière Simon	Kastanjelaan 37	Oostende
Ballegeer André	Meeuwenlaan 11	Blankenberge
Barbaix Louis	Lagravièrestraat 43	Bredene
Bastin Yvan	Duinenstraat 347	
Beaumont Gaston	Hendrik Serruyslaan 42	Oostende
Beeckaert Roger	Pauwhoflaan 74	Bredene
Beirens Edmond	Duinenstraat 359	
Belligh Camiel	Dorpstraat 82	
Belligh Gustaaf	Monnikenstraat 14	
Belpaeme Noël	Frankrijklaan 48	
Bertens Marcel	August Plovieplein 5	
Beyen Julien	Van Tyghemlaan 47	Oostende
Billiaert Roland	Breendonklaan 43	Bredene
Billiau Georges	A. Liebaertstraat 64	Oostende
Billiau Leo	Guido Gezellestraat 37	Bredene
Blomme Albert	Strandlaan 2	
Blomme Edmond	Orchidëenlaan 24	Oostende
Boedt Gilbert	Spaarzaamheidstraat 60	
Boey Lucien	Zandstraat 15	Bredene
Boey Maurits	Zandstraat 65	
Boey Noël	Duinenstraat 52	
Boey René	Koerslaan 32	
Bolle Pierre	Pr. Elisabethlaan 72	
Bollenberg Albert	Brugse steenweg 1	
Bollenberg Jan	Zuidstraat 15	
Bollenberg Willy	Zuidstraat 13	
Bories Leon	Breendonklaan 7	
Borrey Raymond	Steense dijk 222	Oostende
Bossaer Ray	Batterijstraat 40	Klemskerke
Boucquaert Jérôme	Nukkerstraat 26	Bredene
Boucquaert Leon	Fritz Vinckelaan 58	
Broucke Henri	Lagravièrestraat 6	
Broucke Theo	Dr. Van de Wegheplein 5	
Brouckaert Walter	St. Riquierstraat 19	
Broucke Aimé	Veldstraat 38	
Brouwers Johan	Gentstraat 46	
Bruyneel Roger	Brusselstraat 14	
Bulcke William	Benediktijnerstraat 3	
Buttiens Alfons	Wierenstraat 39	Oostende
Caestecker Hubert	Prinses Elisabethlaan 1	Bredene
Caestecker Sylvaan	Molenstraat 81	
Callebaut Guido	Hoefijzerlaan 6	
Callewaert	Dorpsstraat 22	

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

RECEIVED

NOV 10 1954

FROM

DR. J. H. DILLON

TO

DR. R. M. MAYER

RE

RECEIVED

NOV 10 1954

FROM

DR. J. H. DILLON

TO

DR. R. M. MAYER

RE

RECEIVED

NOV 10 1954

FROM

DR. J. H. DILLON

TO

DR. R. M. MAYER

RE

RECEIVED

NOV 10 1954

FROM

DR. J. H. DILLON

TO

DR. R. M. MAYER

RE

LEDENLIJST AFGESLOTEN OP 1 NOVEMBER 1976

=====

Aspeslagh Charles	Duinenstraat 25	Bredene
Aspeslagh L.A.	Jozef II straat	Oostende
Backers Georges	Nukkerstraat 5	Bredene
Baillière Simon	Kastanjelaan 37	Oostende
Ballegeer André	Meeuwenlaan 11	Blankenberge
Barbaix Louis	Lagravièrestraat 43	Bredene
Bastin Yvan	Duinenstraat 347	
Beaumont Gaston	Hendrik Serruyslaan 42	Oostende
Beeckaert Roger	Pauwhoflaan 74	Bredene
Beirens Edmond	Duinenstraat 359	
Belligh Camiel	Dorpstraat 82	
Belligh Gustaaf	Monnikenstraat 14	
Belpaeme Noël	Frankrijklaan 48	
Bertens Marcel	August Plovieplein 5	
Beyen Julien	Van Tyghemlaan 47	Oostende
Billiaert Roland	Breendonklaan 43	Bredene
Billiau Georges	A. Liebaertstraat 64	Oostende
Billiau Leo	Guido Gezellestraat 37	Bredene
Blomme Albert	Strandlaan 2	
Blomme Edmond	Orchidëenlaan 24	Oostende
Boedt Gilbert	Spaarzaamheidstraat 60	
Boey Lucien	Zandstraat 15	Bredene
Boey Maurits	Zandstraat 65	
Boey Noël	Duinenstraat 52	
Boey René	Koerslaan 32	
Bolle Pierre	Pr. Elisabethlaan 72	
Bollenberg Albert	Brugse steenweg 1	
Bollenberg Jan	Zuidstraat 15	
Bollenberg Willy	Zuidstraat 13	
Bories Leon	Breendonklaan 7	
Borrey Raymond	Steense dijk 222	Oostende
Bossaer Ray	Batterijstraat 40	Klemskerke
Boucquaert Jérôme	Nukkerstraat 26	Bredene
Boucquaert Leon	Fritz Vinckelaan 58	
Broucke Henri	Lagravièrestraat 6	
Broucke Theo	Dr. Van de Wegheplein 5	
Brouckaert Walter	St. Riquierstraat 19	
Broucke Aimé	Veldstraat 38	
Brouwers Johan	Gentstraat 46	
Bruyneel Roger	Brusselstraat 14	
Bulcke William	Benediktijnerstraat 3	
Buttiens Alfons	Wierenstraat 39	Oostende
Caestecker Hubert	Prinses Elisabethlaan 1	Bredene
Caestecker Sylvaan	Molenstraat 81	
Callebaut Guido	Hoefijzerlaan 6	
Callewaert	Dorpsstraat 22	

1000
1000
1000
1000
1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

LEDENLIJST AFGESLOTEN OP 1 NOVEMBER 1976

=====

Aspeslagh Charles	Duinenstraat 25	Bredene
Aspeslagh L.A.	Jozef II straat	Oostende
Backers Georges	Nukkerstraat 5	Bredene
Baillière Simon	Kastanjelaan 37	Oostende
Ballegeer André	Meeuwenlaan 11	Blankenberge
Barbaix Louis	Lagravièrestraat 43	Bredene
Bastin Yvan	Duinenstraat 347	
Beaumont Gaston	Hendrik Serruyslaan 42	Oostende
Beeckaert Roger	Pauwhoflaan 74	Bredene
Beirens Edmond	Duinenstraat 359	
Belligh Camiel	Dorpstraat 82	
Belligh Gustaaf	Monnikenstraat 14	
Belpaeme Noël	Frankrijklaan 48	
Bertens Marcel	August Plovieplein 5	
Beyen Julien	Van Tyghemlaan 47	Oostende
Billiaert Roland	Breendonkiaan 43	Bredene
Billiau Georges	A. Liebaertstraat 64	Oostende
Billiau Leo	Guido Gezellestraat 37	Bredene
Blomme Albert	Strandlaan 2	
Blomme Edmond	Orchidëenlaan 24	Oostende
Boedt Gilbert	Spaarzaamheidstraat 60	
Boey Lucien	Zandstraat 15	Bredene
Boey Maurits	Zandstraat 65	
Boey Noël	Duinenstraat 52	
Boey René	Koerslaan 32	
Bolle Pierre	Pr. Elisabethlaan 72	
Bollenberg Albert	Brugse steenweg 1	
Bollenberg Jan	Zuidstraat 15	
Bollenberg Willy	Zuidstraat 13	
Bories Leon	Breendonkiaan 7	
Borrey Raymond	Steense dijk 222	Oostende
Bossaer Ray	Batterijstraat 40	Klemskerke
Boucquaert Jérôme	Nukkerstraat 26	Bredene
Boucquaert Leon	Fritz Vinckelaan 58	
Broucke Henri	Lagravièrestraat 6	
Broucke Theo	Dr. Van de Wegheplein 5	
Brouckaert Walter	St. Riquierstraat 19	
Broucke Aimé	Veldstraat 38	
Brouwers Johan	Gentstraat 46	
Bruyneel Roger	Brusselstraat 14	
Bulcke William	Benediktijnerstraat 3	
Buttiens Alfons	Wierenstraat 39	Oostende
Caestecker Hubert	Prinses Elisabethlaan 1	Bredene
Caestecker Sylvaan	Molenstraat 81	
Callebaut Guido	Hoefijzerlaan 6	
Callewaert	Dorpsstraat 22	

Camerlinck Ignace	Kaaistraat 3	Oostende
Candaele Albert	Prins Albertlaan 42	Bredene
Cardon Romain	Pr. Elisabethlaan 80	
Casier Fernand	Koningin Astridl. 87	
Cattrijssse Roger	Hoogwegel 47	Gistel
Cattrijssse Willy	Fritz Vinckelaan 104	Bredene
Cauwenberghs Alfons	Europalaan 1	Wilrijk
Cavereel Albert	Acacialaan 25	Oostende
Christiaan Marie-Rose	Veldstraat 3	Bredene
Claeys Albert	Kappellestraat 313	
Claeys Gerard	Statiestraat	De Haan
Claeys Jef	Leeuwerikstraat 96	Oostende
Claeys Leon	Gentstraat 48	Bredene
Clicteur Omer	Driftweg 57	
Clybouw Noël	Nukkerstraat 11	
Coelus Robert	Noordlaan 8	
Colpaert Alice	Sluizenstraat 3	
Colpaert Maurits	Kappellestraat 33	
Constandt Maurice	Vredestraat 24	
Content Arseen	Molenstraat 64	
Coopman Jan	Joos de ter Beerstl.15	
Coppin Gilbert	Torhoutstw 548	Oostende
Cordy Paul	Berkenlaan 11	
Cornellie Guy	Maria Theresiastraat 25	
Coenye Jozef	Frère Orbanstr 83	
Croos Firmin	Joos de ter Beerstl.18	Bredene
Crucifix André	Breendonklaan 39	
Cuypers Jean-Marie	Duinenstraat 196	
Daems Paul	Van Iseghemlaan 116	Oostende
Damman Eddy	Vanderschaegestraat 10	Bredene
Dangez Henri	Voorhavenlaan 80	Oostende
David Gustaaf	Breendonklaan 22	Bredene
Debaedts Michel	Mariakerkelaan 64	Oostende
Debaedts Nick	d°	
Debaene Aloïs	August Plovieplein 11	Bredene
Debaere Werner	Prof. Vercouilliestr 48	Oostende
Debaillie Willy	Monikkenstraat 17	Bredene
de Bethune Emmanuel	Kasteeldreef 10	Marke
Debeuckelaere Oscar	Duinenstraat 11	Bredene
Deblauwe Raoul	Buurtspoorwegstraat 2	
Debrock Alfred	Rietstraat 25	Oostende
Debrock Marcel	Nieuwstraat 76	Bredene
Debruyne André	Spaarzaamheidstraat 14	
Debruyne Richard	Leeuwerikkenstraat 184	Oostende
Debruyne Valère	Jacob Besagestraat 57	
Deckers Yves	Gentstraat 11	Bredene
Declerck Noël	Pr. Marie-Josélaan 11	
E.H. Declercq	Ieperstraat	Oostende
Decloedt Maurice	Nukkerstraat 92	Bredene

Decoo Firmin	Duinenstraat 117	Bredene
Decouter Yvonne	Sluizenstraat 98	
Decraecker Jozef	Coupurestraat 20	
Decroos Henri	Vaartdijk Noord 1	Oostende
Decroos Jan	Ringlaan Zuid 153	De Haan
Decroos Paul	Nijverheidstraat 112	Oostende
Decuyper Elisabeth	Driftweg 175	Bredene
Dedrie Edward	Olmenlaan 27	Oostende
Defever Gerard	Pr. Elisabethlaan 45	Bredene
Defever Julia	Rozenlaan 21	
Defever Madelaine	Pr. Elisabethlaan 29	
Defever Margriet	Rozenlaan 21	
Defurne Herman	De Rudderstraat 75	Oostende
De Jonckheere Jan	Antwerpenstraat 2	Bredene
Dekeyser André	Kappellestraat 235	
Dekeyser Willy	Vredestraat 41	
De Knuydt R.	Druivenlaan 23	Oostende
Delaere Eric	Brugse steenweg 57	Bredene
Delaere Georges	Fritz Vinckelaan 4	
De Langhe Gilbert	Kappellestraat 119	
Deleu Redgy	Gentstraat 38	
Delille Georges	Buurtspoorwegstraat 55	
Demaeght Robert	Kievitstraat 17	Oostende
Demeere Henri	Driftweg 101	Bredene
Demey Reddy	Koninginnelaan 64	Oostende
De Mol Marc	Hofstedestraat 22	
De Mol Jan	d°	
De Mol Jean	Frankrijklaan 9	Bredene
Demoor Daniël	Torhoutsteenweg 299	Oostende
De Muynck Germain	Bedevaartstraat 3	Bredene
De Muyt Luc	Dorpsstraat 123	
Denorme Jos	Heilig Hartlaan 28	Oostende
de Ponthieu Daniël	Nieuwpoortse stw 48	
de Ponthieu Giovanni	Vinkenstraat 23	
Depoorter Eddy	Spaarzaamheidstraat 15	Bredene
Depoorter Jérôme	d°	
Derinck Urbain	Kappellestraat 7	
Deputter Georges	Meeuwenlaan 15	
Deroo Gilbert	Nukkerstraat 25	
Derudder Roger	Frans Provoostplein 7	
Deschacht Julien	Sportstraat 3	
Deschepper Eugene	Mariakerkelaan 8	Oostende
de Seyn Gerard	Ste Katherine Polderstr	
Desmet- Raes	Werkstraat 42	Gent
Desopper Georges	Brugse Steenweg 1 b	Bredene
Deswaef Emmanuel	Koerslaan	
Deswelgh Remi	Zuidstraat 3	
D'Everlanghe Leon	Pr. Elisabethlaan 25	
Devliegheer André	Rubenslaan 37	De Haan
Devos Fernand	Ruiterlaan 8	Bredene

Devos Roger	Kapellestraat 307	Bredene
Devriendt Willy	Brugse Steenweg 51	
Devynck Arsène	Frankrijklaan 60	
Dewachter André	Torhoutstw 543	Oostende
Deweever Eric	Dorpsstraat 46	Bredene
Dewulf Georges	Dorpsstraat 17	
Dewulf-Heus	Oude Zak 13	Brugge
D'Hulst Roger	Derbylaan 13	Bredene
Dooms Roger	Molenstraat 17	
Dreesen Jan	Rode Kruislaan 4	Oostende
Dubois René	Nieuwstraat 60	Bredene
Duchateau François	Peter Benoitlaan 20 A	
Ducheyne Robert	Heistlaan 47	Knokke-Heist
Dufour Maurice	Sluizenstraat 10	Bredene
Dumon Albert	Prins Albertlaan 77	Oostende
Dumon Alfons	Pr. Elisabethlaan 82	Bredene
Eeckhoudt Raoul	Wagenmakerstraat 1	
Eerebout Roger	Kapellestraat 233	
Eerwaarde Zusters	Dorpsstraat 144	
Eerwaarde Zusters	Nukkerstraat 106	
Eerwaarde Zusters	Peter Benoitlaan 13	
Elewout Jozef	Victoriastrasse 14	Wilhelmshafen
Eneman Jules	Driftweg 45	Bredene
Everaert Pierre	Duinenstraat 13	
Faict Herman	Steenovenstraat 28	
Ferrier Maurice	Duindoornlaan 13	Oostende
Feys Henri	Cockerillstraat 8	
Fischer André	Oude Gistelstw 17	Snellegem
Fonteyne Gilberte	d°	d°
Fischer Karel	Molenstraat 92	Bredene
Focke Henri	Mariakerkelaan 48	Oostende
Francier Jacques	Torhoutsteenweg 509	
Geldhof Louis	Nukkerstraat 8	Bredene
Gerijl August	Nieuwdokstraat 38	Oostende
Geselle Camiel	Buurtspoorwegstraat 89	Bredene
Gevaert Amedee	Onafhankelijkheidstr 4	Oostende
Gevaert Ferdinand	Duinenstraat 40	Bredene
Gijsbrecht Victor	Veerbootstraat 1	Zeebrugge
Gilliaert Etienne	Kapellestraat 239	Bredene
Goes Kamiel	Wapenplein 9	Oostende
Goes Renaud	Tulpenlaan 1	Bredene
Gunst Willy	Veldstraat 18	
Haeck Kamiel	Driftweg 59	
Haevermaet Roger	Parklaan 10	
Haghebaert Raymond	Elisabethlaan 322	Oostende
Halewyck Raoul	Kasteeldreef 7	Snellegem
Hallemeersch André	Antwerpenstraat 33	Bredene
Hallemeersch Robert	Dr. Van de Wegheplein	
Halsberge	Madeliefjeslaan 66	Oostende
Helsmoortel August	Sportstraat 18	Bredene
Helsmoortel - Boey	Zandstraat 67	

Hendrickx Wilfried	Prins Albertlaan 88	Oostende
Herling Albert	Pr. Marie-Josélaan 11	Bredene
Herling Rosy	Rode Kruisstraat 4	Oostende
Hersens Annie	Zandheuvellaan 11 c	
Hollevoet Albert	Sluizenstraat 99	
Hollevoet Gaston	Gentstraat 5	
Hollevoet Leon	Plantenstraat 56	Oostende
Hosten Wilfried	St Riquierstraat 10	Bredene
Houben Guido	Pr. Elisabethlaan 26	
Huyghebaert Raymond	Driftweg 52	Wenduine
Huyghe Diane	Groenendijk 141	Bredene
Inghelbrecht Wilfried	Kappellestraat 121	
Jansseune Germain	Zeebermlaan 23	Oostduinkerke
Jonckheere Frans	Driftweg 155	Bredene
Klausing Jef	Koninginnelaan 34	Oostende
Knockaert Cyriel	Noordzeestraat 30	Bredene
Knockaert Cyriel	Vredestraat 22	
Knockaert Julien	Polderstraat 105	
Knockaert Richard	Vaartstraat 9	
Knudde Marcel	Dorpsstraat 92	
Krefeld Gerrit	Keizerslaan 23	Brussel
Lagast Raymond	Kappellestraat 37	Bredene
Laga Roger	Meeuwenlaan 36	Oostende
Lambrecht Raymond	Frankrijklaan 31	Bredene
Lams Maria	Frankrijklaan 14	
Lantsoght Jacques	August Plovieplein 22	
Lapon Paul	Leliestraat 10	Oostende
Lataire Remy	Noord-Edestraat 41	Bredene
Lateste Oscar	Fritz Vinckelaan 68	
E.H.Latruwe Firmin	Pr. Elisabethlaan 19	
Lauwereyns Erik	Steenweg op Gistel 238	Oostende
Lauwereyns Roland	Buurtspoorwegstraat 91	Bredene
Lava Roger	H. Lagravièrestraat 7	
Leconte Cyriel	Brugse stw 176	
Lecoutere M.	Driftweg 31	
Leirman André	Taboralaan 130	Oostende
Lems André	Nukkerwijk 2	Bredene
Lermyte Albert	Mariakerkelaan 18	Oostende
Levecke Willy	Zeelaan 12	Bredene
Lievens Firmin	Vrijheidslaan 80	Brussel
Lingier Daniël	Wagenmakerstraat 18	Bredene
Lingier Jaak	Dorpsstraat 95	
Lingier Maurice	Wagenmakerstraat 16	
Lingier Robert	Dorpsstraat 104	
Logghe Edward	Driftweg 73	
Loy Alfred	Duinhelmlaan 5	
Loy Walter	Molenstraat 9	Nieuwkerken
Luca Kamiel	Prins Albertlaan 68	Bredene
Luca Robert	Prins Albertlaan 71	Oostende
Luja Marcel	Hendrik Consciencelaan 3	Bredene
Maene Daniël	Monikkenstraat 18	

Maertens Gislain	Frankrijklaan 15	Bredene
Maes Jacky	H. Zwaenepoelstraat	
Maes Jef	Nieuwpoortsteenweg 457	Oostende
Mahieu Raymond	Duinenstraat 186	Bredene
Major Walter	Edmond Laponstraat 10	Oostende
Makelberge Jannie	Breendonklaan 12	Bredene
Marest Leopold	Dorpsstraat 96	
Meesschaert Charles	Duinenstraat 169	
Meesschaert Oscar	Zuid-Oostwijk 14	
Melis Charles	Zandstraat 20	
Mestdagh Frans	Golfstraat 23	
Metsu Charles	Kon. Astridlaan 15	
Metsu Walter	d° 15 A	
Metsu Willy	Kapellestraat 143	
Meyns Fernand	Breendonklaan 57	
Meysman Louis	Buurtspoorwegstraat 52	
Meyus Carlos	Ijzerlaan 2	
Milh Jan	Kristinastraat 56	Oostende
Moermans - Velghe	Van Iseghemlaan 38	
Monteny Albert	Zandstraat 111	Bredene
Monteny Fernand	Cirkelstraat 28	Oostende
E.H. Neiryñck Firmin	Kerkstraat 8	Bredene
Neiryñck Robert	Pagodenlaan 394	Brussel
Neyt Leopold	Dorpsstraat 31	Bredene
Nieuwenhuyse René	Koninginnelaan 50	Oostende
Nyssen Jules	Dorpsstraat 20	Bredene
E.H. Olivier Albert	Spaarzaamheidstraat 33	
Opstaele Roger	Lodewijk Paretlaan 24	
Orlans Richard	Waterhoenstraat 31	Gent
Pauwels Frans	Bestuursgebouw Vismijn	Oostende
Pittery Gilbert	Nukkerstraat 74	Bredene
Plovie Iwan	Turkeyenlaan 29	
Poppe Oscar	Duinstraat 338	
Pottier Louis	Kon. Elisabethlaan	Nieuwpoort
Pyra-Casier	Kon. Astridlaan 79	Bredene
Pyra Georges	Dorpsstraat 74	
Pyra Kamiel	Kapellestraat 131	
Pyra Remi	Violierenlaan 18	
Questier Marcel	Nieuwstraat 90	
Questier Roger	Frankrijklaan 16	
Raes- Schallier	Parklaan 20	
Ramakers Maria	Gentstraat 32	
Ramakers Jessie	Duinhelmlaan 4	
Rammant Norbert	Veldstraat 2	
Rau Raymond	Oude Molenstraat 22	Oostende
Rau Roland	Vismijn 38	
Remaut Jeanette	SS Pieter & Paulusplein 9	
Reunbrouck René	Voorhavenlaan 171	
Rondelez Oscar	Guido Gezellestraat 11	Bredene
Rommelaere Yves	Van Tieghemlaan 59	Oostende

Vandenbosch Lodewijk	Koerslaan 37	Bredene
Van den Broecke Auguste	Waverse Steenweg 1208	Oudergem
Vandenbroecke Georges	Veldhoekstraat	Maldegem
Vandenbroele Willy	Landweg	Bredene
Vandenbroecke Maurits	Veldstraat 10	
Vandenweghe Jan	Prins Albertlaan 70	Oostende
Van der Beken Michel	Peter Benoîtlaan 1-3	Bredene
Vandervennet-Lievens	Gulden Vlieslaan 16	Brugge
Van Gheluwe Maurice	Vicognedijk 15	Oostende
Van Haverbeke Eddie	Nieuwpoortsteenweg 20 A	
Van Iseghem Auguste	Stockholmstraat 47	
Vanhooren Firmin	Zeelaan 9	Bredene
Vanhooren Freddy	Ringlaan Zuid 106	Klemskerke
Vanhooren Raymond	Noordzeestraat 8	Bredene
Vanhoorne Eric	Perzikenlaan 23	Oostende
Vanhoutte Maurice	Veldstraat 16	Snaaskerke
Vanhijfte Marc	Antwerpenstraat 41	Bredene
Van Isacker Jacques	Breendonklaan 49	
Vanlaere Gerard	Buurtspoorwegstraat 63	
Vanleenhove Frans	Duinenstraat 35	
Vanloo Anne-Marie	Duinenstraat 51	
Vanloo René	Duinenstraat 333	
Vanloo Roland	Duinenstraat 51	
Vanremoortele-Ketelers	Landbouwersstraat 6	Oostende
Van Rickstal Hendrik	Zwaluwenstraat 63	
Van Steenkiste Oscar	Nukkerstraat 7	Bredene
Vansteenkiste Roger	Duinenstraat 50	
Vansteenkiste Roland	IJzerlaan 3	
Van Troostenberghe Carlos	Oostendestraat 27	Middelkerke
Van Wallegghem Daisy	Duinenstraat 2	Bredene
Van Wallegghem René	Frère Orbanstraat 59	Oostende
Van Wallegghem Honoré	Prinses Elisabethlaan 94	Bredene
Vanzandweghe Auguste	Brugse Steenweg 40	Oostende
Velghe Alfons	Dorpsstraat 120	Bredene
Verbanck Frans	Driftweg 33	
Verbanck Karel	Zonnelaan 29	As
Verbanck Lydie	Nieuwpoortsteenweg 196	Oostende
Verbanck Richard	Driftweg 33	Bredene
Verbeke Roger	Brugse steenweg 30	Oostende
Verburgh André	Zwanenstraat 75	
Verburgh Eddy	Elisabethlaan 343	
Vercruysse André	Van Hembdenstraat 13	
Verhaeghe Allard	Noord-Edestraat 72	Bredene
Verhaeghe F.	Hertog Jan zonder Vreesstr 32	Gent
Verlaecke	Zandvoordestraat 119	Oostende
Verlinde Alois	Nukkerstraat 68	Bredene
Verlinde André	Benediktijnerstraat 24	
Verlinde Henri	Nukkerstraat 86	
Verlinde Roger	d°	

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

1000
1000
1000

Vermeulen Arsène	G. Defeverstraat 22	Bredene
Vermeylen André	Dorpsstraat 132	
Vermoortele Alfons	J. Demeyerstraat 40	Blankenberge
Vermoortel André	Kappellestraat 61	Bredene
Versluys Kamiel	Kappellestraat 167	
Versluys Noël	Brusselstraat 4	
Versluys Pierre	Brusselstraat 10	
Versluys Roland	Brusselstraat 8	
Versluys Willy	Violierenlaan 8	
Verstraete Frank	Rogierlaan 38	Oostende
Verstraete Marc	Batterijstraat 38	Klemskerke
Vervaecke Marcel	Pr. Marie Josélaan 3	Bredene
Vilain Omer	Rogierlaan 38	Oostende
Vrancken Willy	Lelielaan 4	
Vrancken Paul	d°	
Vrancken Raymond	Vicognedijk 26	
VVKS 53/11 Noordland	Zegelaan 3	Bredene
Warlop Bernard	Kon. Astridlaan 61	
Wets Eddy	Spreeuwenlaan 20	Oostende
Willems Rudy	Langestraat 82	
Willaerts Jean-Pierre	Edith Cavellstraat 16	
Willeput Arseen	Duinenstraat 229	Bredene
Wybo Alfons	Vicognelaan 5	
Wyntin Erik	Distellaan 69	Oostende
Wyntin Herman	Sluizenstraat 130 A	Bredene
Zanders Roger	Plassendalestw 15 A	Oostende
Zwaenepoel Georges	Louis Vanderschaegestr 13	Bredene
Zwaenepoel Willy	Zegelaan 2	

§
§§§
§§§§§
§§§
§

DE LEDEN WORDEN VRIENDELIJK VERZOCHT EVENTUELE ADRESVERANDERINGEN
RECHTSTREEKS TE MELDEN AAN RICHARD VERBANCK , DRIFTWEG 33 -BREDENE

§
§§§
§§§§§
§§§
§

ACTIVITEITEN VAN DE HEEMKRING GEDURENDE HET JAAR 1 9 7 6

=====

- 1 Zondag 25 jan - " Vijfkamp " op de Blauwe Sluis
- 2 Zaterdag 7 febr. - Uitreiking van de " Zilveren Tent " aan Patrick Hendrickx
- 3 Zaterdag 7 febr. - Jaarlijks " Ter Cuere " feestmaal
- 4 Zaterdag 10 april- Toneelavond : " De gebroken Kruik " door het Reizend Volkstheater , Ingericht door het Davidsfonds - Sas in samenwerking met Ter Cuere .
- 5 Waarneming bij het blootleggen van 25 skeletten
- 6 Uitreiken van de " Zilveren Tent " aan Mevrouw Buyse-Declercq.
- 7 Zondag 6 juni -Keuveluurtje " De Bredense Skeletten "
- 8 Zondag 20 juni - Jaarlijkse Algemene statutaire Vergadering
- 9 Zaterdag 26 juni - Geleid bezoek aan het museum van het Sint-Jan Hospitaal te Brugge ter gelegenheid van de tentoonstelling " 800 jaar Sint-Jan Hospitaal " .
- 10 Zondag 26 september - Volksspelen voor Jong en Oud
- 11 Uitgifte van de " Ter Cuere " zelfklever
- 12 Woensdag 10 nov.-Plechtige opening van de tentoonstelling : " 900 Jaar Bredene "
- 13 11 t/m 16 nov. Tentoonstelling " 900 Jaar Bredene " ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de heemkring .
- 14 Zaterdag 13 nov Muzikaal kunstgebeuren . In de kerk van het Dorp : Driestemmige Latijnse Mis : " Missa Ave Maris Stella " van P.Plum door het Sint-Gregoriuskoor .
- 15 Zondag 14 nov. Plechtige ontvangst door het gemeentebestuur van de kring , Uitreiken van een standaard geschonken door het gemeentebestuur .

1. The first part of the report deals with the general situation of the country.

2. The second part of the report deals with the economic situation of the country.

3. The third part of the report deals with the social situation of the country.

4. The fourth part of the report deals with the political situation of the country.

5. The fifth part of the report deals with the cultural situation of the country.

6. The sixth part of the report deals with the environmental situation of the country.

7. The seventh part of the report deals with the international situation of the country.

8. The eighth part of the report deals with the future prospects of the country.

9. The ninth part of the report deals with the conclusion of the report.

10. The tenth part of the report deals with the appendix of the report.

11. The eleventh part of the report deals with the bibliography of the report.

12. The twelfth part of the report deals with the index of the report.

- 16 Zondag 12 dec. Vijfkamp op de Blauwe Sluis
- 17 Uitgifte van het Jaarboek 1976
- 18 Uitgifte van " Roepsteen " nrs 30 t/m 35
- 19 Medewerking aan het seminariewerk van de psycho-pedagogische afdeling van de Rijksnormaalschool - Gent
- 20 Maandelijks bestuursvergaderingen
- 21 Openstellen van het heem ten behoeve van de toeristische " Relaxtoer" , iedere donderdagnamiddag van half-juni tot eind augustus .
- 22 Iedere zondagmorgen openstellen ten behoeve van de leden van het archief en bibliotheek van 11 u tot 12.u 30
- 23 Maken van film van de gemeenteraadsverkiezingen 1976

S
SSS
S

HEBBEN HUN MEDEWERKING VERLEEND AAN DIT JAARBOEK :

Noël BELPAEME

Georges DESOPPER

Raoul EECKHOUT

Ferdinand GEVAERT

Raymond MAHIEU

Jules VAN CANNEYT

Louis VANDECASTEELE

Eddie VAN HAVERBEKE

Karel VERBANCK

Richard VERBANCK

S
SSS
S

DE ZILVEREN TENT

~~~~~

Eind 1975 heeft de beheerraad van TER CUERE het initiatief genomen om elk jaar een verdienstelijk burger en burgeres van Bredene te huldigen door het toekennen van een onderscheiding , genaamd " DE ZILVEREN TENT "

Voor 1975 werd " De zilveren Tent " toegekend aan Mevrouw Fernande Declercq en de Heer Patrick Hendrickx ,

Mvr. Declercq voor haar verdienste op het sportief vlak , Niet alleen als lid van de Waternikkers blonk ze uit doch ze was aanvoester van de Bredense JEZEBELS bij het twee maal veroveren van de Beker van België basketbal , Vanaf 1971 was ze kapitein van de Belgische Nationale Basketbalploeg dames , In 1972 werd ze " first lady " van de nationale baketbalsport en verkreeg ze de " Zilveren Medaille voor Sportverdienste " , Sinds 22 jaar staat ze op de bres om de Bredense sport te dienen ,

De Heer Hendrickx kreeg de onderscheiding om zijn daden van moed en zelfopoffering , Sinds 1971 redde hij VIJF mensen van de verdrinkingsdood ,

S
SSS
S

ENKELE TE VERBETEREN FOUTEN IN HET JAARBØEK

HS 16 en K 26 : beafsteak = beefsteak

SK 4 : hoordde = hoorde

K 2 - lijn 2 : vroeger = vroegere

K 12 - lijn 8 : de andere = het andere

K 26 : obk en stapel = een stapel

S
SSS
S

T I E N   J A A R   . . . .

Op 26 mei 1966 werd onze kring , vereniging zonder winstoogmerk , door mensen van alle gezindheid , zonder onderscheid van godsdienstige , politieke of filosofische overtuiging gesticht.

Er werd vooropgesteld in de statuten :

Art. 3 - De vereniging heeft tot doel :

- a. het bestuderen van de heemkunde ;
- b. het bevorderen van samenwerking tussen alle beoefenaars van de heemkunde ;
- c. heemschut : het beletten van de verdwijning of beschadiging van wat een blijvende waarde heeft voor de heemkunde en het nastreven van de bewaring, herstelling, heropbeuring of aanmoediging van wat tot de heemkunde betrekking heeft ;
- d. het inrichten of helpen inrichten van een of meer heemmuzea ;
- e. het uitgeven van een eigen tijdschrift ;
- f. het uitgeven van heemkundige publicaties ;
- g. het aanleggen van een heembibliotheek , archief , foto-, dia-, en filmateek .

Na tien jaar kunnen we dan ook terecht met fierheid schrijven dat we volledig beantwoorden aan het door ons vooropgesteld doel, - ja - , zelfs de filmateek is een werkelijkheid geworden .

Intussen blijkt de kring spontaan gegroeid van 32 stichters naar ongeveer 450 leden .

Wat niemand had kunnen voorzien was dat de kring ook nog zou uitgroeien tot een band , een schakel van vriendschap , tussen de leden en inzonderheid tussen de beheerders die , zoals in iedere gezonde familie onderling , weten te geven en te nemen , maar er toch in slagen deze menselijke relaties te kristaliseren tot wat hun allen dierbaar is : DE ZIEL van hun heemkundige kring " TER CUERE " .

Noël Belpaeme

hoofdman

The first part of the paper discusses the importance of the study and the objectives of the research. It then proceeds to a detailed description of the methodology used, including the data collection and analysis techniques. The results of the study are presented in the following section, followed by a discussion of the implications and conclusions. The paper is organized into several sections, each focusing on a specific aspect of the research. The first section provides an overview of the study, while the subsequent sections delve into the details of the methodology, results, and conclusions. The final section discusses the broader implications of the findings and offers suggestions for future research.

M a g i k o o k e e n w o o r d v a n l o f . . . ?

BIJ TIEN JAAR

" TER CUERE "

+++++

Van 11 tot 15 november 1976 zijn het voor de vrienden van Ter Cuere ongetwijfeld mooie en heugelijke dagen geweest !

Toen voor 10 jaar enkele mensen de koppen bij elkaar staken , hebben die waarschijnlijk nooit gedacht dat hun heemkring op zo'n korte tijd , zo'n snelle en hoge vlucht zou nemen . Zij wilden niet alleen hun vrije tijd op een nuttige en zinvolle manier doorbrengen , maar in de eerste plaats waren ze bekommerd om het opzoeken en bewaren van ons voorvaderlijk erfgoed . Het is inderdaad merkwaardig hoe vlug ze er zijn in geslaagd de mensen " heimatbewust " te maken .

Ieder jaar, wanneer men het zo keurig en verzorgd jaarboek doorbladert , wordt men getroffen door die vele bladzijden met namen van leden . Het is nog treffender als men leest waar al die mensen wonen , gespreid over gans het land , sommigen tot ver in het buitenland .

Allemaal mensen die zich gelukkig voelen op deze manier terug contact te krijgen met de bakermat, en in de vele anekdoten van het Jaarboek en Roepsteen , hun vroegere jaren - kinder- en jeugdijaren - herkennen en terugvinden .

Hoe gelukkig zijn we allen niet wanneer we eens met vroegere vrienden oude herinneringen of verhalen , die we misschien nog gehoord hebben van onze vader of moeder of grootouders , kunnen ophalen en die op ons zo'n grote indruk hebben gemaakt , dat we ze nooit vergeten .

Dat alles samenbrengen noemt men heemkunde : het opzoeken , het bewaren , het bestuderen van alles wat met onze eigen streek en omgeving , met ons eigen volk , te maken heeft : de volkstaal , het volksgeloof , de volksliederen , de volksverhalen en gebruiken , enz .

Die mensen die zich daarvoor hebben ingezet bewijzen aan de plaatselijke gemeenschap een onschatbare dienst . Het is goed en noodzakelijk dat de waarde daarvan bij de gelegenheid van het tienjarig bestaan eens goed wordt onderlijnd .

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

Een tweede zaak die mij in de heemkring " Ter Cuere " steeds heeft getroffen is de onderlinge vriendschap die er heerst. Een vriendschap die alle hinderpalen van rang en stand doorbreekt, boven en door alle politieke en ideologische beschouwingen heen .

Ik zie ze allen voor mijn geest , een groep van mannen en vrouwen , vanaf de hoofdman en de ere-voorzitter tot de eenvoudigste man , die erop uittrekken naar vele plaatsen in het land , op zoek om ergens iets te vinden , een klein stukje , een vergeelde prentkaart , om toch meer de puzzel van ons verleden te kunnen samenbrengen .

Ter Cuere ligt mij persoonlijk zeer nauw aan het hart, niet alleen omdat ik mijn hart eertijds heb verloren in het huizeke waar ze is gevestigd en waar ze hare schatten bewaard , maar veel meer omdat Ter Cuere een ontmoetingsplaats is , waar mensen elkaar benaderen en leren kennen , een plaats waar van mensen , vrienden gemaakt worden .

Daardoor heeft Ter Cuere niet alleen een HEEMKUNDIGE , maar meteen ook een SOCIALE waarde . Ik geloof dat deze laatste, in een tijd waarin velen meer en meer voor zichzelf leven , een groter menselijke waarde is dan de eerste .

Het is dan ook met deze waarden voor ogen , dat ik alle mensen die zich daarvoor 10 jaar hebben ingezet , oprecht en van harte geluk wens , aan alle vrienden van Ter Cuere zeg : doe zo voort en nog vele , vele jaren !

J. VAN CANNEVT

Senator

SSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSS

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

V A N   D E   O U D E

N A A R   D E   N I E U W E
V I S S E R S K A A I

L A N G S   E N K E L E   O M W E G E N

.....

Opgedragen aan
ons erelid

Daniël FARASIJN

die door zijn
spontane hulp
als 't ware de
rozijnen heeft
geleverd voor
mijn koekebrood

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐

.....

R i c h a r d   V E R B A N C K

.....

EPISTEL BIJ WIJZE VAN INLEIDING

Waarde Vriend en Konfrater ,

Mag ik je hierbij uitnodigen voor een wandeling langs de
Visserkskaai ?

Je wilt me reeds onderbreken en zeggen dat ge deze wandeling geregeld doet omdat ge in de binnenstad schier geen adem meer kunt halen .

Ik weet het ! Ge kent blindlings de weg tot het café van " De Witten " , en over de boten en de jachten kunt ge mij les geven . Dat is juist . Maar ik wil je echter meevoeren tot we , terug in de tijd , rond 1936 beland zijn . Daarbij maken we nog veel zijsprongetjes . In het jaar 36 waart ge een Limburgs jongetje en ik kan me goed inbeelden , met wat fantasie , dat ge toen misdiener waart omdat ge de grootste en de braafste waart onder de toekomstige kommunikanten .

Ge zijt sedertdien Oostendenaar geworden - een echte - omdat het Maaswater niet zout genoeg was en omdat ge van oordeel waart dat de Oostendse meisjes mooier waren dan waar ook ter wereld . Daar had ge groot gelijk in !

Sedertdien is veel veranderd , zowel wat de meisjes als wat de Kaai betreft . De meisjes van zestien dragen de dag van vandaag geen deftige hoed meer en ook dat akelige korset hebben ze afgelaten . Als compensatie droegen ze dan vroeger geen BeHa. 't Een is 't een, en 't ander is 't ander , maar ze zijn mooier dan ooit .

De Kaai van vroeger hebt ge niet gekend en is nu een zielloos geval geworden . Ze doet me denken aan een verschrompelde patat waar ze kleurige pluimen ingestoken hebben . De patat werd er niet beter door .

Ik wist wel dat ge zoudt meegaan , en mocht ge nog twijfelen : onze wandeling eindigt sowieso bij de " Witten " .

Uw vriend en konfrater ,

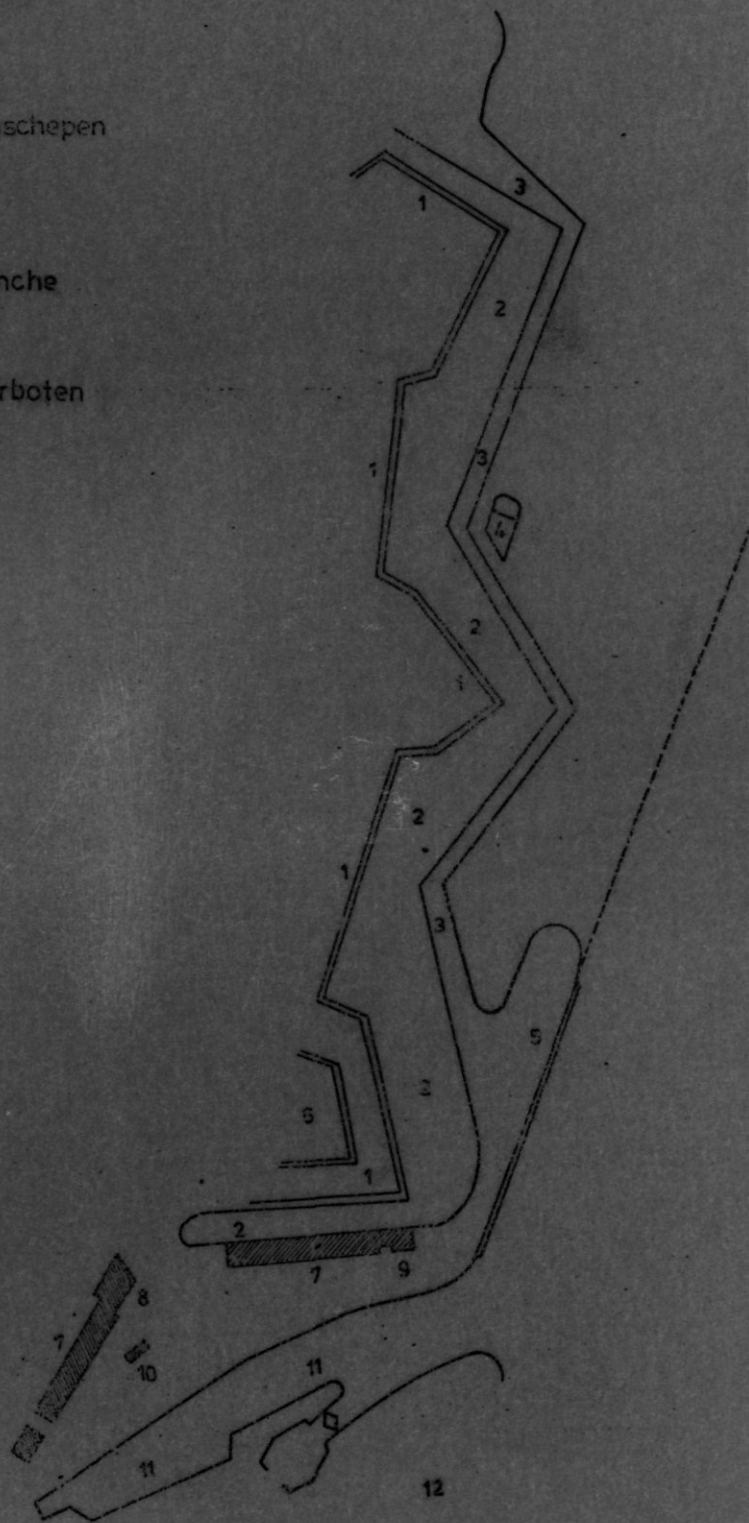
D.

1855

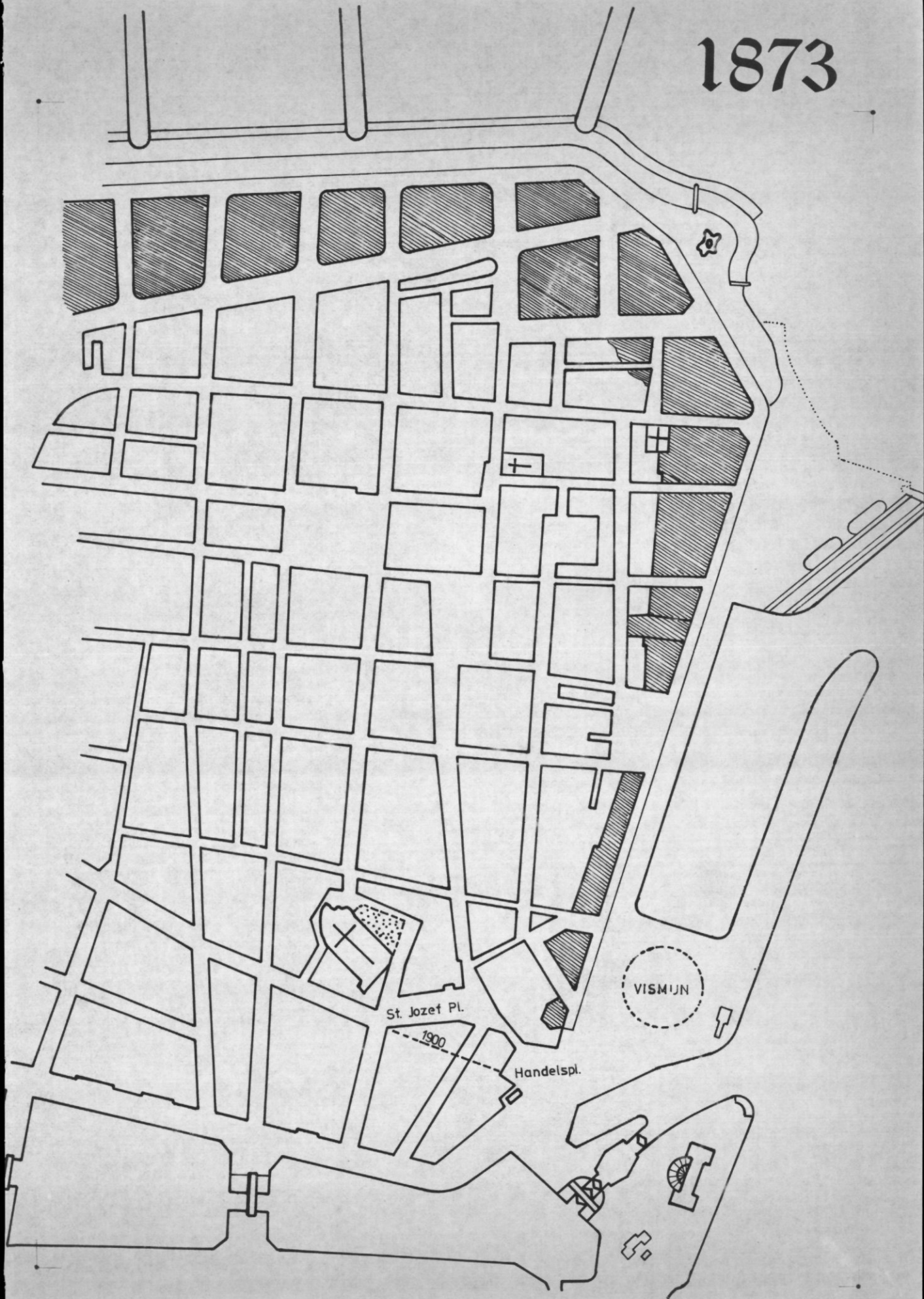
- 1 Vestingwal
- 2 Vestingwater
- 3 Dijk
- 4 Oesterpark Musin
- 5 Aanlegplaats stoomschepen
- 6 Ijsput
- 7 Pakhuizen
- 8 Ship Hotel
- 9 Hotel Maison Blanche
- 10 Waterreservoir
- 11 Visserskreek
- 12 Aanlegplaats Doverboten

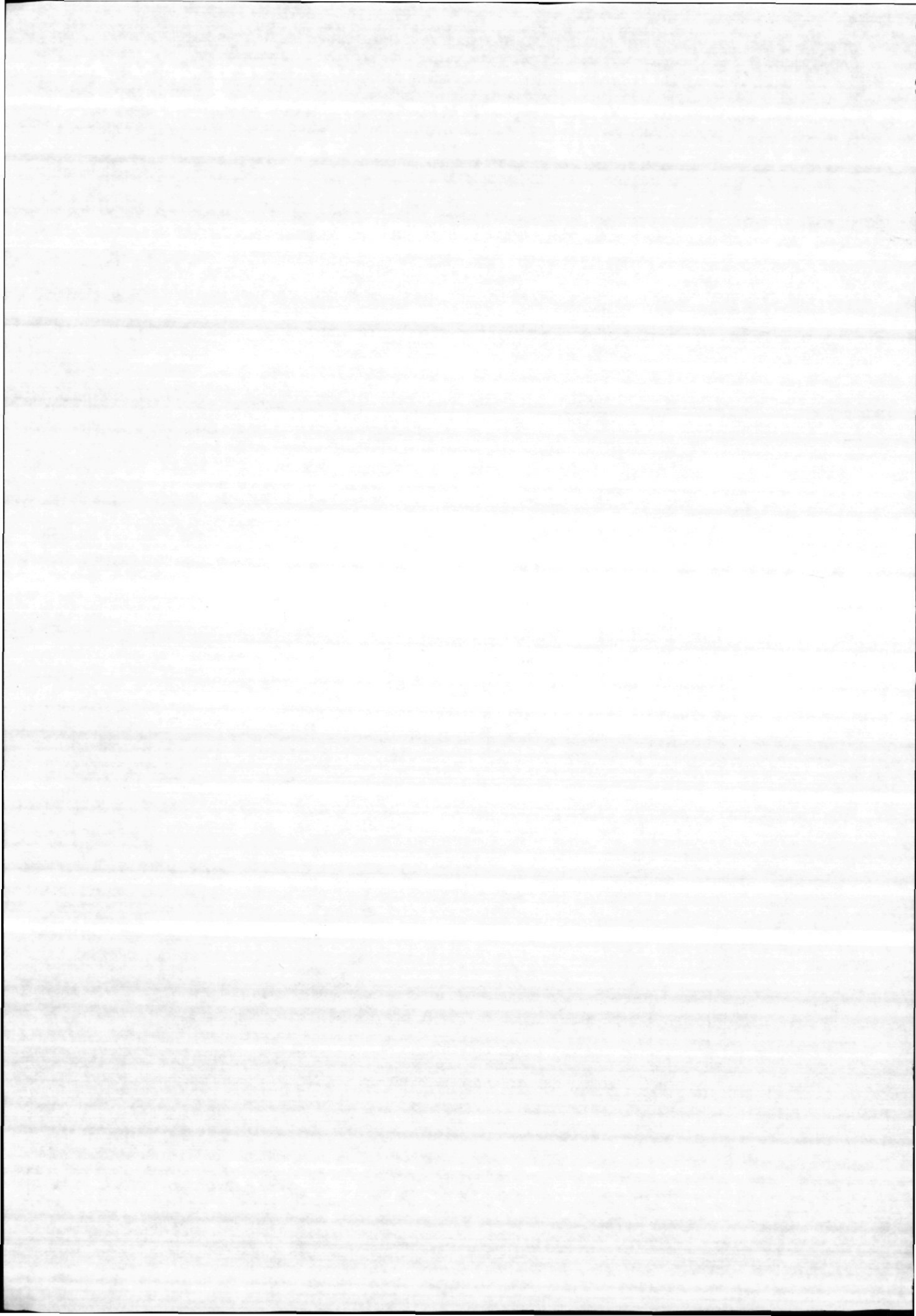
1	Vestigwal
2	Vestigwater
3	Dijk
4	Gezondpark Muisin
5	Aanlegplaats stoomschepen
6	Lijpout
7	Pakhuisen
8	Schip Hotel
9	Hotel Maison Blanche
10	Waterreservoir
11	Visserskreek
12	Aanlegplaats Overbotten

1873

V A N D E O U D E N A A R D E N I E U W E

V I S S E R S K A A I

=====

DE OUDE VISSERSKAAI

Vooraleer langs de huidige Visserkskai te trekken gaan we eerst de plaats bekijken waar de vroeger Visserkskreek zich bevond . Deze kreek kreeg later , toen ze gehalveerd was , de naam van Slijkput en Strontput . De mensen die daarrond woonden vonden de laatste benaming de meest voor de hand liggende .

Het is mij niet te doen om hier de historie te schrijven van deze Visserkskreek noch van de omgeving . Het is echter zo dat de mensen , en in de eerste plaats de jongeren , die belang stellen in de geschiedenis van Oostende zich op deze plaats nog moeilijk kunnen oriënteren . De kreek is volledig verdwenen ; de oude sluisen eveneens , en op de plaats waar eens de oude vismijn stond is nu een splinternieuwe sluis te zien die de tijdok met de voormalige handelsdokken verbindt .

We zullen ons opstellen op een gunstige plaats en wel op het punt waar , aan het uiteinde van de verdwenen Slijkput , eens een van de laatste Oostendse pissijnen stond . We staan hier werkelijk bij een belangrijk verkeerspunt want het is ondenkbaar wat hier reeds aan mensen is voorbijgekomen sedert ik de plaats ken . En dan bedoel ik in de eerste plaats de vreemdelingen : Engelsen die met de maalboot toekwamen en 's zondags de vloed van eendagjesmensen die hier hun tocht naar het strand en de dijk aanvatten .

Toen ik klein was , na de eerste wereldoorlog , was dit strategisch punt ook gekend door de vele kleine smoeters van het visserkskwartier . Hier werden de Engelsen " met al hun poenden " opgewacht wanneer de maalboot binnenvoer . Het klonk dan van : " Penny , mister?....You give me a penny ?... " .

De Jams , met hun aangeboren superioriteitsgevoel , voelden zich gevleid en deelden gewillig pennies uit . Maar de jongens waren rijk ! Met het gekregen geld trokken ze naar de Kaaistraat , waar ze in de " Engelse winkel " - dat was de spekkewinkel van Verbiest , naast " De Hooizolder " - een halve frank kregen voor één penny . Binnen, tussen het uitstalraam en de eigenlijke winkel hing steeds een enorme Engelse vlag . De jongens waren ook in de gelegenheid aldaar sigaretten Pom-Pom te kopen per stuk . Was het nu aan vijf of tien centiem , ik weet het niet meer , maar er werd dankbaar van gebruik gemaakt .

En in omgekeerde richting dan ! Hoe dikwijls is de kaai niet leeggelopen naar het station omdat het nieuws de ronde deed: " Charly Chaplin is mee met de male !!! " En lopen dat de mensen deden ...

En toch lieten ze zich telkens vangen . Het moest nu eens waar zijn !

Winter en zomer was het op dat punt druk . Het reizen per trein kende zijn bloeiperiode en over de smalle brug van en naar het Zeestation verdrongen zich tussen de reizigers de vele pakjesdragers of " commissjonoarissen , de pisteurs die de toeristen moesten meelokken naar hun hotel en dan de vele koetsen die nog niet verdrongen waren door de taxis .

Vergeten we ook niet dat op dit punt , en dit tot september 1934 , alle vis voorbij kwam die naar de vismijn werd gereden . De vissersschepen werden toen gelost langs de Vindictivekaai, vanaf de Kapellestraat tot aan " Het Waterhuis " .

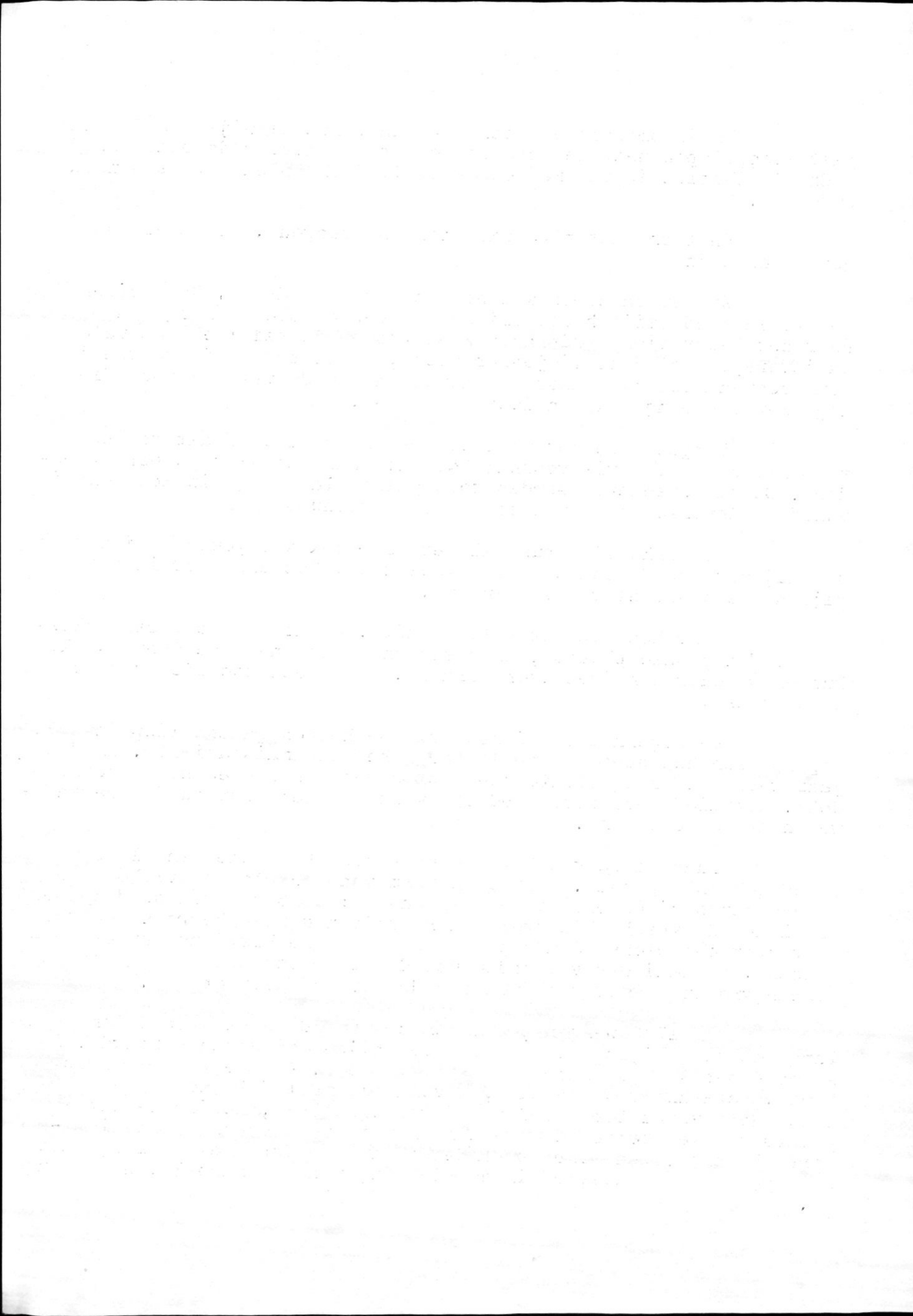
Betrekkelijk druk zal het daar ook wel geweest zijn toen de Slijkput nog de enige Visserskaai was . Oostende had in die tijd nog een gordel van vestingen .

Maar hoe zag dat alles eruit , en hoe lag dat daar allemaal ? Vanop onze plaats , hier met ons zicht naar de Grote Kerk, kunnen we daar een idee over vormen . Eerst een woordje over de kreek zelf .

De afgeknotte Slijkput die we hebben gekend liep in 1869 nog tot aan het gebouw van het vroegere zeecommissariaat . In dat jaar werd het eindgedeelte ge-incorporeerd in het eerste handelsdok . Het middengedeelte werd opgevuld en hier ligt nu de toegangsweg naar het station .

Langs deze kreek lag dan de oude kaai die aangelegd was op aangeslibde grond . Ze had de vorm van een stompe driehoek en was in den beginne praktis een eilandje : de basis van de driehoek lag langs de kreek , de twee andere zijden werden begrensd door de vestinggracht wiens vorm bepaald werd door de bastions van de vestingen . De kaai was verbonden met de stad door een brug over de vestinggracht . Hier trok men dan door de " Kaeypoort " .

In 1723 werden , ten behoeve van de Oostendsche Compagnie langs de twee zijden van de driehoek rijen pakhuizen gebouwd . Ze stonden met hun rug naar het vestingwater . Aan het eind van de kaai , tegnaan de havengeul , bevond zich het " Ponton-gat " (naam die verbasterd werd tot " Pompegat ") , de inschepingsplaats van de overzet die de mensen tot op de schorre van Lisse-morre bracht . Van daaruit konden ze dan verder trekken langs het duin naar de Oostkust of in de richting van het kanaal , naar Brugge .

Schier in het midden van de kaai lag sinds 1632 een voorraadplaats of citerne voor drinkwater , op de preciese plaats waar nu nog " Het Waterhuis " staat . Ik voeg erbij : gelukkig maar ! Want de exacte plaats waar deze herberg zich bevindt is voor ons een richtpunt dat dienstig is voor het verder bekijken van de omgeving .

Voor dit stadsdeel zijn drie gebeurtenissen bepalend geweest : Het slopen van het zuidelijk deel van de vestingen , tachtig jaar later het volledig verdwijnen van de wallen rond de stad en tenslotte de brand van de oude kerk die de bouw van de huidige S.Pieter en Pauluskerk tot gevolg had .

De historiek van de visserskreek , de handelsdokken en de rest van de haven werd reeds dikwijls neergepend en valt buiten mijn domein . Gezien deze instellingen echter hun invloed uitoefenden op het stadsbeeld ben ik verplicht op hun rol hierbij te wijzen , zij het dan zo kort mogelijk .

In 1774 werd toelating gegeven om een nieuwe dok te graven in de bedding van de Sinte Catherinakreek . Deze dok zou voorzien worden van een sluis zodat het de schepen mogelijk zou zijn te lossen bij lage zowel als hoge tij . Het werk kwam klaar in november 1776 .

Op 11 juni 1781 werd de toenmalige vorst Jozef II binnen de stad ontvangen . Nog de zelfde dag werd Oostende door hem bij decreet tot vrijhaven verklaard . Dit had een grote toeloop van vreemde kooplieden tot gevolg . Engelsen , Fransen en Hollanders kwamen hier kantoren oprichten , maar er was een groot tekort aan plaats . De huurprijzen stegen zodanig dat één jaar huur de waarde van het huis opbracht . De stad moest bersten , en dat deed ze ook !

Nog hetzelfde jaar bleek dat de nieuwe dok te klein was en zonder dralen werd een achterdok gegraven met daarbij nog een werfkaai . Dit bracht mee dat de zuidelijke versterkingen moesten verdwijnen om plaats te maken voor nieuwe loskaai . Veel bouwgrond kwam also vrij .

De afbraak werd begonnen in 1782 . Eerst werd de monumentale Kaeypoort verkocht aan een Brusselaar . Deze kreeg één maand tijd om dit stenen gevaarte te verwijderen want achter de gehele operatie werd spoed gezet .

Vier weken nadien verschenen driehonderd^d soldaten in de stad die de zuidelijke wallen , tegenover de nieuwe dokken , afvoerden . Tussen twee bastions , vóór de vestinggracht , lagen enkele gebouwtjes . Zo verdween een wachthuis en een scheepswerf , maar de herberg " De Stroyen Haene " liet men staan . Dit huis werd opgenomen in de nieuwe verkaveling .

Schier in het midden van de kaai lag sinds 1612 een voorraadplaats of citerne voor drinkwater , op de preciese plaats waar nu nog " Het Waterhuis " staat . Ik voeg erbij : gelukkig maar ! Want de exacte plaats waar deze herberg zich bevindt is voor ons een richtpunt dat dienstig is voor het verder bekijken van de omgeving .

Voor dit stadsdeel zijn drie gebeurtenissen bepalend geweest : Het slopen van het zuidelijk deel van de vestingen , tachtig jaar later het volledig verdwijnen van de wallen rond de stad en tenslotte de brand van de oude kerk die de bouw van de huidige S.Pieter en Pauluskerk tot gevolg had .

De historiek van de visserskreek , de handelsdokken en de rest van de haven werd reeds dikwijls neergepend en valt buiten mijn domein . Gezien deze instellingen echter hun invloed uitoefenden op het stadsbeeld ben ik verplicht op hun rol hierbij te wijzen , zij het dan zo kort mogelijk .

In 1774 werd toelating gegeven om een nieuwe dok te graven in de bedding van de Sinte Catherinakreek . Deze dok zou voorzien worden van een sluis zodat het de schepen mogelijk zou zijn te lossen bij lage zowel als hoge tij . Het werk kwam klaar in november 1776 .

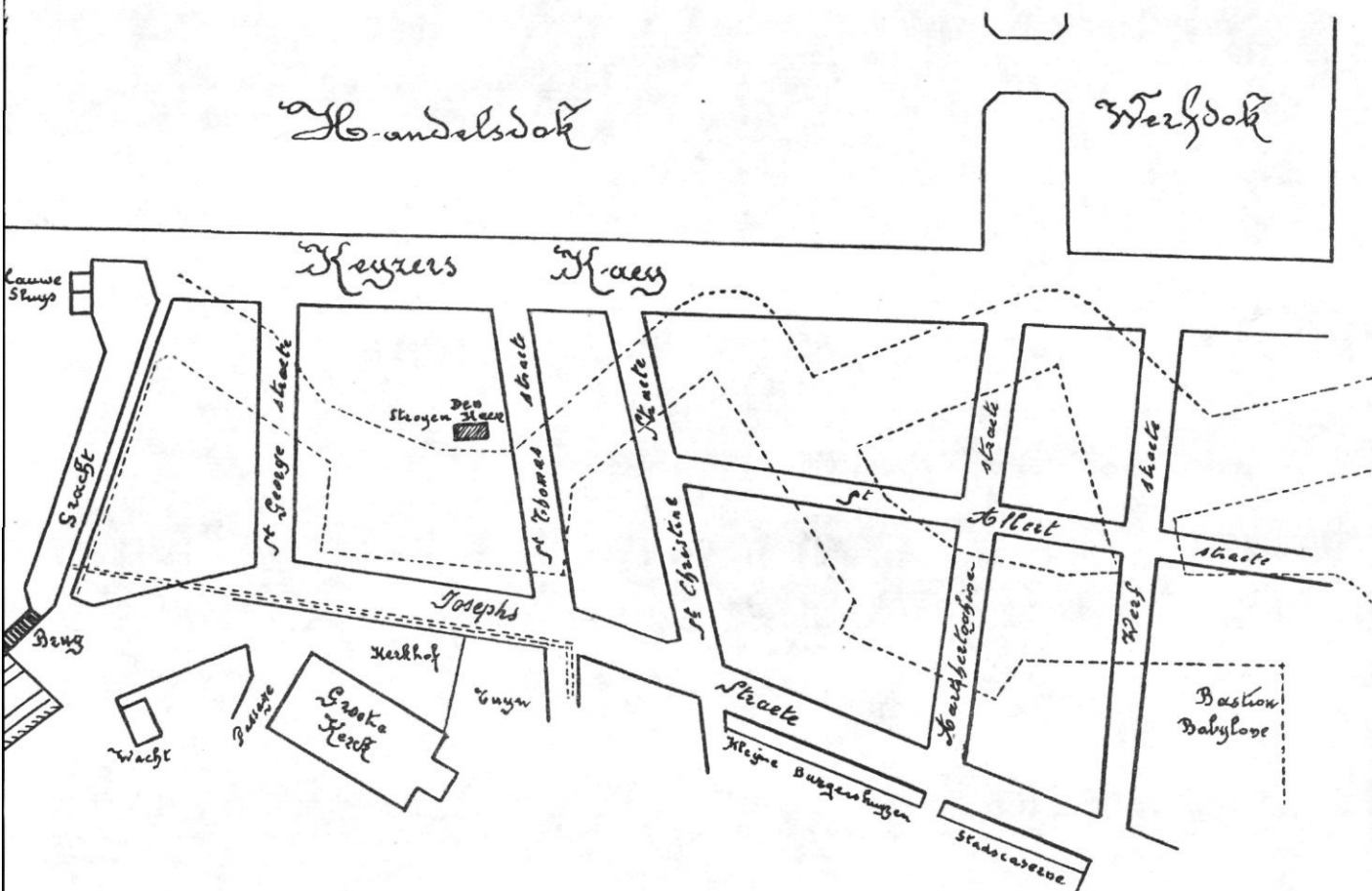
Op 11 juni 1781 werd de toenmalige vorst Jozef II binnen de stad ontvangen . Nog de zelfde dag werd Oostende door hem bij decreet tot vrijhaven verklaard . Dit had een grote toeloop van vreemde kooplieden tot gevolg . Engelsen , Fransen en Hollanders kwamen hier kantoren oprichten , maar er was een groot tekort aan plaats . De huurprijzen stegen zodanig dat één jaar huur de waarde van het huis opbracht . De stad moest bersten , en dat deed ze ook !

Nog hetzelfde jaar bleek dat de nieuwe dok te klein was en zonder dralen werd een achterdok gegraven met daarbij nog een werfkaai . Dit bracht mee dat de zuidelijke versterkingen moesten verdwijnen om plaats te maken voor nieuwe loskaai . Veel bouwgrond kwam also vrij .

De afbraak werd begonnen in 1782 . Eerst werd de monumentale Kaeypoort verkocht aan een Brusselaar . Deze kreeg één maand tijd om dit stenen gevaarte te verwijderen want achter de gehele operatie werd spoed gezet .

Vier weken nadien verschenen driehonderd^d soldaten in de stad die de zuidelijke wallen , tegenover de nieuwe dokken , afvoerden . Tussen twee bastions , vóór de vestinggracht , lagen enkele gebouwtjes . Zo verdween een wachthuis en een scheepswerf , maar de herberg " De Stroyen Haene " liet men staan . Dit huis werd opgenomen in de nieuwe verkaveling .

1782

DE EERSTE UITBREIDING VAN DE STAD , NAAR HET ZUIDEN

De " Blaauwe Sluys " gaf verbinding met de VISSERSKREEK

Vlak bij de " Stroyen Haen " lag nog een wachthuis en een
scheepswerf . Beide verdwenen .

Zo ontstond het nieuw kwartier tussen de Keyzerskaai (Vindictivelaan) en de Josephstraete, en meteen de nieuwe, brede Sint-George - Sint Thomas - Sinte Christine - Sint Albert -Aarts-hertoginne - en Werfstraten. Nog GEEN Zuidstraat, want daarover hebben we het verder.

Een stuk vestingwal, tussen de afgebroken Kaeypoorte en het noordelijk gelegen Ponte-bastion bleef staan. Het stuk wal, aan de andere zijde van de poort verdween wel en liet plaats voor een breed verlengstuk van de Josephstraete dat later Square Baudouin werd genoemd en ten slotte het Sint-Pieter en Paulusplein werd.

De herberg " De Stroyen Haene " kwam te liggen in de Sint-Thomasstraat (nu Kapellestraat) omtrent op de plaats van de gewezen garage Vieren.

Deze toestand bleef nagenoeg ongewijzigd tot de volledige afbraak van de vestingen.

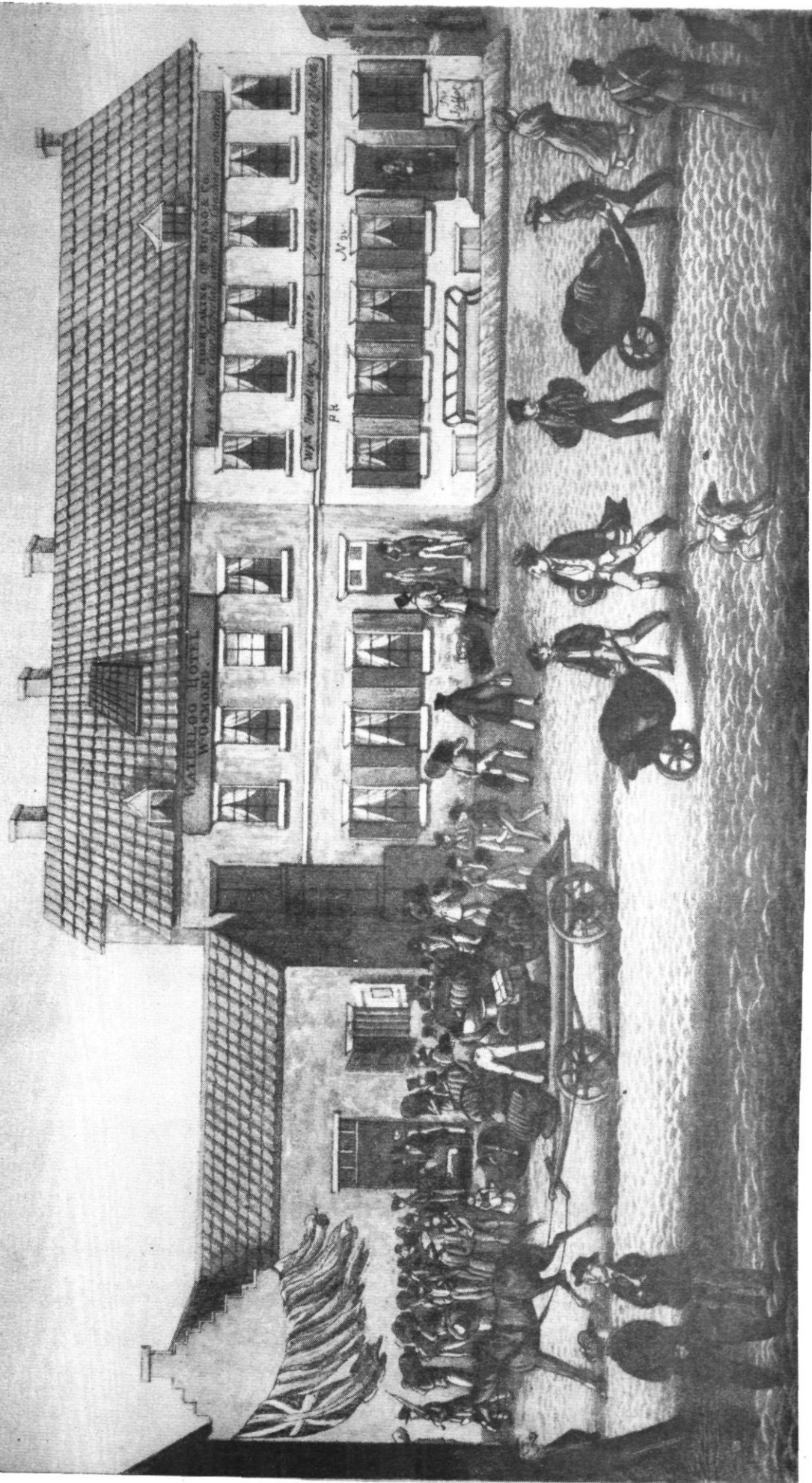
Vanaf onze plaats tegenover " Het Waterhuis " zullen we het oud-kaaikwartier, zoals het was in het begin van de 19-ee eeuw, eens bekijken. De kaai aan de oude Visserskreek had nog altijd de vorm van een driehoek. De tegenwoordige Zuidstraat was nog een gracht maar had de vroegere functie van vestinggracht verloren. Het vlietken was verbonden met de visserskreek door middel van een sluis: " de Blauwe Sluis ". Daarlangs lagen nog altijd de oude " Keyzerlycke Packhuysen ": lange, lage gebouwen waarvan het dak op enkele plaatsen onderbroken werd door een puntgeveltje.

Op een gravure uit 1816, geschets^t door de Engelsman M.Egerton, zien we welke bedrijvigheid heerst op de kaai. Geheel links kunnen we nog net een stukje merken van de zijgevel van het " Waterhuis ", dat geheel los op de kaai staat. Tussen dit gebouw en het laatste pakhuis dat blijkbaar dienst doet als controlekantoor van de douane is een lange koord gespannen waaraan vlaggen hangen.

Rechts tegenaan het pakhuis zien we twee hotels: Eerst het " Waterloo Hotel " (dat kon niet missen in het jaar 1816), uitbater W. Osmond. Daarnaast vinden we " The Talbot " waar een expeditiekantoor is gevestigd: " London Steam Packet Office ", " Undertaking of Busso & Co " - " Here and at the Cour Imperial where the Coaches are starting ". Naast dit laatste gebouw ligt een nauwe straatweg waarvan we een paar huizen zien. Dit zijn de eerste huizen van de noordzijde van het huidig Sint-Pieter & Paulusplein. Deze enge doorgang is de onderkant van een trechter die toegang geeft tot: naar links de Josephstraete, en recht door, de Kaaistraat. Ik heb reden om te geloven dat deze smalle toegangsweg tot de kaai in de volksmond " de Passage " genoemd werd.

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, but the specific content cannot be discerned.]

En is veel volk op de kaai want blijkbaar is juist een pakketboot uit Engeland aangekomen . Veel bagage wordt versjouwd op kruiwagens en een paardegetrek . Men merkt dat de tolbeambten het reisgoed inspecteren .

Nu moeten we nog de oostelijke rij pakhuizen situeren . Deze lag met de achterzijde langs de vestinggracht van het Pontebastion . Bekijken wij , langs de huidige Visserkskaai , de rij huizen tussen het P.&P.-plein en de Sint-Franciscustraat . De pakhuizen en de gracht drongen samen loodrecht in deze huizenblok binnen . Daar waar ik vroeger heb gewoond , in " 't Meivisje " , op de hoek van de St. Franciscustr. , lag vestingwater . Vanop deze plaats kon men zich niet begeven in de richting van het Klein Strand . Men was verplicht een omweg te maken via de Kleine Kaaistraat (Pastoor Pypestr.) tot op de vestingwal .

Bij het graven van de nieuwe sluis , in 1973 , werd op de plaats van deze opgevolde vestinggracht een meter-dikke laag scherven van Chinees porcelijn gevonden die aldaar ten tijde van de Oostendsche Compagnie werden gedumpt .

Dit is in grote trekken een situatieplan dat we dan weer van dichtbij bekijken op een of ander tijdstip .

°
° °

DE GEBOUWEN LANGS DE OUDE VISSERSKAAI IN HET JAAR 1823 EN WAT ER ACHTERAF MEE GEBEURDE

1823 . Dat is pas zeven jaar nadat Egerton zijn plaatje tekende voor het boek dat zijn verslag bevatte over zijn , toenmaals , traditionele reis naar het slagveld van Waterloo . Wat vonden men op de kaai , wie woonde daar en wie waren de eigenaars ?

Midden op de plaats stond de herberg " 'tWaterhuis " , bewoond door Jacobus Lusyne . Onder het huis bevond zich sinds 1632 een citerne voor drinkwater . Deze voorraadplaats bleef in gebruik tot het tijdstip dat Oostende , na de eerste wereldoorlog , " Bocqwater " kreeg . Het water was in de eerste plaats bestemd voor de schepen . (1)

-----
(1) Na de eerste wereldoorlog werd nog lang water rondgevoerd naar de schepen met grote ijzeren citernewagens . In 1914 kostte een wagen water ZES frank (Faktuur Albert Lanoye - Sanders)

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, but the specific content cannot be discerned.]

=====

- 1   *Blauwe Sluis*
- 2   *Octrooiwacht*
- 3   *Kookhuis - later Morre*
- 4   *Ship Hotel*
- 5   *The Talbot - later Visscherswelzijn en Royal Yacht Hot*
- 6   *Herberg De Jonghe - Bureel Barge*
- 7   *Wit Huis*
- 8   *Huis Huilmand - in 1865 kantoor Loodswezen*
- 9   *Eveneens huis behorende aan Huilmand*
- 10   *Wagthuis - Bureau des Passeports*
- 11   *Loodskantoor*
- 12   *The Hope*
- 13   *Huis Verburgh*
- 14   *Pakhuis Stad*
- 15   *Stadspolitie*
- 16   *Pritchard*
- 17   *Thomas Bailey*
- 18   *Wachthuis van de Douane*
- 19   *Aanlegplaats pakketboten*
- 20   *d°   Barge*
- 21 en 21 a   *Aanlegplaats Ponte*
- 22   *Morre in 1872*
- 23   *Pakhuis van de Genie*

In juli 1864 wilde de stad het gebouw kopen om er de douane in onder te brengen , maar de prijs was te hoog .

We hebben gezien dat zich op het einde van de Vissers - kreek de " Blauwe Sluis " bevond . Deze verdween , samen met de gracht waar de Zuidstraat zou getrokken worden . Naast de sluis stond een klein kotje voor de octrooiwacht .

Vervolgens houden wij stil bij een klein gebouwtje : het kookhuis . Het was de zeelieden verboden vuur te stoken aan boord , binnen de haven . Het kookhuis - de naam zegt het zelf - was dus een gemeenschapshuis waar het scheepvolk warme maaltijden kon bereiden . In 1861 kreeg het echter een andere , meer lugubere bestemming : het werd gebruikt als dodenhuis . Niet voor lang echter want reeds in 1863 werd het afgebroken . De afbraak bracht de som op van 50 frank . Het nieuwe dodenhuis kwam te liggen op de hoek van de Cadzandstraat en de Schipperstraat .

Dan hebben we de westelijke entrepôt . Als gebouw was het niet veel zaaks en ik vermoed dat ze in de tijd van de Oostendsche Compagnie zeer haastig tewerk zijn gegaan om vlug-vlug een onderdak te verschaffen aan de ingevoerde koopwaar . Dit pakhuis werd afgebroken in 1870 , samen met de vestingen .

De twee gebouwen die ernaast stonden hebben we reeds ontmoet op de gravure van Egerton . Het eerste , betrokken door Osmond , behoorde aan Marie en Fransiska Pieters . Later werd de naam veranderd in Ship Hotel , waarschijnlijk toen het verbouwd en vergroot werd .

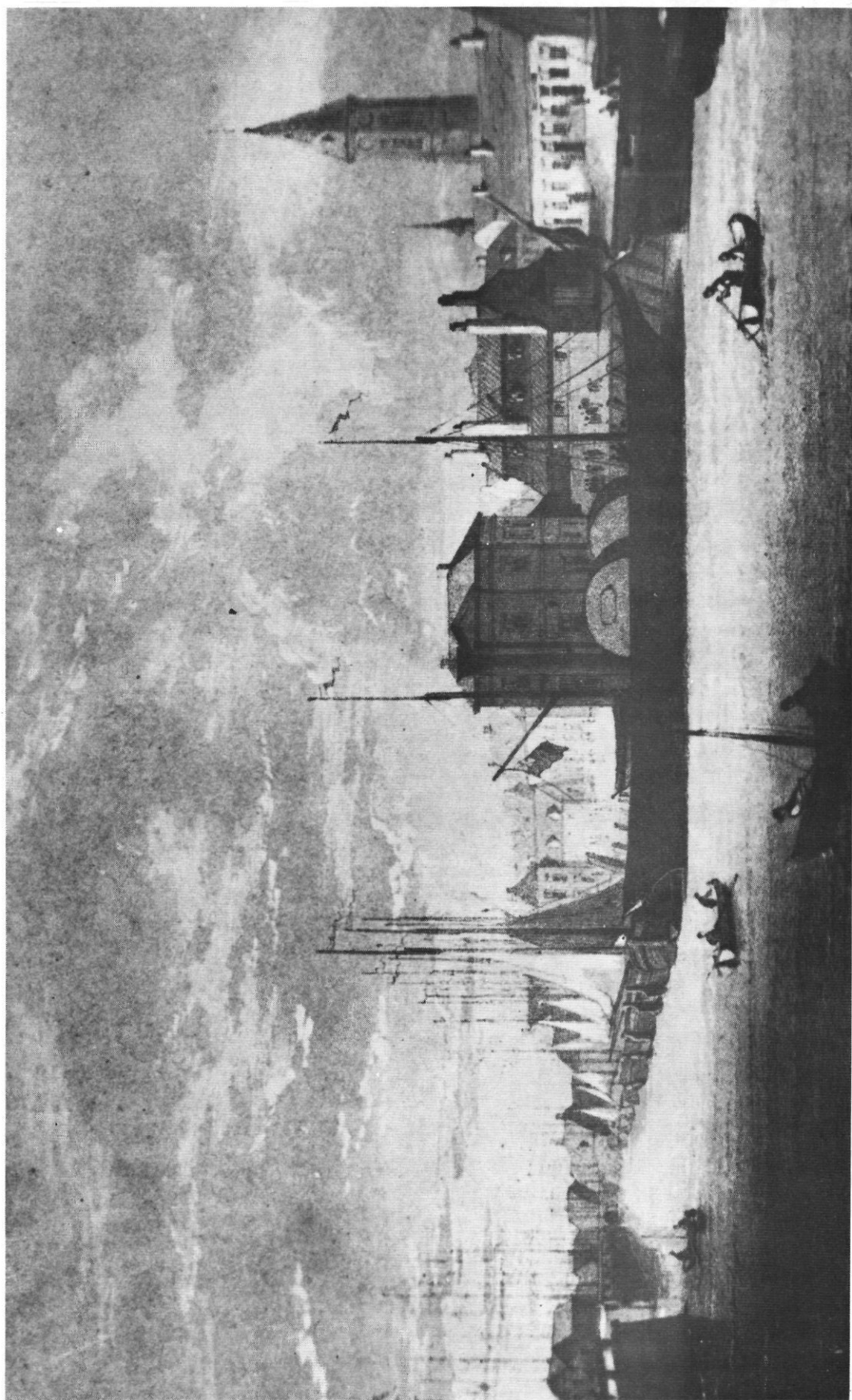
Het tweede gebouw , de " Talbot " , in 1816 betrokken door de expéditeurs , werd in 1823 bewoond door de eigenaar J. Freyman , wijnkoopman . Het is mogelijk dat hij de expéditiedienst verder onder zijn hoede had want op het einde van de eeuw vinden we nog de Freymans terug als tolagenten (later Freyman & Vanloo) . Later droeg het de naam van " Visscherswelzijn " en tenslotte " Royal Yacht Hotel " .

Hoe die twee gebouwen tenonder gingen zien we later .

Aan het oostelijk gedeelte van de Visserskaai hebben we dan de tweede rij pakhuizen die afgebroken werden in 1872 . Aangebouwd in de richting van de Geule was " Het Wit Huis " (Eigenaar Pieter Huilmand en betrokken door een zekere Dortant) . Deze Huilmand was tevens eigenaar van de twee nevenstaande kleine huizen die ook dienst doen als herberg . Het middenste van dit drietal werd in 1865 kantoor van het Loodswezen .

Hier draait de kaai af naar de Geule en precies aan deze bocht bevond zich de aanlegsteiger van de pakketboten . Deze vormde een uitsprong waarop twee afzonderlijke gebouwen : Het eerste was

in twee verdeeld en vormde enerzijds het " Wagthuis " en anderszijds het " Lootskantoor " . In 1855 werd het " wagthuis " het " Bureau des Passeports "

Het tweede gebouwtje verdient onze aandacht omdat het heel typisch is . Natuurlijk is het een herberg en draagt de naam " The Hope " . Het is schilderachtig wegens de vorm van het dak , dat vanvoor gezien doet denken aan een klok . Naar de zeezijde is een ruime loggia aangebouwd . Het moet goed geweest zijn daar voor het venster te zitten en de gehele haveningang te kunnen gadeslaan. Het werd afgebroken NA de oprichting van de vismijn .

In 1773 droeg de herberg nog de mooie Vlaamsche naam van " De Verrekijker " . Hier vlakbij legde de ponte of overzet aan . Sedert de dag dat deze ponte werd ingelegd moet op deze plaats een of ander herbergje gestaan hebben om het wachten draaglijk te maken en de reizigers te beschutten .

In feite zijn we hier op het einde van de kaai , maar van hieruit loopt een smalle dijk noordwaarts langs de Geule . Er bevindt zich echter nog een korte rij huizen , en dit eindje droeg de naam van " Vuurschips Kaay " . Vandaag de dag vinden we daar de Car-Ferry .

Het eerste huis is een herberg : " La Maison Jaune " . Het heeft daar gestaan tot 1872 , wanneer het door de erfgenamen van Pierre Vroome verkocht werd aan de stad voor 16.000 fr. Het moest plaats maken voor de vismijn die omtrent deze plaats zou gebouwd worden . Het huisje ernaast behoorde aan de stad , was een pakhuis , en werd betrokken door Frederik Dortant . Tussen dit pakhuis en het volgende gebouw lag een klein wigvormig kotje dat onderdak verschaftte aan de stadspolitie .

Zo komen we aan de twee laatste gebouwen van de rij . De eigenaars waren ten dien tijde respectievelijk Ocket en de rentenier Frans Ryckaert . Ze werden bewoond door twee Engelsen : Pritchard en Thomas Bailey .

Tegenaan het water stond nog een klein wachthuisje voor de douaniers die moesten beletten dat langsdaar , via de dijk , smokkelwaar naar de stad zou gebracht worden .

De overzijde van de Visserskreek - dit is het smalle gedeelte waar zich de sluizen bevonden die toegang verleenden tot de dokken - was in feite een verlengstuk van de Keyzers-Kaay en het droeg ook die naam . In ons jaar 1823 stond aldaar naast het kleine " Wagthuis der sasknechten " één herberg die gehouden werd door David de Jonghe .

in twee verdeeld en vormde enerzijds het " Wagthuis " en anderszijds het " Lootskantoor " . In 1855 werd het " wagthuis " het " Bureau des Passeports "

Het tweede gebouwtje verdient onze aandacht omdat het heel typisch is . Natuurlijk is het een herberg en draagt de naam " The Hope " . Het is schilderachtig wegens de vorm van het dak , dat vanvoor gezien doet denken aan een klok . Naar de zeezijde is een ruime loggia aangebouwd . Het moet goed geweest zijn daar voor het venster te zitten en de gehele haveningang te kunnen gadeslaan. Het werd afgebroken NA de oprichting van de vismijn .

In 1773 droeg de herberg nog de mooie Vlaamsche naam van " De Verrekijker " . Hier vlakbij legde de ponte of overzet aan . Sedert de dag dat deze ponte werd ingelegd moet op deze plaats een of ander herbergje gestaan hebben om het wachten draaglijk te maken en de reizigers te beschutten ,

In feite zijn we hier op het einde van de kaai , maar van hieruit loopt een smalle dijk noordwaarts langs de Geule . Er bevindt zich echter nog een korte rij huizen , en dit eindje droeg de naam van " Vuurschips Kaay " . Vandaag de dag vinden we daar de Car-Ferry .

Het eerste huis is een herberg : " La Maison Jaune " . Het heeft daar gestaan tot 1872 , wanneer het door de erfgenamen van Pierre Vroome verkocht werd aan de stad voor 16.000 fr. Het moest plaats maken voor de vismijn die omtrent deze plaats zou gebouwd worden . Het huisje ernaast behoorde aan de stad , was een pakhuis , en werd betrokken door Frederik Dortant . Tussen dit pakhuis en het volgende gebouw lag een klein wigvormig kotje dat onderdak verschaftte aan de stadspolitie .

Zo komen we aan de twee laatste gebouwen van de rij . De eigenaars waren ten dien tijde respectievelijk Ocket en de rentenier Frans Ryckaert . Ze werden bewoond door twee Engelsen : Pritchard en Thomas Bailey .

Tegenaan het water stond nog een klein wachthuisje voor de douaniers die moesten beletten dat langsdaar , via de dijk , smokkelwaar naar de stad zou gebracht worden .

De overzijde van de Visserkreek - dit is het smalle gedeelte waar zich de sluizen bevonden die toegang verleenden tot de dokken - was in feite een verlengstuk van de Keyzers-Kaay en het droeg ook die naam . In ons jaar 1823 stond aldaar naast het kleine " Wagthuis der sasknechten " één herberg die gehouden werd door David de Jonghe .

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 3, 1862. It is a very important document, as it contains the President's annual message to Congress.

2. The second part of the document is a report from the Secretary of the Interior, dated January 10, 1862. It contains information about the land and mineral resources of the United States.

3. The third part of the document is a report from the Secretary of the Treasury, dated January 15, 1862. It contains information about the financial condition of the United States.

4. The fourth part of the document is a report from the Secretary of the War, dated January 20, 1862. It contains information about the military forces of the United States.

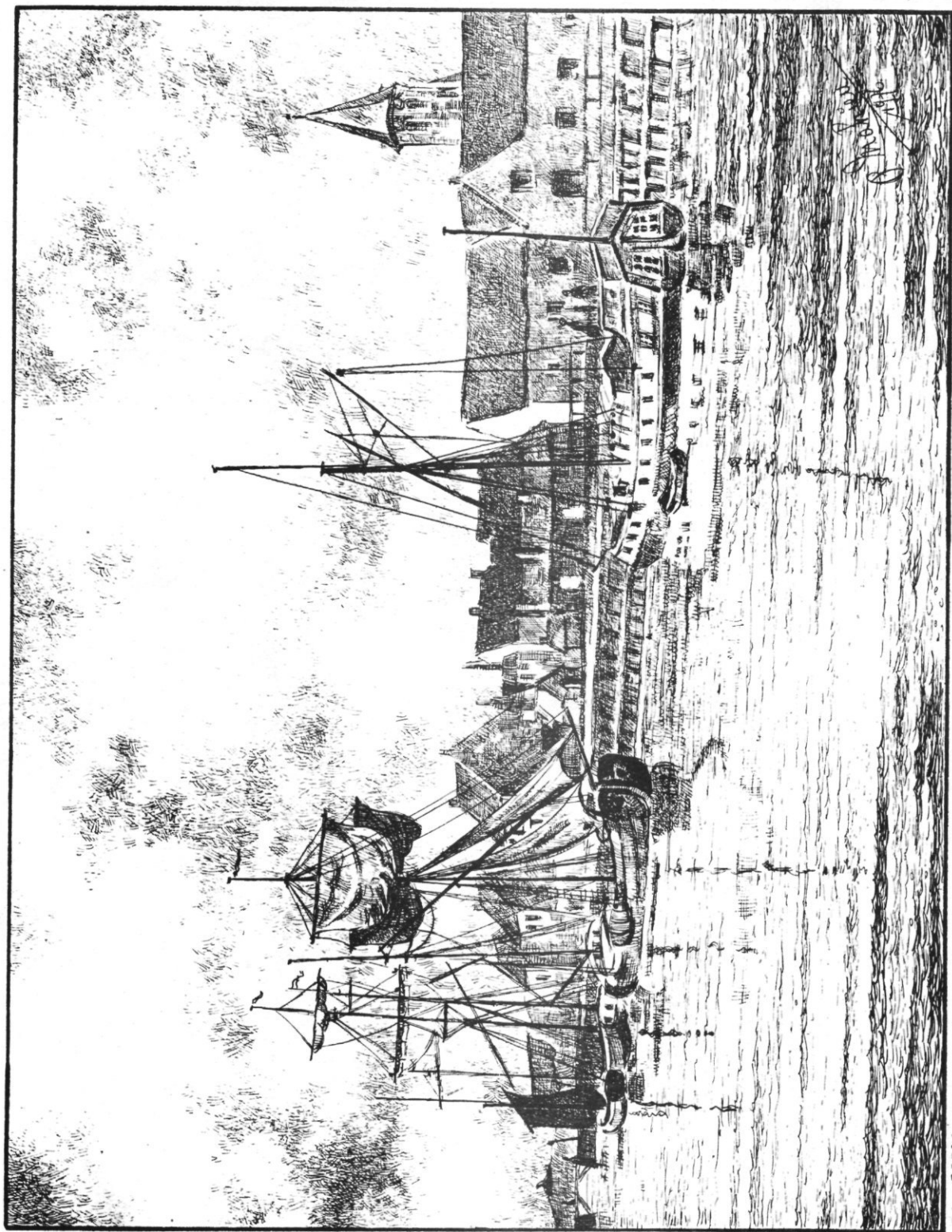
5. The fifth part of the document is a report from the Secretary of the Navy, dated January 25, 1862. It contains information about the naval forces of the United States.

6. The sixth part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior, dated February 1, 1862. It contains information about the land and mineral resources of the United States.

7. The seventh part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Treasury, dated February 5, 1862. It contains information about the financial condition of the United States.

8. The eighth part of the document is a report from the Secretary of the Department of the War, dated February 10, 1862. It contains information about the military forces of the United States.

W. J. Phillips

Op een kaart uit het jaar 1839 staat dit huis vermeld als volgt : Bureau du départ et d'arrivée des Barques de Bruges. Daar legde dus de barge aan die via Slijkens naar Brugge voer met reizigers en goederen . Afbeelding 24 , in Verbouwe , toont deze aanlegplaats met een mooie tekening van de barge zelf . Verbouwe vergist zich echter wanneer hij uitlegt dat dit een zicht is op de Visserskaai . Het moet zijn : handelsdok . De gebouwen langs de Visserskreek ziet men wel op de achtergrond en geven ons een goed realistisch beeld van het " kookhuis" en de pakhuizen , alsmede van het kleine octrooihuisje .

Niets belet te veronderstellen dat de burelen van " De Barge " ondergebracht waren in de herberg want zoveel plaats zullen deze wel niet in beslag genomen hebben .

HET SINT PIETER EN PAULUSPLEIN

We hebben gezien hoe de afbraak van de zuidelijke vestingen en de Kaey-poorte aan de grondslag liggen van het ontstaan van dit grote plein . Oorspronkelijk was het maar een brede straat, een verlengstuk van de Sint-Josephstraat die zich versmolt met de Kaey-straat . Samen versmalden ze tot de zeer nauwe doorgang die uitgaf op de oude visserskaai . Dit was dan de ruimte tussen het Monument van de Gesneuvelden en de noordkant van het plein .

Om te weten waar de vroegere vestinggracht lag hoeft men slechts de lijn van de Zuidstraat door te trekken over het plein zelf . Daarachter , in de richting van de Kaaistraat , vindt men dan de plaats waar zich de Kaey-poorte bevond . Voor de poort lag de brug .

De gracht zelf werd deels opgevuld in 1844 . Tot 1853 sprak men nog over dit water , maar rond 1855 werd de Zuidstraat getrokken .

In een aanhangsel , dat men niet verplicht is te lezen, maar toch een zekere documentaire waarde kan hebben , zal ik zoals voor de kaai , de namen opgeven van de bewoners die rond dit kleine pleintje huisden in 1823 , alsook de namen van de eigenaars .

o

o

o

A A N H A N G S E L

BEWONERS VAN DE SINT-JOSEPHSTRAAT (SINT PIETER EN PAULUSPL IN 1823

1 - Van de St.Georgestr. tot aan de stadsgracht (Zuidstraat) :

Louis Brunet de Rochebronne (eigenaar : We. Ph. Lansweert)
 Jurgen Rickmers - Zeekapitein
 (Rickmers was in 1837 lid van het " Maritiem College " . Ieder
 der kapiteins had zijn vlag . Deze was wit en droeg in het midden
 het nummer van de kapitein . Aan de kenszijde was een gele , en
 aan de onderzijde een rode streep : de kleuren van Oostende)

Beirnaert Pieter (eig. Jos . Thijs - landbouwer te Bredene)
 J. Bonneville - blokmaker
 We. Marlies - glazenmaker
 J. Valcke (eig. Lansweert)
 Nic . Delmotte

2 - Van de Kleine Kaaistraat tot het oostelijk pakhuis op de kaai:

In het kleine huis op de hoek (nu verdwenen tengevolge van de
 verbreding van de Pastoor Pypestr.) , woonde een pruikenmaker :

J. Van Cleempoel .

Vervolgens : Prosper Masset (nu Pastoor Pypeschool)

Jan Degruyter

We. Van der Heyde (eigenaars oesterput)

Jac. Deridder - Vrederechter en eigenaar van het Theater van Oost-
 ende (verkocht aan de Stad op 13-10- 1845)

Gantois Frans - kuiper

We. Meyers - rentenierster

Dan , waar de rij afdraait : drie heel kleine huisjes waarvan twee
 bewoners zijn gekend : Pauwaert en Depruyssenaere .

Het laatste huis, tenslotte , stond al op het kaaiplein zelf en was
 een herberg behorende aan Jan Staesens , en uitgebaat door Storme.

3 - De rij voor de kerk , van West naar Oost :

Lanszweert

We. J.B. Bataille (eig. We. Denys Andries en kinderen)

Joh. Libes - smid

Debrouwere - herbergier .

Paviljoen van de Genie (Hoek Kaaistraat)

§§§§§§§
 §§§§§
 §§§
 §

NA DE AFBRAAK VAN DE VESTINGEN

Gezien we de nieuwe Visserkskaai afzonderlijk zullen behandelen zal ik mij hier beperken tot het westelijk deel van de oude kaai .

Na het ontstaan van de Zuidstraat , de afbraak van de westelijke pakhuizen en het kookhuis - morre , alsmede van de Blauwe-sluis stonden " Het Waterhuis " en de twee daarachterliggende herbergen in hun blootje . Niet voor lang echter .

Op het einde van 1869 werd beslist de kreek te halveren en op de eerste lentedag van het jaar daarop verscheen een K.B. dat voorschreef een alignement te maken met " Het Waterhuis " . Wegens de bijzondere functie van dit huis mocht er niet tegenaan gebouwd worden . Rondom-rond moest een smalle doorgang blijven. Wel werden er aan deze doorgangen poortjes aangebracht want water en wateren zijn twee verschillende begrippen . In de lijn van de gevel werd dus een rij huizen gebouwd . De eerste gebuur was wel merkwaardig : een mooi herenhuis dat doorliep tot achter het " Waterhuis " en bijgevolg naast de zijgevel van datlaatste voor de tweede maal gebuur werd . Dit gedeelte was echter bestemd als pakhuys-zeilmakerij . Het gehele complex hoorde toe aan Albert Vroome , zeilmaker en sloepereder .

Het " Ship-Hotel " werd vergroot door inpalming van het stuk grond dat nog overbleef naast de zeilmakerij . Zo verdween deze straatweg .

Later kreeg het woonhuis van Berten Vroome een verdieping bij en werd het : Hotel Atlantic . Al de vrijgekomen ruimte, noordelijk van het " Waterhuis " kreeg de naam van Handelsplaats ofte Place du Commerce .

Sommige van de nieuwgebouwde huizen langs de Keizerskaai (Vindictivelaan) hadden geen lang leven . Vanaf de hoek van de Zuidstraat werden in 1896 drie woningen onteigend omdat op deze plaats het nieuwe Zeecommissariaat moest opgetrokken worden (het Maritime) . Het waren : Hotel des Brasseurs , Hoek van Holland en de Windsor Castle .

Merkwaardig is dat sommige herbergnamen niet graag verdwijnen . Een nieuwe " Windsor Castle " verscheen op het Sint Pieter en Paulusplein . De naam van " Het Wit Huis " , dat op de oude visserskaai afgebroken werd , verscheen op de Keizerskaai . Het " Maison Jaune " dat insgelijks verdween , gaf zijn naam aan een herberg op de NIEUWE Visserskaai .

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the transparency and accountability of the organization. This section also outlines the specific procedures for recording and verifying financial data.

2. The second part of the document addresses the role of the management team in overseeing the organization's operations. It highlights the need for clear communication and collaboration between all levels of the organization. The management team is responsible for ensuring that the organization's goals and objectives are effectively implemented.

3. The third part of the document focuses on the financial aspects of the organization. It provides a detailed overview of the budgeting process, including the identification of revenue sources and the allocation of funds. This section also discusses the importance of regular financial reviews and the use of financial data to inform decision-making.

4. The fourth part of the document discusses the organization's commitment to ethical and responsible business practices. It outlines the various policies and procedures in place to ensure that the organization operates in a fair and transparent manner. This section also emphasizes the importance of ongoing monitoring and evaluation of the organization's ethical performance.

5. The fifth part of the document provides a summary of the key findings and recommendations of the study. It highlights the areas where the organization is performing well and identifies the areas where improvement is needed. The recommendations are designed to provide a clear roadmap for the organization's future success.

Waterhuis, zeilmakerij en de twee hotels (deze beiden met hun voorgevel naar het station gericht) , vormden een hoek tot voorbij het huidige oorlogsmonument . Reeds in 1853 werden plannen gemaakt om de bestaande trechter te verbreden , maar de uitvoering liet op zich wachten tot na de kerkbrand in 1896 .

Ondertussen bloeiden de twee hotels . Het " Ship-Hotel" werd gedurende deze periode gerekend bij de voornaamsten van de stad . De andere werd in 1860 als café " Visscherswelzijn " verkocht aan We. Assandri , reder en scheepsbouwer . Op het einde van de eeuw kregen zij de bemanning van het koninklijk yacht , de " Alberta " , als klant . Deze bemanning was zuiver Engels en was afkomstig van de boorden van de Solent , aan het eiland Wight . Deze streek was bekend voor zijn goede zeelui . Het yacht was trouwens in Engeland gehuurd en droeg het " Blue Ensign " , de vlag die beduidde dat het schip behoorde tot de Naval Reserve .

Ter ere van deze eeuwig-dorstige klanten , die veel geld in het laadje brachten , werd de zaak omgedoopt tot " Royal Yacht Hotel " .

Na al deze uitleg kunnen we beginnen afbreken . Dat ware iets geweest voor onze vriend en konfrater Roland .

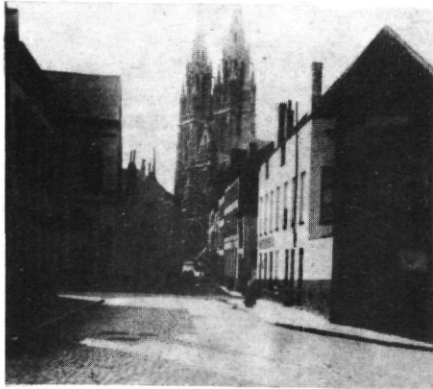
Het begon allemaal met de kerkbrand . Het gebouw was niet meer te redden tot grote vreugde van de urbanisten die geleid werden door Leopold II zelf . De toren , onze Peperbusse , kreeg genade en er was spraak het te behouden als belfort !

Het brede stuk Sint- Josephstraat , waar eens de Kaeypoort stond , was ondertussen omgedoopt met de rest van de straat tot Jozef II-str. en was uiteindelijk Square Prince Baudouin geworden . (Ik zal de moeite niet doen een Vlaamse naam te zoeken want in ons land blijft Baudouin in alle talen Baudouin) . Er waren kleine hovingen aangelegd .

Aan de oostkant van de kerk moest een rij huizen , vertikaal gelegen op de Sint-Andreas Vrije Visschersschool , verdwijnen omdat op deze plaats de voorgevel van de nieuwe kerk zou verrijzen . Daar waren een zestal gebouwen , waaronder de herberg " In Karel de Goede " , en op de hoek van de Kaaistraat het " Paviljoen van de Genie " . Dit militair gebouw dateerde uit 1673 toen het daar werd gezet als " Corps de Garde " bij de " Kaeypoort " .

Aan de zijde van de Visseresschool , de afspanning Pierloot en Café " Prince of Wales" werd niet geraakt . Maar de overkant moest het bekopen : Een nieuw alignement kwam tot stand vanaf de St-Jorisstraat tot de zijgevel van " Het Waterhuis " . Alzo verdween die gehele rij huizen en heel zeker het " Ship Hotel " en het " Royal Yacht Hotel " die vrezelijk in de weg stonden .

Deze twee hotels doken echter weer op in de nieuwgebouwde rij . Ook het pakhuys verdween en werd vervangen door twee herenhuizen . Zo bleef het tot na de tweede wereldoorlog toen bijna de ganse reke de plaats moest ruimen voor hoogbouw .

S
 SSS
 SSSSS
 SSS
 S

DE NIEUWE VISSERSKAAI

Na de afbraak van de vestingen werd het eerste gedeelte (het zuidelijke) van de huidige vissersdok gegraven . De nieuwe kaai kreeg zijn officiële benaming op 29.12.1871 : " vanaf drie huizen in constructie tot de Anglikaansche tempel ."

De drie huizen in kwestie lagen op de Handelsplaats (St. P & P.plein) , waar eens de pakhuizen stonden . Dit werden drie cafés : De Koophandel , Queens Arms en Au nouveau Passage . Deze laatste naam was het gevolg van de afbraak want nu was het mogelijk geworden van hieruit naar zee te wandelen . Het café werd na de tweede wereldoorlog afgebroken en is nu het " Strand Hotel " .

Tussen de twee wereldoorlogen droeg het café naast de N.Passage geen naam meer . Toen Oscar Cattoor daar woonde duidde men het aan met " bij Spèeke " . Achteraf werd Oscar uitbater van het Ship Hotel . Het volgende had de naam " Café Maritime " gekregen en daarnaast kregen we ook een nieuwe naam : Hotel Shakespeare . Op de plaats van deze laatste hadden we ondertussen al een " Au grand Café du Midi " gehad , een onooglijk klein cafétje dat het gebouw deelde met een tabak en souvenirwinkel .

In de richting van het strand werden eveneens drie huizen gebouwd , natuurlijk drie herbergen . De laatste van de drie werd later " In 't Meivischje " , waar ik in mijn jeugd een twaalfstal jaren heb gewoond . Maar in 1877 heette deze hoek nog : " Estaminet De Pulle " (eig. Schoonjans) . Het middenste huis noemde " In de Zwaan " maar deze naam verdween na de eeuwwisseling en werd eenvoudig vervangen door de naam van de uitbaatster , weduwe Deckmijn . Het café naast de " Nouveau Passage " behoorde aan Charles Beniest . In 1901 droeg het de naam van " Au Saumon d'or " maar deze benaming had geen lang leven en werd eenvoudig : " Estaminet Henri Lauwereins-Dequick " De uitbater was tevens visafslager en heeft daar lange jaren gewoond .

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

2. The second part of the report deals with the results of the work during the year.

3. The third part of the report deals with the financial statement.

4. The fourth part of the report deals with the general remarks.

5. The fifth part of the report deals with the conclusions.

6. The sixth part of the report deals with the recommendations.

7. The seventh part of the report deals with the summary.

8. The eighth part of the report deals with the appendix.

Het hoekhuis staat er nog ongewijzigd . Alleen een paar vensters hebben wijzigingen ondergaan , maar de mot zit in het gebouw . Het is nu " Café Parking " . De twee kleinere cafés zijn verdwenen terwijl één groot gebouw in de plaats is gekomen : Aan de linkerzijde is er een " Snack Joseph " , terwijl er rechts nog steeds een café is : " De Kloeffe " .

Het huidige brede uiteinde van de Sint-Franciscusstraat bestond niet ten tijde van de vestingen . Aan de ene zijde waren er tuinen die behoorden aan de huizen van de brede Jozef II- str. (later Square Prince Baudouin) , terwijl het blok huizen dat grenst aan de St-Paulusstr. er eenvoudig niet was . Hier was slechts een grote open ruimte waartegen het Ponte-bastion lag .

Het Pauluspleintje daarentegen was bebouwd en wel met een kleine driehoekige huizenblok dat dan ook prompt " De Driehoek " werd genoemd . In 1823 waren daar slechts twee huisjes te vinden die in de St-Franciscusstr. lagen en behoorden aan de kuiper Frans Gantois . In het ene was zijn pakhuis ondergebracht terwijl het andere verhuurd werd aan schoenmaker Fierens . Het derde huis , in de richting van de kaai , werd later gebouwd en zo kregen we de herberg " In de Klippe " .

In die tijd liep de Kleine Kaaistraat (Pastoor Pypestr.) langs de Driehoek door tot aan de vest . Het stuk dat nu overblijft was een heel smal straatje want tegenaan de Visserschool was een rij kleine huisjes aangebouwd die meestal bewoond waren door kolenhandelaars . Het straatje werd erg beschadigd gedurende de eerste wereldoorlog zodat het achteraf herboren werd in zijn huidige toestand .

" De Driehoek " vindt men reeds terug op heel oude plannen van de stad . Het blok werd onherstelbaar beschadigd , samen met de Kleine Kaaistraat , en diende te worden afgebroken .

De ontstane ruimte van hard-aangestampte aarde tussen de boordstenen werd een ideale speelplaats voor de jeugd . Daar kon naar hartelust ge-topt en geknikkerd worden en ook met de " anderwat " geslagen worden zonder gevaar ruiten te breken .

Wat diezelfde jeugd betreft , deze had zeker niet te klagen over gebrek aan speelplaatsen . Er was de vismijn met de vis-tafel en de hele rijen wagons die zomaar op straat stonden . Er was , achter de mijn , de hangar die vol stond met allerlei wagens en stootkarretjes . Er was de vismijn zelf waar de pakmanden naar hartelust konden vernield worden om er bogen , pijlen en sabels uit te snijden . Op het St-P & P.plein werd gevoetbald , tot op de pui van de kerk zelfs , tot grote wanhoop van een bepaalde politieagent - gekend als " de Rosten " - die ondanks zijn sluip-techniek nooit één jongen bij de lurven heeft kunnen vatten . En in de straten was niet zo veel verkeer . In ons breed eindje Franciscusstr. konden wij zonder gevaar voetballen, potjekarrie en katje-overstraatje spelen .

De meisjes hadden daar hun eigen spelletjes : touwtjespringen , kaatje en diabolo . De beste diabolospeler was in mijn tijd een jongen die ook rechtover de vismijn woonde . Hij speelde alleen met meisjes en overtroefde deze in alles . Toen hij groot geworden was heeft hij zijn schade ingehaald en van dan af heeft hij nog alleen met jongens gespeeld , als ge begrijpt wat ik bedoel ...

Met het verdwijnen van de driehoek ging het verlies van drie herbergen gepaard . Maar op het pleintje bleven er zeker nog genoeg over . Vanaf de hoek van de Visserskaai (Café Cavereel) hadden we eerst de herberg waar Lize Therry (groothandel in vis) jarenlang heeft gewoond ; wat dieper de herberg gehouden door Frans Vigne (Lange Frans) die ploegbaas was van de vislossers van de Bond en die zijn leven lang een der meest markante figuren was in de 1-Meiopochten . Vervolgens , een herberg gehouden door Emile Vanhoucke (bij Titi) en dan nog een café op de hoek van de lage Franciscusstraat . Er was ook nog het café van pastoor Pype : " In 't zal wel gaan " ,

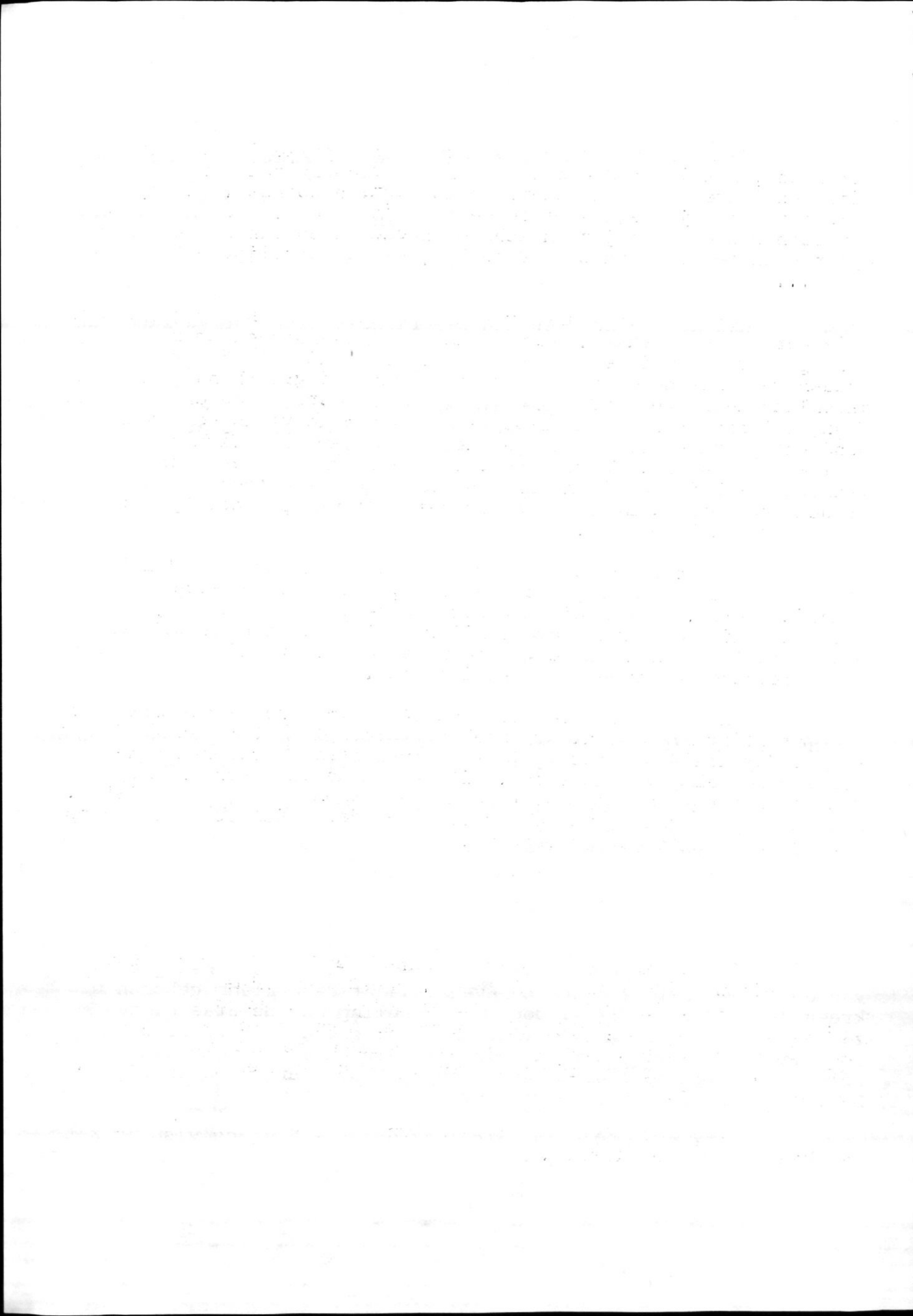
Tegenover " Pastoor Pype " , waar nu het café " 1302 " is , op de tegenoverliggende hoek dus , stond het herenhuis van de familie Baels . Daar heeft mevrouw Baels-Mauricx gewoond , de moeder van minister Henri Baels . Zij was sloepenreder en had een groothandel in vis . Na de eerste wereldoorlog woonden aldaar nog haar kleinzoon en twee achterkleinzonen .

Ik sprak daareven over de LAGE Sint Franciscusstraat in tegenstelling met het nieuwe stuk dat omhoogliep tot aan de Visserskaai . Het kruispunt met de Sint Paulusstraat is voorzeker het laagste gedeelte van de stad . Dit heeft men best kunnen merken toe het water werd weggepompt na de overstromingsramps van 1953 . Vóór het beleg van Oostende was dit stadsdeel niet bebouwd en op deze plaats lagen nog moerassen .

§
§§§
§

Op 16 maart 1867 werd de aanbesteding voor het graven van de nieuwe tijdok uitgeschreven . Nadat deze klaar gekomen was kreeg de Stad , in 1873 , door uitwisseling met de Staat , ten zuiden van deze dok , 2700 vierkantmeter grond voor de bouw van een nieuwe vismijn . Dit terrein was gelegen op het gewezen Pontebolwerk . Langs de vismijn werd een spoorweg aangelegd in 1879 . Ze liep door tot aan de Garnaaltrap .

Deze rails werden uitgebroken in 1936 en de vismijn zelf verdween twee jaar later .

Het is in dat jaar 36 dat we zullen zien hoe de Vissers-kaai er uitzag .

§
§§§
§

Toen , na de afbraak van de vestingen , vanaf de Jozef II plaats , de nieuwe huizen werden gebouwd , dan gebeurde zulks grotendeels in functie van de visnijverheid die precies op deze plaats gevestigd was . De huizen bezaten meestal veel achtergrond en hierop verrezen pakhuizen ten dienste van zeilmakers , scheeps-herstellers , reders , mandenverhuurders en zo meer . In enkele gevallen kwamen er winkels maar het getal herbergen was uitermate groot , zowel langs de kaai zelf als in de nevenstraten .

De meeste van deze herbergen zijn nu spijshuizen geworden maar in 1936 hadden de meesten nog hun eigen karakter bewaard. De goede tijd was wel voorbij en de uitbaters keken met droefheid naar de dode oude vismijn . Slechts na de oorlog zou de evolutie verder gaan .

Op onze tocht zullen wij ons steunen op een serie fotos uit deze tijd . Voor het gemak zullen we eerst zeggen welk huis het NU is :

Vanaf de Sint-Franciscusstraat :

TOURING HOTEL : Dit grote , scherpe hoekhuis heette : Maison Jaune. Deze naam hebben we reeds ontmoet op de OUDE visserskaai .

RESTAURANT LA ROUE : Deze zaak heeft de plaats ingenomen van twee vroegere herbergen : In de Walvisch , bij Debeen-Decleer . Eduard Debeen was groothandelaar in vis en de herberg had voor hem weinig of geen belang . Daarnaast hadden we : Au Bateau , gehouden door Vincent Tibbe-Kint . Cent Tibbe was pakhuisknecht bij Camille Willems . Wanneer hij dorst had ging hij een pint drinken in een andere herberg want bij hem was het alleen bevolkt door een nest kinderen . Deze beide cafés betrokken hun bier van de brouwerij " Chasse Royale " . Dit blijkt uit de reclameborden , en trouwens, de wagen van de leverancier staat juist voor de deur . Het is een typische bieruitdragerswagen met paard .

HOTEL MOTOR INN : Het huis is helemaal verbouwd . Daar was vroeger het Café de la Minque , waar visafslager Pros Peellaert lange jaren heeft gewoond .

GARAGE ISTAMBOUL : Daar was een " Bric à Brac " , een spullenzaak. Nu zou men zeggen : een brocanteur . Het gebouw had al voor een en ander dienst gedaan . In het begin was daar een ijskelder ge-

THE [illegible] OF [illegible]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

vestigd , deze van Maurice Desforges . Het gehele gebouw werd vernieuwd .

De volgende hoek , HOTEL OSTENDIA , is eveneens vernieuwd. Hier woonde , in de goede tijd , Oscar Cavereel , die een drukbezochte herberg hield : Café de la Marée . In het begin van deze eeuw waren op het eerste verdiep de burelen van de Tilbury-lijn gevestigd . In 1936 waren er andere uitbaters : A. Goetghebeur-Monteny . Volgens een uithangbord had een A.S.O-supportersclub daar haar lokaal .

RESTAURANT CHARLES-QUINT : Hier was tussen de twee oorlogen steeds een kruidenierswinkel gevestigd , met als eerste uitbater Louis Vieren , reder .

Daarnaast vinden we het enige huis van de Visserkskaai waar geen zaak is gevestigd . Het behoorde aan het echtpaar Felix Rubben en het wordt nu nog bewoond door vier van hun kinderen . Er kwam wel een lichte wijziging aan het huis : de deur van de zijgang werd vervangen door een venster . Achter het koertje bevindt zich nog een pakhuis waarvan de achterzijde paalde aan een slop : " De Brick " .

TEA-ROOM VIENNA : Dit was het café British House dat uitgebaat werd door Henri Heinderson-Driesmans (Bij " Tjoerel ")

RESTAURANT BIRMINGHAM : Was voorheen een klein hotelletje gehouden door de weduwe Goormachtig en haar zoon: Hotel Rubis

RESTAURANT MONTGOMERY : Was café " In Vlissingen " . De naam van de uitbater was op het venster geschilderd , alsook de prijs van het bier . Bij H. Legein-Vanwulpen kreeg men bock en foncé voor 1 frank effen .

DE WALVIS : heette " In de Zeevisch " . Het was eerlijk gezegd de moeite niet om van naam te veranderen . Herbergier was Lenaers - Rabaey . Op dit ogenblik zijn verbouwingen gepland .

RESTAURANT TILBURY : was café zonder naam , bij We. P. Corveleyn. Weerszijden het deurgat waren er twee smalle venstertjes . Het was nodeloos gordijntjes te hangen want daar hing het vol droogvis . Zelfs voor de deur stonden twee rekken waaraan Schotse schol te drogen hing .

RESTAURANT NAUTICO : Hier was de winkel van " O & D. Opdedrynck - gediplomeerde electriciers " . Deze zouden later verhuizen naar de Rederij- of Hendrik Baelskaai . Aan het huis werd één verdieping toegevoegd .

FERRY-BOAT : Droeg veertig jaar geleden op de gevel twee namen : tussen het eerste en tweede verdiep het deftige " Hotel Ancien Limbourg " maar onder het eerste verdiep het meer democratische : " Friture Toontje " . Als we de huidige naam bekijken doet het wat verrassend aan in 1936 tegen het venster een aanplakbiljet te zien dat de opening aankondigt van het nieuwe café " Ferry - Boat " .

PRINCE CHARLES : In dit brede huis waren twee zaken gevestigd . Twee kleintjes evenwel : een petieterig, ouderwets kruidenierswinkelje en een klein cafétje zonder opschrift . Vóór de eerste wereldoorlog was hier een zeilmakerij gevestigd die samenging met een café : deze van Frans Vanheste-Crekillie .

RESTAURANT MIDLAND : was het Café de la Marine dat op de gevel nog altijd de naam van de vroegere uitbater te zien gaf : A. Goetghebeur-Monteny . De naam van zijn opvolger is evenwel op het venster geschilderd : Café Maria , bij t'Janie Sijs .

SPEELGOEDWINKEL : was vroeger ook een herberg , maar dan een naamloze . Alleen hing over de gehele gevelbreedte de reklame voor Bières Chasse Royale . Men kon er wel droogvis kopen want voor de deur staat een groot rek dat van boven tot onder vol hangt met schol .

PEUTERTUIN : was toen al een Crèche . Tot rond 1930 was het ook een herberg , gehouden door de mijnpeerder Marcellin Kooy . De eigenaars , brouwers A. & E. Van Glabbeke , hebben toen het huis verkocht aan de Zusters van het Sint Vincentius-Genootschap .

CAFE BRIXHAM : was ook een dubbele zaak . Enerzijds was er natuurlijk een café - " Mary " - , terwijl aan de rechterzijde een smalle drankwinkel gevestigd was .

PLAZA : nu herbouwd , was in 1936 een kruidenierszaak bij A. Vanhee-Bostyn , Boter en Eieren .

Nu belanden wij aan het laatste huis van deze rij , het hoge hoekhuis aan de Vissersplaats . Op het ogenblik dat ik dit schrijf is het onbewoond . In mijn jeugd woonde daar de " Spekebakker " . Deze hield een bakkerij en een snoepwinkel . Om de paar dagen vervaardigde hij " nieuwbakken spekken " . Hij deed dit op zijn marmeren toonbank . De donkere suikerbrij rolde hij tot worsten , de spekken werden met een schaar op maat gesneden en vervolgens duwde hij deze plat met zijn duim .

De vent was een gierige pin . Hij verkocht zijn zure karamels van Demaret tegen een kwartjefrank voor vier stuks , daar waar ieder ander maar een halve kluut het stuk vroeg . Hij was de eerste huiseigenaar op de kaai die maar eventjes drie verdiepingen liet bijbouwen . Wij jongens , zegden allemaal dat het met ONS geld was en daarom hadden wij aan hem een hekel .

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

In 1936 was het nog altijd een winkel .

§
§§§
§

Nu we aan deze huizenrij voorbijgegaan zijn wil ik graag een woordje spenderen aan deze blok die mogelijk de omvangrijkste is van de oude stadskern . Het werd zo groot in oppervlakte omdat het na de afbraak van de vestingen in oostelijke richting en naar boven doordrong . Tot op het einde van de achttiende eeuw lagen tegen de wallen de achtertuinen van de St-Franciscusstr. Later werd een en ander bijgebouwd , ondermeer een groot pakhuis van de Genie die vanuit gemelde straat het blok in twee sneed . Tegenaan dit pakhuis ontstond het slop naast de Nieuwe Zale (Het Hovetje van Plaisance) . Een ander slop kwam te liggen in de Ooststraat, tegenaan het Visserplein (Impasse de l'Est)

Binnen het blok , of zoals ze bij ons zeggen " de teir-link " , was veel ruimte beschikbaar en hier kreeg de grote haring-rokerij van Eugène Rau een plaats . Het bedrijf had een ingang langs de Franciscusstr. en gaf uit in de Ooststraat waar de winkel met woonhuis van de eigenaar lag . De zaak bloeide bijna een mensenleven lang en ging , zoals zovele rokerijen , ten onder na de tweede wereldoorlog .

Wat nu de kaai zelf betreft : Men zou wanen dat de enkele vissersboten die er nog liggen daar enkel nog aanwezig zijn om de toeristen plezier te doen . Vroeger lagen daar tientallen grote en kleine garnaal- of (en) sprotvangers .

Sedert de overstromingsramp van 53 werden de kaaiboorden verhoogd zodat we ze op onze wandeling in 1936 nog in hun primitieve staat kunnen aantreffen . Ze vormen een hobbelige stoep . Om de tien meter staan rekken met vis die te drogen hangt : schollen , wijting en platvis . Rond de lantaarnpalen zitten vrouwen die netten breien en hun vlug vingerwerk laten bewonderen door de wandelaars . Ook dat stukje folklore is nu verdwenen .

De lange rij herbergen tussen station en Langestraat werd gedurende de ganse zomer druk belopen door allerlei leurders: Tchoek-tchoeks onder een vracht tapijten en tafelkleeds , Italianen met "marmeren " beeldjes , Spanjaards met hun ezeltje dat volgeladen was met aarden kruiken , om dan de lokale leurders niet te vergeten , lijk Zwarte Fikke , die een mand garen, lint en knopen trachtte aan de man te brengen en tegen de avond steeds halfgaar was . Afwisselend kregen de cafés ook bezoek van sjamoteurs, mandolinespelers , jongens met een marmotje , van " de sterkste

Fabricantes des Filets de
Pêche, Ostende

57857

man van Engeland " , terwijl daar buiten steeds de tonen van een of ander Italiaans orgeltje te horen waren . Al dat volkje bracht in die volksherbergen een welkome afwisseling .

We zijn nu beland op het Vissersplein , Vóór 1865 was deze grote ruimte er niet , en de brede huizenrij in de diepte was slechts een verlengstuk van de Schipperstraat . Vandaar ging het steil omhoog en op de verhevenheid tussen het Straatje zonder Einde en de Boonenstraat stond de Oostmolen , die afgebroken werd in 1856 .

Van het plein , zoals het bestond in 1936 , blijft niet zo veel over wat de huizen betreft . Links is er de Friture Sea - link waar vroeger de blikslagerij van Charles Simon gevestigd was. Het werkhuis van deze gaf uit in het slop dat naast de Zusterschool zijn ingang had .

De beenhouwerij op de hoek van de Ooststraat was er toen ook al . Ernaast bevond zich een onmogelijk gebouw ! De gevel was tweemaal zo breed als het nevenliggende Straatje zonder Einde , maar toch was er op elk van de twee verdiepingen maar één smal venstertje . Op de gelijkvloers was ook maar één venstertje dat geflankeerd was door twee deuren . Zo te zien : een monsterachtig ding !

De huizen in het Straatje z.E. zijn nu gemoderniseerd maar het mooie geveltje waarachter eens de burelen van de wijngroothandel Pede gevestigd waren prijkt er nog steeds met zijn opsprongkelijk opschrift , al is het gebouw nu in handen van de S.E.O ofte Coö .

Oude Oostendenaars zullen betreuren dat de Vissemarkt met de aanpalende huizen verdwenen zijn om plaats te maken voor een pleintje . Wie hiervoor staat kan zich moeilijk verbeelden dat op deze ruimte twee straten lagen en twee rijen huizen . En toch was de gevel van het huis dat uitgaf op het Vissersplein , tussen Boonenstraat en Cadzandstraat , heel breed . Dus moeten de straatjes héél smal geweest zijn .

Het grote huis in kwestie heette : " In 't Blauw Kasteel" . In vroegere jaren was dit een danszaal maar in '36 was het een winkel . Volgens de opschriften op de gevel , verkocht men er kaders , tableaux , laines , merceries , sayettes .

't Boonestraatje , dat was in de eerste plaats " Adeliëntje " . Sprak men over mosselen met friet , opgelegde rog of kongel dan dacht men aan het frituurtje van Adeliëntje . Het was daar natuurlijk niet erg groot en het zat steeds vol want het was er goed en niet duur . Gelukkig namen Adeliëntje en haar dochters zelf niet veel plaats in want het waren hele kleine , maar vinnige vrouwtjes .

In '36 was ik nog in mijn apejaren . Wanneer we toen van sortie waren en meer pinten gedronken hadden dan normaal , kregen we onveranderlijk grote goesting naar pekelharing en bonen . We belandden dan in het Boonestraatje en daar eindigde onze tocht . Pekelharing en bonen kwamen achteraf in de goot terecht en dat was het sein voor de terugkeer naar huis .

't Boonestraatje was ook nog Bubbeline en " In de gepekelde Fiege " ; de Vissemarkt was ook nog de frietkar van Verleye, de vele droogviswinkels daarrond en in 't bijzonder de visvrouwen. Precies in dat jaar had ik een van de visvrouwjes die daar woonden , bij mij in het pakhuis in de nieuwe vismijn . Dèlle heette ze , en ze had twee en twintig kinderen op de wereld gebracht . We mogen toch ook eens over andere , minbekende figuren spreken .

En hoe kom je aan een lapnaam ? Sloepevisser Dedrie had een bubbel op zijn kaak en was bekend als Bubbels Dedrie . Zijn echtgenote , een visvrouwje , opende later een herberg toen haar dochters groot werden . Wegens de naam van haar vent droeg zij de naam van Bubbeline . De dochters deden het café draaien en het waren allemaal Bubbelines !

In dezelfde gedachtengang : hoe wordt iemand cafébaas ? Vissers met enkele dochters vonden dat ze dit levend kapitaal moesten laten renderen en namen ergens een café over , De zaak kreeg een clientele van jonge vissers en floreerde tot de laatste dochter een man gevonden had . Dan werd de herberg in andere handen overgegeven ...

Over de Cadzandstraat weet ik maar te vertellen dat ik daar een vriendje had wonen . Ik had zowat overal vriendjes en op zichzelf is dat dus niet zo belangrijk . Ik zal echter steeds het gultig-lachend gezicht van Fluppe Debuf in gedachtenis houden , en ook zijn moeder zal ik niet vergeten . Wanneer wij hem gingen afhaken riepen we vanuit de straat zo luid we konden : Flup-ê-ê ... Flup-ê-ê....., want hij woonde op het hoogste ,

Andere moeders zouden dan het venster geopend hebben en terugroepen : " J'is nie thuis " of " Je goat sabbedèens kommen ." Zij niet . Ze riep onveranderlijk : " J'heet ie geen Fluppe . J'heet ie Philippe ! "

S
SSS
S

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, but the specific content cannot be discerned.]

Het Visserplein was het centrum van de Kaaie-kermis , met Sinksen . Dat was in de tijd toen de wijkkermissen nog floreerden op 't Hazegras , de Vogelmarkt of 't Kroontje , om er maar een paar te noemen . Het is niet dat er zo veel stond ; alleen maar een oliekoekakraam , een heerlijk paardemolentje en een slingerdepies . Maar toch werd er in heel het Visserkwartier gevierd , tot in ons breed stuk Franciscusstraat waar wedstrijden , zoals zaklopen , werden ingericht en waar een paar keer , voor ons huis , aan mastklimming werd gedaan . Schier in alle straten was er wat te doen .

S
SSS
S

Op het hoekje van de Schipperstraat en de Cadzandstraat was in 1872 , zoals reeds gezegd , de Morre gevestigd . Op de andere hoek van de Schipperstraat , waar nu een Tea-Room prijkt en waar eens de " Preekstoel " stond , was er in '36 een bakkerijtje , bij Inghelbrecht-Sanders , waar men ook koffie met gebak kon verbruiken.

Omtrent deze plaats bevond zich in 1650 nog een sluis om het overvloedige water af te laten . Ook hier bevinden we ons op een laag punt en in gemeld jaar lag daar nog de moerassige kreek op de plaats waar Boone-en Cadzandstraten zouden aangelegd worden . (Plans Van Deventer en Sanderus 1641)

Zo komen we terecht bij het hoekje van de Visserkaai bij bakkerij Deduytse . Deze zaak was daar veertig jaar geleden reeds gevestigd , maar het gebouw werd ondertussen vernieuwd .

Nu doen we onze wandeling verder langs de Visserkaai .

S
SSS
S

Naast de Bakkerij Deduytse , waar nu " La Renaissance " gevestigd is , vonden we het " Bazar du Nord " , bij Zonnekeijn en Masters , waar men " articles de plage, cadeaux et souvenirs " kon kopen .

HOTEL ALBATROS en DE HOEVE zijn gevestigd in twee huizen die samen werden gebouwd . Onder hen beiden hadden ze zeven vensters op elk der twee verdiepingen . In het midden was een poort waar nu een kleine " GIFTSHOP " uitgebaat wordt . Langs weerszij van de poort was er een gangdeur, vervolgens twee herberg-

deuren en twee vensters , Heel symetrisch dus , Het rechtse café was " De Stad Nieuwpoort " , De herbergier was uit deze stad afkomstig , maar Oscar Schockaert was eigenlijk smid van beroep en had zijn smidse in een oude ijskelder , op het Hazegras . Op de kaai had hij de beschikking over het poortje , naast de herberg. Boven deze ingang kon men in '36 nog vaag lezen : Lauwereins - Handel in staal en mixed touw .

De herberg aan de linkerzijde was " Café Het Noor^dzeehuis" bij E. de Block .

DE KWINTE : heette " In de Stad Vilvoorde " , bij J. Wouters , maar wanneer we de toenmalige toestand bekijken schijnt de herberg leeg te staan .

RESTAURANT GANTOIS ; was café " In de Stad Gent " . Waarom ze de naam veranderd hebben is de duivel wijs !

THERMIDOR : was café bij Pierre Salliau - Nefors . Dat zijn twee echte kaainamen ,

LE GRILLON : was herberg zonder bepaalde benaming gehouden door J. Corveleyn - Pavy .

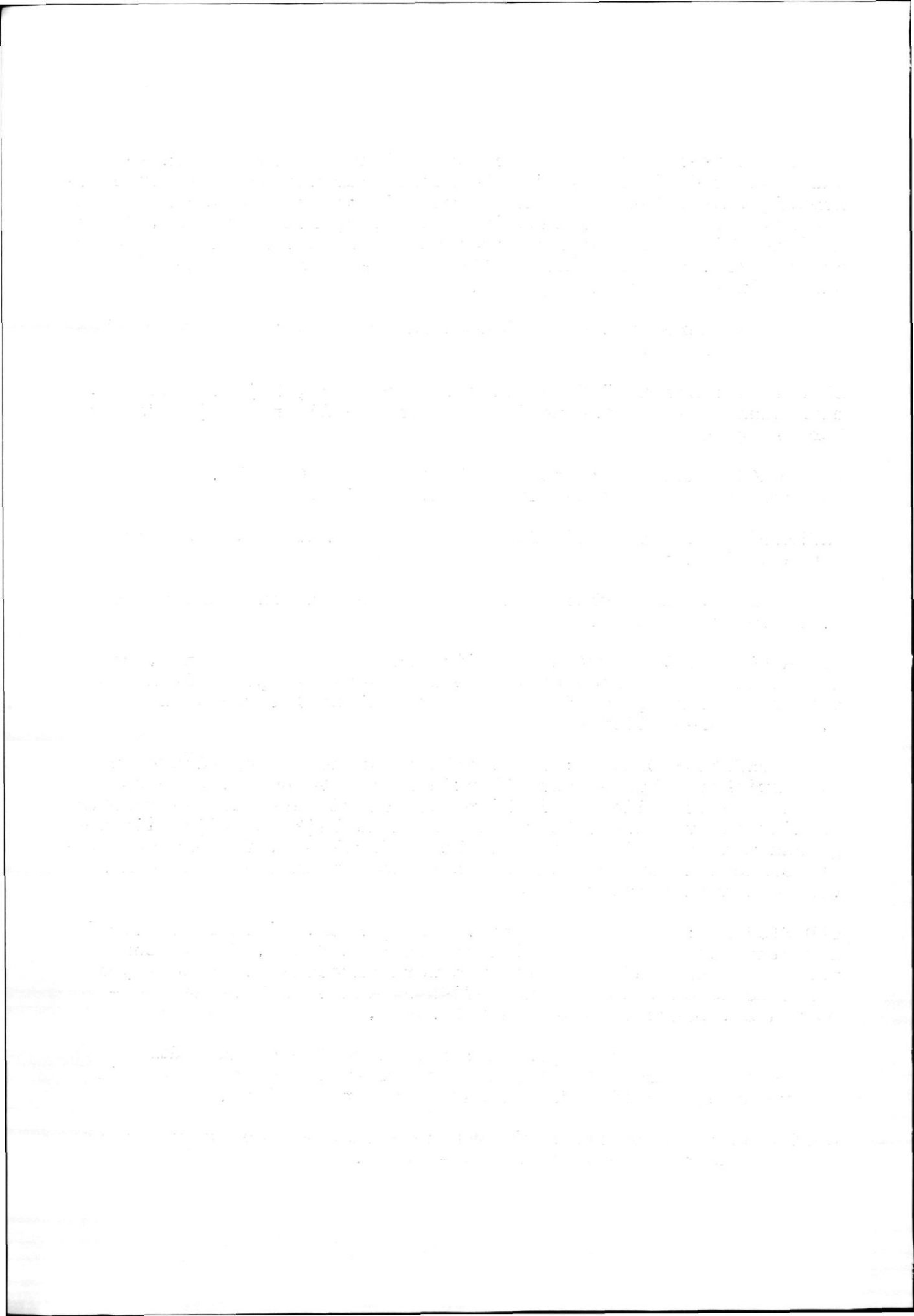
RESTAURANT NOUVEAU PHARE : schijnt in '36 leeg te staan . Het huis droeg al dezelfde naam en was volgens de opschriften een café-restaurant , met " pension complet"(sic) , gehouden door E. Demeester-Billiet .

SPEELGOEDBAZAR DEMOOR : was alzeleven in hoofdzaak tabak- en likeurwinkel gehouden door Lèëntje Demoor-Verhulst. De massa droge en natte sjielen die hier door de vissers werd aangeschaft is niet te overzien . De winkel is natuurlijk met zijn tijd meegegaan maar Lèëntje zelf heeft het stilgelegd . Volgens de laatste berichten zou het huis gesloopt worden om plaats te maken voor een appartementsgebouw .

OLD FISHER : was Café Fryatt , tenu par Ch. Willaert . Toeval-
lig staat de auto van de uitbater voor de deur . Het is een personenwagen die tot bestelauto werd omgebouwd . Op de zijwand staat te lezen : Ch. Willaert-Vischhandel-Visscherskaai 34 - Oostende . Daardoor weten we het weer .

Tussen haakjes gezegd : dit is de tweede auto die langs de gehele Visserskaai gestationeerd staat , gedurende de tijd dat we deze wandeling doen . Andere staan er niet .

LUSITANIA : heette indertijd ook zo , maar was een gewone herberg gehouden door Emile Vantournhout-Ostin .

Het spreekt vanzelf dat de naam " Lusitania " eerst verscheen na de eerste wereldoorlog . Voordien , rond 1910 , heette de herberg " Café Maritime " en werd gehouden door Hagers-Becu .

Maar er valt wel een en ander te zeggen over dat café in de laatste jaren van de vorige eeuw . De uitbaters waren toen het echtpaar Louis Deroo - Neut . Tussen haakjes gezegd : dit waren de ouders van Maria Deroo die de echtgenote werd van schipper Louis Dedrie , die we verleden jaar ontmoet hebben toen ik vertelde over de stichting van de maatschappij " De verenigde Vismijnvrienden " , en Louis , ter gelegenheid van de Vindictivestoet , gehuldigd werd als " De heldhaftige Zeekapitein " .

Louis Deroo heeft zijn nazaten enkele sterke verhalen nagelaten . Zo vertelde hij dat Leopold II daar regelmatig kwam kaart spelen met de gewone klanten . Ze speelden om geld , maar daar was het de vorst niet om te doen . Voor hem kwam het op een frank boven of onder niet aan . Het moet zijn dat hij goed kaartte ofwel dat zijn tegenspelers hem lieten winnen want doorgaans was hij het die de ponk opraapte . Die enkele francs , want meer was het doorgaans niet , deelde hij uit aan de klanten in het café .

Ze bakten daar ook al eens een visje voor een of andere toerist . Maar er waren daaronder Charels die nog nooit een vis op hun teljaar gezien hadden . Wanneer ze een pladijs voorgezet werden begonnen ze die onhandig af te schrappen , tegendraads , tot op de middengraat . Ik zie het zo voor mijn ogen ...

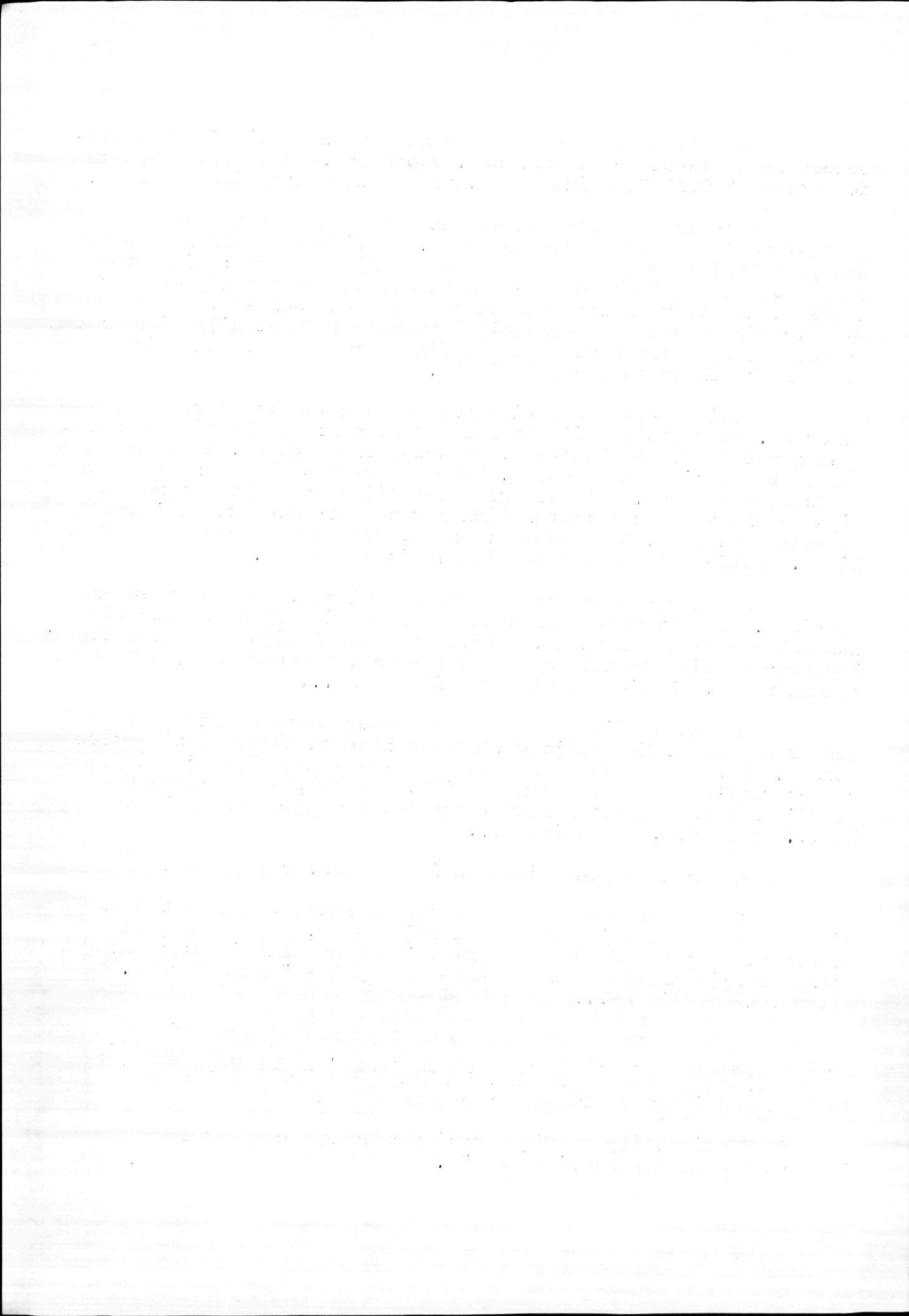
Het moet zijn dat de vis hen goed smaakte want ze bestelden er nog een . Hun teljaar verdween naar de keuken , bij vrouw Deroo . Daar stelde deze vast dat de klanten hun pladijs niet eens hadden omgekeerd ! Wacht een beetje , zei ze , en ze legde de pladijs met de afge-eten kant langs onder op een proper bord . En ... en avant , la musique ...

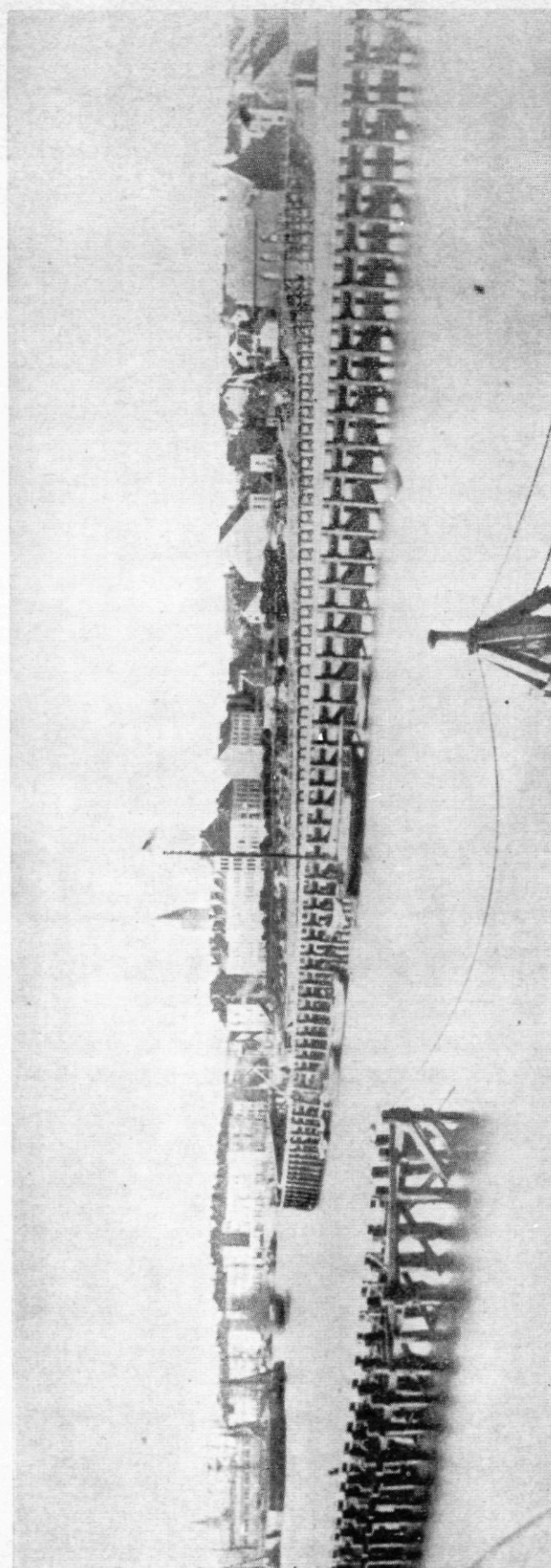
Als het leugens zijn kan ik het niet verhelpen .

Louis Deroo had ook de vissersopstand van 1887 van dichtbij meegemaakt en hij vertelde dikwijls hoe , naast hem , een vissersvrouw riep tot de burgerwacht : " Schiet maar in mijn ollegat " , zich daarbij omdraaide en de bedoelde " cible " blootlegde . Dat waren de tijden ...

In 1906 trok Louis Deroo op last van de regeering met Paster Pype op studiereis naar de Lofoten . Louis was namelijk ook visser en bezat twee sloepen . Eén van deze boten vloog in 't jaar 14 de lucht in en verdween met man en muis .

Louis was een chique schipper en was bestuurslid van de " Voorzorgskas der Zeevisserij " .

VISWINKEL NEYT : Het huis werd opgetrokken . Altijd heb ik geweten dat daar een vishandel gevestigd was . De firma Neyt was vroeger zeer gekend als groothandel in garnaal : Torfs-Neyt - Commerce de crevettes -gros - détail . Daarnaast , op de hoek , hadden ze nog een café " des Alliés " . Dit is nu nog het RESTAURANT HOTEL DES ALLIES .

Zo zijn we gekomen aan de Nieuwstraat , en hier zullen we weer eens over iets anders spreken .

S
SSS
S

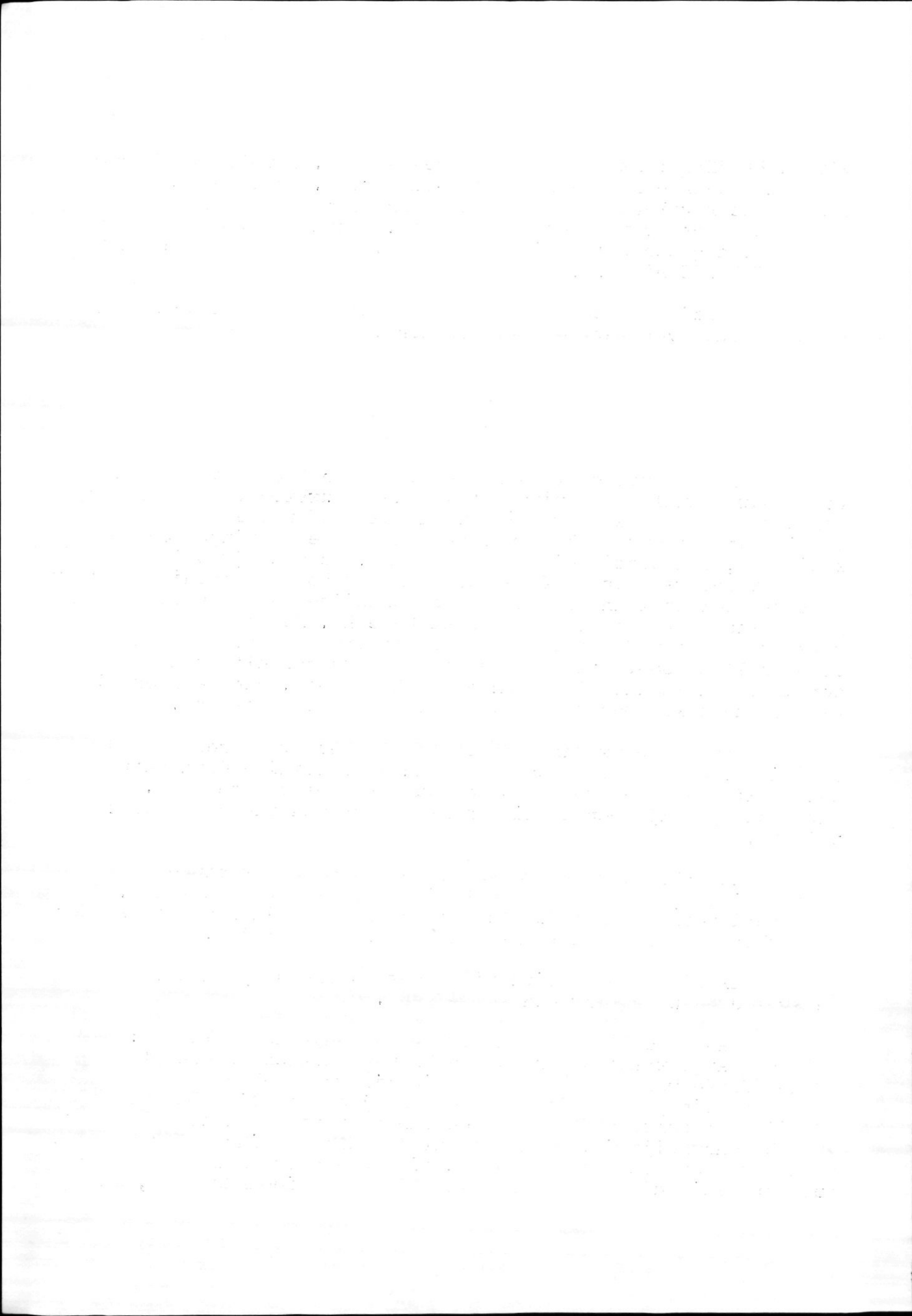
In 1880 was de Visserskaai , op een paar huizen na , volgebouwd vanaf de vismijn tot aan de Nieuwstraat . De zuidzijde van deze straat was in wording . Van daar af was alles nog een beetje bij het oude gebleven : resten van de vestingen en oude woningen , een beetje wild door elkaar . De zeedijk bij het Klein Strand was nog niet verhoogd en dit hoogteverschil was best vast te stellen wanneer men van de oostzijde van de havengeul de Anglikaanse kerk in de Langestraat bekeek . Nu ligt deze kerk verzonken achter de helling , maar honderd jaar geleden lag ze op de zelfde hoogte als het reeds gebouwde gedeelte van de Visserskaai , helemaal alleen en niet ingebouwd . Van de overzijde van de haven kon men ze dus in haar geheel bewonderen .

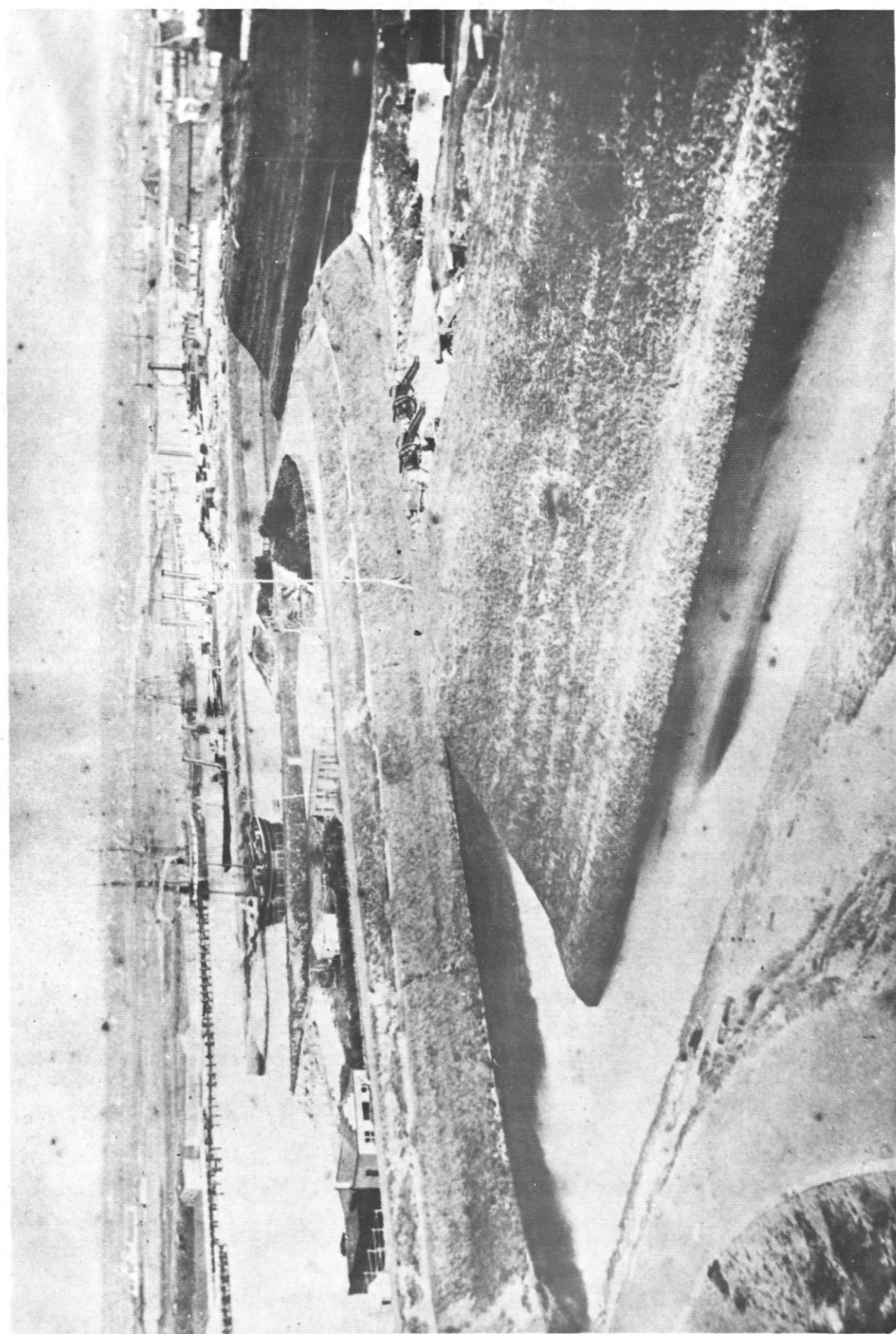
Toen de bouw van de Visserskaai werd voortgezet in de richting van het strand ontstond vanaf de huidige Garnaaltrap een oprit die steeg tot de oude vuurtoren of Vlaggestok . Zo ontstonden de ijzeren leuningen na het graven van het tweede tijdok .

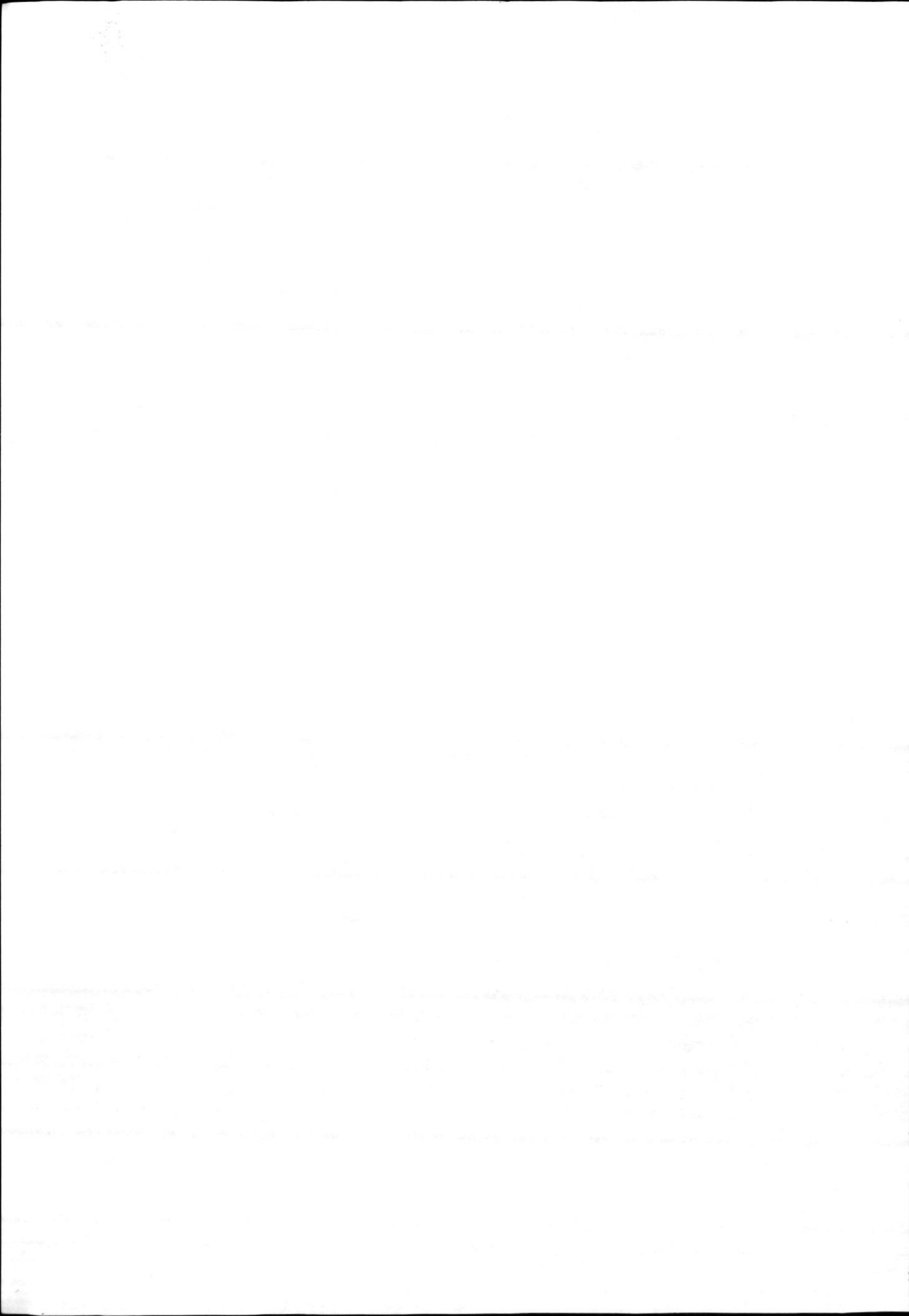
In 1880 liep het westerstaketsel door tot binnen het grote tijdok , ongeveer tot het uiterste punt van de Trap . In 1884 werd besloten het dok te vergroten . Het jaar daarop werden de werken aangevat zodat alles klaar kwam in 86/87 .

Ik wil even de situatie schetsen van de plaats voordat de twee dokken daar kwamen te liggen .

Aan de oostzijde van de stad lagen drie bastions : een vóór de Langestraat , een tussen Nieuwstraat en Cadzandstraat , en het derde was deze waarop de vismijn werd gebouwd . Daarvoor lag de vestinggracht met aan de overzijde een dijk die terzelfdertijd het contre-escarp vormde van de vestinggracht . Dit was de " Kanonnendijk " . Vanaf het klein strand slingerde deze dijk zich - volgens de vorm van de vestingen - eerst rond de oesterput van Musin die gelegen was in een soort niemandsland , om op

het einde aansluiting te geven met de aanlegplaats van de Londen- en Doverboten aan de Oude Visserkskaai .

Deze stoombootkaai werd rond 1840 in rechte lijn verlengd met een nieuwe kaai . Hierdoor ontstond tussen deze laatste en de " Kanonnendijk " een kreek die dienst deed als kuisbank . Deze kreek werd echter gedempt vanaf 1853 tot 1858 . Hiervoor werd de aarde gebruikt die afkomstig was van de rioolaanleg in de stad . Dit rioolstelsel werd geïnstalleerd in het kader van de werkverschaffing .

Dit was dus de toestand voor er sprake was van onze Kaaie.

S
SSS
S

Vanaf de Nieuwstraat tot de Cercle-straat :

HOTEL PALME : herbouwd , was in 1936 Café Roubaisien . Het huis werd volledig vernield in 1940 .

OSTENDIA QUAI : verbouwd , was Monico Quai . Er was reeds een café Monico in de Jozef II-str. Hier was al een soort modernisering te bekennen want de zaak beschikte over twee heel brede vensterramen . Het huis was immers kapotgesmeten gedurende de eerste wereldoorlog . Het werd heropgebouwd door de sloopeigenaar Desmidt die in de vreemde wat geld had kunnen vergaren.

RESTAURANT COSMOPOLITE : Dit was Café den Anker . Het was zonder twijfel het mooiste gebouw van de Visserkskaai , opgetrokken in barockstijl . Boven de puntgevel prijkte een anker . De bouwer zal wanhopig geweest zijn over de eenvormige stijl van alle huizen langs de Visserkskaai en heeft gemeend goed te doen daar eens iets smaakvol te plaatsen . Het huis was echter te schoon om tussen de anderen te staan . Ieder blijkt het daarover eens te zijn geweest en ze hebben het dan maar afgebroken ...

MERCATOR : was een herberg zonder enig opschrift .

LA BECASSE : was Hotel Chatteris . De gevel is nu belegd met op smakeloze wijze aangebrachte plastieklatten . Vóór de eerste wereldoorlog heette het huis : Au bon Jack-Op . Daar woonde Oscar Caverel , die we al eerder ontmoet hebben tegenover de oude vismijn . Hij dreef een bierhandel en was ondermeer vertegenwoordiger voor het bier Jack-Op . Na hem kwam Sidoine Alleman-Neyts , maar het café behield de naam .

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

DE BELGICA : Bij dit restaurant wil ik wat langer blijven stilstaan en wel in de eerste plaats omdat de zaak gedurende enkele decades een begrip geworden was en een zekere faam had verworven. Deze bekendheid was niet zozeer te danken aan de geraffineerdheid van de keuken maar wel aan datgene wat een doorsnee bezoeker van een eethuis verlangt . Om het op zijn Oostends te zeggen: goed , plenty en pas cher .

In de tweede plaats wil ik de gelegenheid te baat nemen om hier te zeggen wat ik voor vele andere herbergen of eethuizen had moeten aanstippen en gedurig herhalen : hoe die eenvoudige vissersherbergen , waar de geur van droogvis de binnentredende klanten een welkom toewaaide , waar de bazin onopgetuut en met haar keukenschort aan , de pintentapte en de uitgedronken glazen ongewassen liet staan tot de volgende morgen , hoe die stilaan omgevormd werden tot zogezeid chieke restaurants .

De " Belgica " begon niet eens als herberg . Op het einde van de 19-e eeuw startte daar een handel . Op de gevel stond fier geschilderd : Marchand Poissons Secs (a.u.b. niet uitspreken als "sex ") . Dat zag men trouwens zo , want zowel de zijdeur als de vensterramen waren behangen met droogvis .

De eigenaar van de zaak was Pol Degroote die zijn naam geen eer aandeed want zijn bijnaam was " Bubbel " . Zijn vrouw moet van een ander kaliber geweest zijn want deze Victoria Barbara Asaert kende men alleen als Fikke de Beer .

Achteraan het huis was een sprot-en haringrokerijtje ingericht . Daar werd geproduceerd voor eigen verkoop .

Gezien alle herbergen droogvis verkochten was het logisch dat een droogviswinkel bier verkocht en dat deed Fikke dan ook. Maar schone liedjes duren niet lang . De oorlog brak uit in 1914 en zoals vele mensen van de kaai die maar op hun boot te stappen hadden weken Bubbel en Fikke uit naar Engeland .

Na vier jaar werd de zaak heropend, als café dan , door een van hun dochters : Angèle Degroote , bijgenaamd " De Workelzwarte " . Ze werd mevrouw Vermeesch . Ze verkochten nog altijd droogvis maar voor een der vensters werd een kraam geplaatst waar ook en stapel garnaal te koop was .

En hoe begon zo'n café met het bereiden van maaltijden ? Er was al eens een klant , meestal een vreemde vishandelaar , die zelf een koppel tongen meebracht of een beafsteak en vroeg of de bazin deze wilde bakken . Dit gebeurde op vele plaatsen langs de kaai en in het bijzonder rond de vismijn , en daarvoor werd een paar frank aangerekend . En zo kwam het dat de bazin zelf stilletjesaan begon met het bereiden van mosselen met brood en later pladijs met friet .

Vrouw Angèle verkocht bier van de brouwerij " Aigle - Belcica " , en omdat het café toch een naam moest krijgen bleef het eenvoudig de " Belgica " .

Baas Vermeesch was eigenlijk draaier van stiel en bleef dit tot 1940 . Hij werkte in de Veldstraat .

In 1925 was de Belgica al in hoofdzaak restaurant geworden , met als specialiteit natuurlijk vis . Dank zij de gulheid van Angèle teggover de klanten werd het cafétje te klein en werd ook de verdieping als eetplaats ingericht . Een loggia werd aangebracht in 1937 .

Heel chic werd het nooit , want dat kon men van de uitbaters , die heel eenvoudig bleven , niet verwachten . Het bleef typisch kaai's , en dat had zijn charme . Zelfs ex-koning Leopold kwam er eten om eens een tong voor zich te krijgen die naar de zee smaakt en zoals de grootmoeder van zijn madam ze vroeger bakte , op het hoekje van de Franciscusstraat . En dat was dan zo'n tong die langs weerszij van de teljore een heel eind naar buiten stak . Vooraf was er een potageke en achteraf een kreem-tje . Ook voor een koning was dat ruim genoeg .

Om te tonen hoe kaai's dat was zal ik een voorbeeld geven:

De dienststers riepen niet : " Een sole-frites voor tafel één " of " een tomate-crevettes voor tafel vijf " . Neen . Ze riepen : " Een sole-frites voor 't gernoaskraam " , Dat was de tafel bij het venster waar eens garnaal werd verkocht . " Een tomate-crevettes voor 't matroosje " . Dat was voor de tafel die onder een schilderij stond dat een matroos verbeeldde . En " Een tarbot voor de blompot " , dat was de tafel die geplaatst was in een hoekje waar vroeger een sokkel stond met een bloempot erop . Eén keer zijn ze daarmee in moeilijkheden geraakt want aan deze laatste tafel zat net een dame die getooid was met een hoed vol bloemen . Ze dacht waarempel dat de dienstster met haar de aap hield toen deze riep : " Een filet-de-sole voor de blompot ! " Leg dat maar eens uit aan een vreemde madame !

Eigenlijk hadden de uitbaters moeten smoorrijk worden maar dat was het geval niet . Als ge zelf te betrouwen zijt , den vertrouwt ge iedereen , en daar loopt het dan mis . Er gaat dertig kilo marchandies naar de kelder en ge betaalt er veertig... Op die manier zoude ge werken dat het haar door je muts groeit! En de pacht prijzen logen er ook niet om .

Geen van de kinderen heeft de zaak mogen voortzetten en zo is deze dan in vreemde handen overgegeven .

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

FLANDRIA : is herbouwd . Was veertig jaar geleden Café Leopold III - Friture . De helft werd ingenomen door de herberg die aan de straatzijde volledig bezet was met één brede vensterdeur. Daarnaast was een gangdeur en vervolgens nog een woonkamervenster. Aan de gevel hing een eenvoudig bord met de prijslijst . Kort na de eerste wereldoorlog was het nog een gewone herberg gehouden door Patrick Meyers- Aspeslagh .

RESTAURANT RUBENS : Dit hoekhuis was het café Arthur . Er waren geen andere vermeldingen , buiten het telefoonnummer : 1227. In het begin van de eeuw was het gelijkvloers in twee gedeeld : een winkel en op de hoek een café .

Hier zijn we aan de Cirkelstraat die eigenlijk Cerclestraat had moeten heten .

§
§§§
§

We zijn daareven de Trap voorbijgegaan . Deze is ook dezelfde niet meer , voor wat het karakter betreft .

Hier stond in 1936 de GARNAALMIJN , een gewone houten barak . Er waren daar twee bedienden : Willy Dumon en Louis Vandenberghe plus een weger : Leonard Molleman . Na de tweede wereldoorlog werd dit " gernaskot " vervangen door het reeds overbodig geworden gebouw dat wat verder staat . Men zoekt nog steeds naar een definitieve bestemming voor deze glazen kast . De pissijn aan de achterzijde is tot nu toe het meest nuttige element gebleken . Tenminste voor degenen die ze reeds hebben ontdekt .

Nu nog gaan de mensen naar de Trap om een zootje verse vis, maar ook dat is het zelfde niet meer . Alles is uitgedraaid ten bate van de visser , en dat is wel een pluspunt , maar de okkazies behoren tot de verleden tijd .

Wanneer men vroeger een zifte vis kocht dan had men meteen een kilo of vijf van een of andere vissoort . De bootjesjouwers , aan wie ge geen truken moet leren , hebben nu ziften laten maken met de onderkant langs boven . Daar leggen ze , kunstig gepareerd , enkele visjes in ; net genoeg om de bodem te bedekken . Het gevolg is dat " de vis wordt duur betaald " .

Dat doet me denken aan de oorlogsperiode . Het reglement schreef voor dat de visser " voor eigen gebruik " één paander haring mocht meenemen . Wat zagen we ? De vissers lieten paanders maken waarin ze minstens veertig kilos konden wegslepen .

Indien nog van die paanders overgebleven zijn dan horen zij te prijken in het Oorlogsmuzeum .

Na de oorlog was dat natuurlijk weer gedaan en nu zien we weer de bootjesjouwens naar zee trekken met een paanderke waarin hooguit de avondboterhammen kunnen geborgen worden .

Voor de oorlog stond het aan de Trap vol met de typische karretjes . Nu is het er een komplette markt van alle visprodukten, met Hollandse garnalen en diepvrieslangoustines .

§
§§§
§

Van de Cirkelstraat tot de Langestraat :

PRINCE ALBERT : Hier werd een verdieping bijgevoegd . Dat was eertijds een café van het gewone type dat de naam droeg van : Au Bien Venu .

CAFE DU PORT : was Café De Scheepvaart .

'T ANKERTJE : was " A la Nouvelle Friture " bij Ve. Em. Willaert-Rahier .

LA CREVETTE : Over dit restaurant wil ik ook een woordje meer schrijven , net als over de " Belgica " , en met reden . Ik veronderstel dat deze zaak het eerste werkelijke spijshuis is geweest langs de kaai , en ik zou moeten lelijk mis zijn indien het zo niet was .

Zoals gezegd werd dit gedeelte van de Visserskaai later volgebouwd dan het zuidelijke deel . Maar een zekere Jan Geselle deed in afwachting reeds zaken . Geen hele grote , maar men kan evengoed klein beginnen en zijn tijd afwachten , en zo bezat hij dicht bij het Klein Strand een barakje met een garnaalkraam . Daar konden de badgasten een pintje garnaal kopen en profijtelijk oppeuzelen terwijl ze rustten in hun badstoel .

Maar Jan en zijn vrouw , geboren Van de Walle , keken ver vooruit . Ze stonden hier eigenlijk maar voorlopig tot hun huis langs de Visserskaai zou gebouwd zijn , op een stukje grond dat liefst zo dicht mogelijk bij het strand lag . Kwestie van zijn oude klanten bij te houden .

In 1885 was het zo ver : Ze hadden hun eigen café met garnaalverkoop en tot op heden ten dage is het huis in het bezit gebleven van hun nazaten .

Jan dreef daar zaken tot 1904 . Men kon bij hem iets eenvoudigs nuttigen en een kamer huren . Men rekende zelfs op het Engelse klienteel want naast zijn open " gernoasvenster " hing een plakaatje :

BED
ROOMS TO
LET

Zijn zoon Laurent was ondertussen groot geworden en hij nam de zaak over . Maar Jan ging niet van zijn renten leven . Hij ging viswinkel houden aan de westzijde van de H.Serruyslaan. In die tijd staken er geen ziftelingen tussen de garnaal en Jan Geselle was gekend voor zijn grote garnaal , echte " boenkers " of " neuten " . Dààr , en niet elders , moest mijn vader die toen jongste bediende was garnaal halen en wekelijks opsturen naar Brussel , aan het adres van Albert Stevens , president van de Pêcheries à Vapeur .

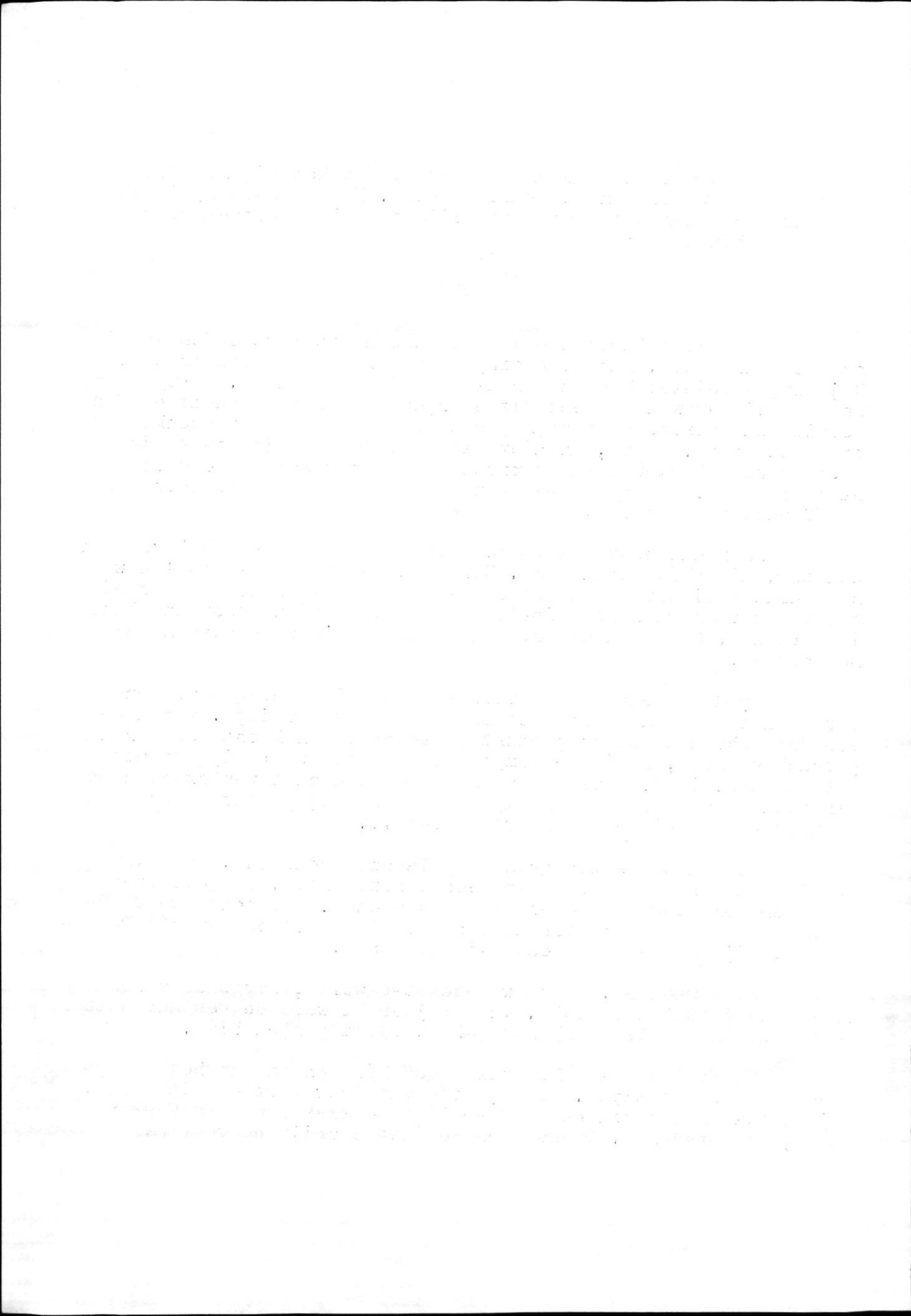
Maar dat heeft niets te zien met " La Crevette " zult ge denken . Misschien toch wel . Want Laurent (Louw) Geselle was niet alleen uitbater van het café-restaurant-pension , maar hij bezat ook vier garnaalschiptjes en was bovendien groothandelaar in garnaal . Geen wonder dat vader Jan altijd over schoon tuig beschikte !

Op de scheepjes van Louw werden duiven meegenomen en deze brachten de mare hoe het met de vangst verliep . Waren de vooruitzichten op eigen produktie slecht , dan kocht Louw snel garnaal vooraf , en in het omgekeerde geval kocht hij dan maar het hoogstnodige . Soms waren er duiven die niet terugkwamen en dan mocht men er zeker van zijn dat de beestjes gaargebakken in de maag van de vissers gebleven waren ...

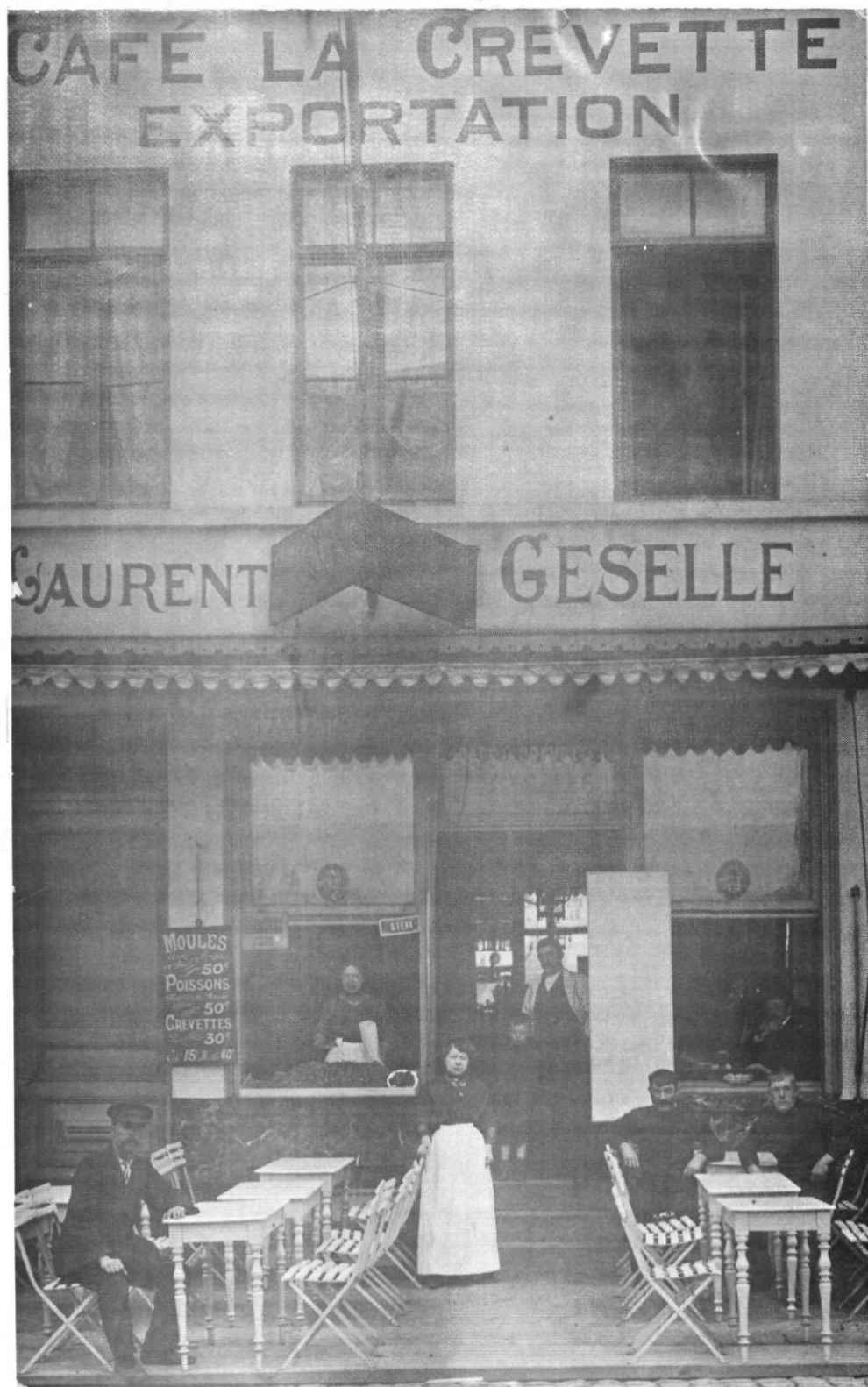
Louw Geselle was geen lang leven beschoren . Ook hier speelde de eerste wereldoorlog een funeste rol . In september 1918 vertrok Louw uit Calais naar Engeland . Het schip werd getorpedeerd en het lijk van Laurent Geselle spoelde aan bij Portsmouth . Hij was 36 jaar toen hij verdronk .

Zijn weduwe , mevrouw Geselle-Dewulf , zette de zaken voort vanaf 1918 tot 1937 . In 't jaar 31 werd de restaurantzaal hernieuwd en in '37 kreeg het gebouw verdiepingen bij .

Vanaf 1937 kwam het restaurant in handen van het echtpaar Jean Geselle-Farazijn . Jean , zoon van Louw , stierf in 1963 . Zijn weduwe bleef eigenares maar liet de zaak over aan Gaston Lams , uit Bredene . Diens zoon zet het bedrijf nu voort .

Nu gaan we even terugblikken . In de tijd dat Louw daar nog baas was , dus vóór 1914 , kon men in het spijs huis en de herberg het volgende krijgen :

Mosselen met brood en boter : 50 centiem . Gebakken en opgelegde vis met brood en boter , zelfde prijs . Garnalen met geboterde stuutjes : 30 centiem . Dit was ook de prijs voor een bouillon .

Wat de dranken betreft : koffie, thé en melk was te krijgen aan 15 centiem , en er was ook een grote variëteit aan bier: Leuvens : 20 ct., Gueuze 75 en 40 ct., Münich en Oudenaarde 20 ct., Bock 15 ct., echte Pilsener 25 ct., terwijl het Oostends bier aan het staartje bengelde met een schamele 10 centiem !

Natuurlijk kon men ook paling krijgen , en daarbij Moselwijn . Dat laatste drankje kostte 40 centiem per glas .

Vreemdelingen die garnaal wensten mee te nemen naar huis kregen deze aan het kraam , verpakt in kleine mandjes van drie en vijf kilo . Na de oorlog namen kartonnen dozen de plaats in en men kan zeggen dat van deze gelegenheid druk werd gebruik gemaakt . De tegenwoordige mandjes met chocolade-garnaal herinneren nu nog aan het oude gebruik .

In 1936 stond op de gevel van het restaurant in machtig-grote letters geschilderd : Grande Friture - Café La Crevette - Ve Laurent Geselle .

LA BRISE : eveneens vernieuwd . In 1936 was het café over te nemen . Het heette toen : A l'Entrée du Port , en werd gehouden door Van Troostenberghe .

CHINEES RESTAURANT : was Café Emile . Vóór 1914 : Café du Pilotage . Sedertdien kreeg het een nieuwe gevel met witte steentjes .

TER KADE : Dit restaurant met de mooie naam , op de hoek van de Langestraat , was voor de oorlog reeds een eetgelegenheid van de betere klasse . De opschriften logen er niet om : Taverne Alphonse - Hotel Repos de la Digue - Bar - Tea-Room - Restaurant . Dat was " bij Mulder " . In het begin van de eeuw was het gewoon een estaminet , zoals de rest .

Het huis zelf werd vernieuwd .

Hier zijn we dan aan het einde van de Visserskaai .

§
§§§
§

Kijken we even naar de overzijde van het jachtdok . Daar waar nu het grote gebouw van de " Yacht-Club " staat lagen in de havengeul de sleepboten gemeerd . Hier was ook de steiger gelegen van de veerboot die zonder ophouden de overtocht deed naar de oostkant , tot aan de plaats waar eertijds het Quarantaine-lazaret stond .

Toen de nieuwe vismijn in gebruik genomen werd kreeg de overzet een nieuwe ligplaats in de oude visserskreek of Slijkgat. Visvrouwtes van het kaaikwartier gebruikten bij voorkeur de diensten van de vele jollemannen die toen met het overroeien van mensen een stuiver verdienden .

Keren we nu even terug naar het hoekje van de Cirkelstr., want we moeten toch langs daar terug . Dat was beloofd .

De zijgevel van het Café Au Bien Venu hangt vol reclamen en aanplakbrieven . Het is altijd de moeite waard deze te bekijken . Men ziet dan even de gevestigde waarden , en de andere .

Bovenaan is een grote reclame voor Martini geschilderd . Daaronder , elk voor de helft van de gevelbreedte : Hulstkamp-Vieux Schiedam , en Sigaretten St.Michel .

Onderaan hangen de kleinere aanplakbrieven : Grote afslag op de Solo die nu 1.90 fr. voor een kwart kilo kost . Sedertdien hebben we wekelijks een AFslag op de margarine gekend zodat ze nu 15 fr. voor een pakje kost .

Een reclame voor Erpé-Radio , twee voor Nestor Martin.

Een plakbrief die oproept voor de nationale betoging ten gunste van het Plan De Man . Ook reeds veertig jaar achter de rug ...

Een aankondiging voor het toneelstuk : FEMINA , met Angèle Allaert en Willem Benoy , en een voor een concert met Joseph Van Roy .

En ten slotte nog een grote affiche ten gunste van het Plan De Man : Het Plan aan de Macht...Oproep tot alle burgers en boeren... Weg ermee ... Monsterbetoging...Meeting... Spreker : Herman Vos ...

Sindsdien is veel water naar de zee gelopen .

We gaan ook een stapje verder in de Cirkelstraat. Links lag hier eertijds de oesterput van Alphonse Van Graefschape. Aan de overzijde is het café bij " de Witten " .

§§§§§§§§§§§§§§§§

R i c h a r d

V E R B A N C K

§§§§

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

ICONOLOGIE VAN ENSOR'S

" D E M O L E N V A N S L I J C K E N S "

```

+++++
+
+
+
+
+
+
+
+
+
+
+
+
+++++

```

F e r d i n a n d   G E V A E R T

[illegible]

ICONOLOGIE VAN ENSOR'S " DE MOLEN VAN SLIJCKENS "

=====

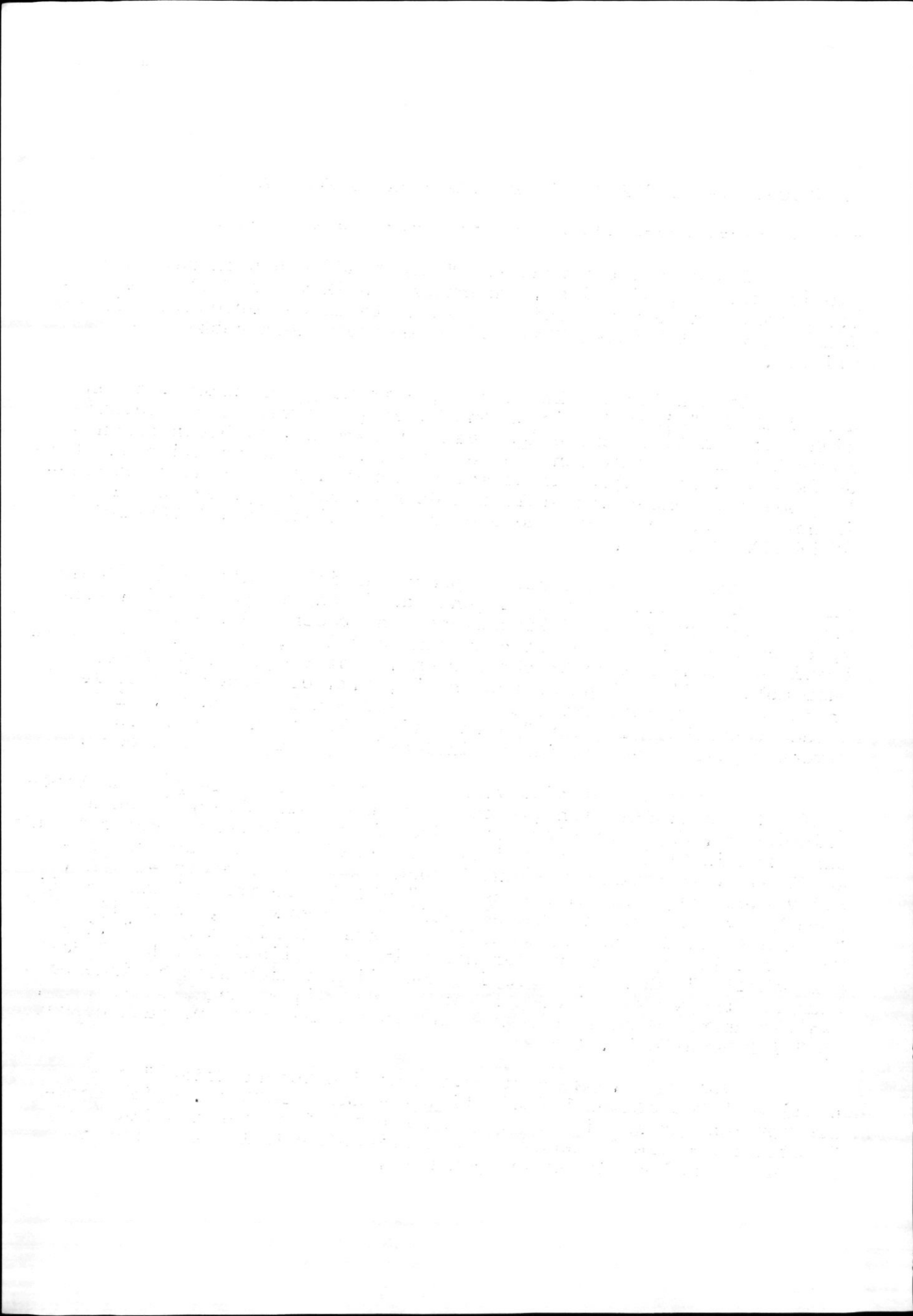
Zoals iedere " would-be " heemkundige heb ik wel enige publicistische aspiraties . Ondermeer heb ik me zelf als doel gesteld ooit eens een volledig overzicht te laten verschijnen in ons Jaarboek van alle molens die te Bredene het zwerk hebben door - kliefd .

Enkele jaren geleden startte ik met veel zwier , eigen aan allen de " jong " zijn en onervaren , aan wat op het eerste zicht een relatief eenvoudige zaak zou worden . Ik begon chronologisch naar het verleden toe te werken . Als eerste mijlpaal stelde ik 1900 . Een lijst van de molens vanaf heden tot de eeuwwisseling was rap genoeg opgesteld aan de hand van de gegevens vervat in het standaardwerk voor de Bredense geschiedenis , " ZOEKLIJCHT OP BREDENE " (1) .

Tweede faze was het opsporen van illustraties of afbeeldingen van de molens van de zogenaamde " jongste periode " . Dank zij de tentoonstelling " Windmolens van Bredene 1650 - 1960 " , op 5 december 1971 , in het heem van de kring , kon heel wat illustratiemateriaal samengebracht worden . Echter ontbraken er een paar molens bij de " naamaafroeping " , o.m. de stenen " Sasmolen " en de molen van Rotsaert , ofte de " Ter Schellemolen " . Niet alleen een afbeelding van " Rotsaert's Molen " ontbrak , doch tevens gegevens over de juiste inplanting , bouwjaar en sloop .

De molen komt niet voor op de door ons geraadpleegde topografische en stafkaarten , noch is er enige vermelding in oude reisgidsen . Ware het niet dat " Zoeklicht op Bredene " een betrouwbare bron is of ik zou betwijfeld hebben of de molen er ooit geweest was . Ik sprak met Frans Verbanck , onze ouderdoms-deken . Hij verwees mij naar zijn brochure " d'Oede Viertorre " waarin hij spreekt over een molen gelegen nabij het Kroonwerk , waar hij " bakmeel haalde voor de wekelijkse bakte van mijn moeder " . (2) Volgens zijn zeggen stond een molen in de nabijheid van het " Hof ter Schelle " doch meer precies kon hij het zich niet herinneren daar het trouwens 75 jaar geleden was dat hij er nog bloem haalde . Hij herinnerde zich echter nog dat een zekere Rotsaert pachter was op " Ter Schelle " . (3)

Volgens R. Eeckhout bevond de " Rotsaert Molen " zich nabij de " Mosselhoek " (Zie fig. 1 - kaart 1883) . Beide bronnen spreken elkaar niet tegen , daar het " Goed ter Schelle " of " Hof ter Schelle " slechts op een driehonderdtal meters ten noordoosten van de Mosselhoek gelegen was .

Het hangt er alleen vanaf hoe men het bekijkt , vanuit de optiek van de Sassenaar of deze van de inboorling van " d'Oede Viertorre (4) . Wat verder grasduinend in onze Bredeniana ontdekke ik in het Jaarboek 1973 dat Albert Verbiest ook had verteld dat er een molen stond tussen de " hofstee Ter Schelle " en de steenweg naar 't Sas . (5)

Mijn laatste twijfel omtrent het bestaan van de molen weggenomen zijnde begon ik aan het opsporen van verdere aanwijzingen . Bij Verbouwe (6) vond ik onder het nummer 42 de volgende vermelding : " 1891 , James Ensor , Gezicht op de molen van Slijckens met het gehucht op de achtergrond - Ets. hoogte 0,068, br. 0,10"

Dit gegeven prikkelde mijn nieuwsgierigheid . Ik kende reeds geruime tijd deze ets daar R. Eeckhout ze opgenomen had in zijn " Zoeklicht " (7) , doch ik had ze steeds gecatalogeerd bij de onbekende molens .

Een nieuw onderzoek van de ets deed mij besluiten dat de afgebeelde molen deze van Rotsaert was , gelet op de Sasmolen en de Sint-Jozefkerk in de achtergrond . Doch het panorama kwam mij vreemd voor . Ergens klopte het niet . Om volledige zekerheid te hebben dat Ensor werkelijk de Rotsaertmolen afgebeeld had besloot ik de ets te ontleden door middel van de isometrische vluchtlijnbepaling (zie fig . 2)

Bij het overplanten van de aslijn " Z " op de kaart van 1883 , met referenties de kerk en stenen molen (zie fig 4) bleek dat de kunstenaar de molen van Livinus Hollevoet afgebeeld had . Bij verdere ontleding van het panorama bleek echter niets meer te kloppen , gelet voornaamlijk op de rijen huizen op de linkerzijde van de ets . Er bestond praktisch geen bebouwing tussen de molen van Hollevoet en de Sasmolen.

Op een bepaald ogenblik viel mijn " legendarische " frank! Ik zou het eens proberen met het spiegelbeeld van de ets . De vluchtlijnen waren vlug uitgezet en de as vastgelegd (zie fig.3). Bij overplanting van de as " W " op de kaart van 1883 en de verdere analyse (zie fig. 5 & 6) bleek dat alles perfect overeenstemde . De kunstenaar had wel degelijk de Rotsaert-molen geschetst ter plaatse , doch had bij vergissing de schets rechtstreeks op de koperplaat ge-etst in stede van het spiegelbeeld , zodat bij het persen het tegenovergestelde gebeurde en het spiegelbeeld afgedrukt werd ! En zodoende ben ik een dilemma kwijt . (8)

De " Molen van Slijckens " is de Rotsaert-molen , en de Ensorliefhebbers hebben er één bij : etste Ensor al zijn platen zo ?

Ferdinand G E V A E R T

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

NOTA : Een boek met de verzamelde werken van James Ensor , waarvan ik de titel niet ken daar ik slechts een copie bezit van de bladzijde waarop de ets voorkomt , bevat volgende beschrijving:

Le moulin de Slykens , 1891 , cuivre , 100 x 70 mm.
Le village de Slyckens est maintenant englobé dans la banlieue d'Ostende . Des usines ont remplacé le moulin et détruit le frais paysage . On remarquera la forme curieuse des nuages .

Signé en haut à gauche .

VOETNOTAS

=====

- (1) R.EECKHOUT - ZOEKLICHT OP BREDENE , - Bredene , Ter Cuere 1968
- (2) F.VERBANCK - D'OEDE VIERTORRE - Bredene , Ter Cuere , 1969
- (3) Zie eveneens F.VERBANCK : D'OEDE VIERTORRE 1894-1900 - Eerste en tweede deel , Jaarboek 1973 , Ter Cuere
- (4) Het " Goed ter Schelle " en de " Mosselhoek " verdwenen bij de uitbreiding van de Oostendse haven en het graven van de Spuikom in 1902-1905 .
- (5) A.VERBIEST - Laatste herinnering aan de Mosselhoek blz. M 6 , Jaarboek 1973 , Ter Cuer .
- (6) A. VERBOUWE - ICONOGRAFIE VAN HET ARRONDISSEMENT OOSTENDE Brussel 1956
- (7) " ZOEKLICHT OP BREDENE " , blz 97 .
- (8) Zie in dit verband eveneens " ROEPSTEEN " , nr. 13 , juni-maand 1973 .

S
SSS
SSSSS
SSS
S

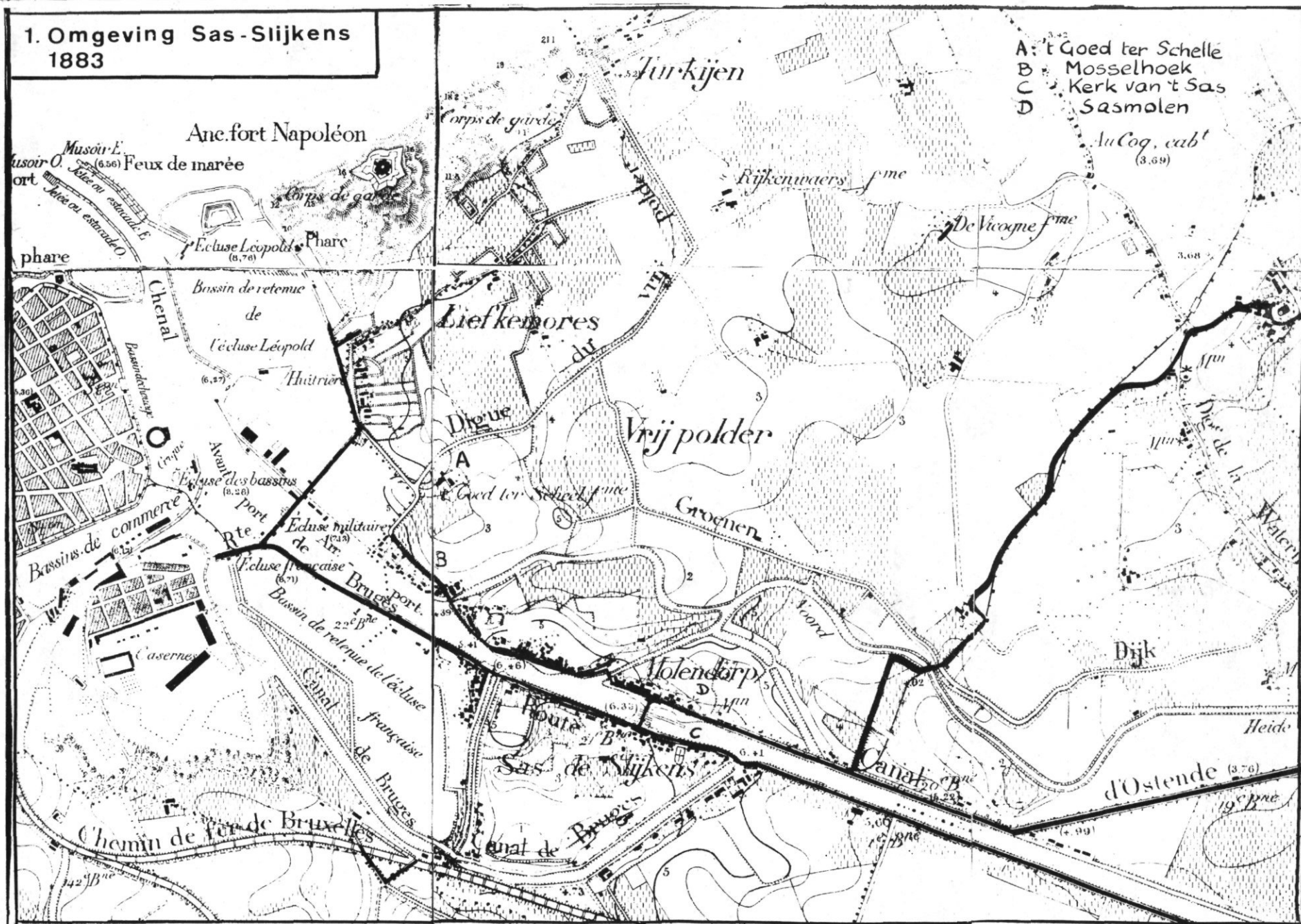

1. Omgeving Sas-Slijkens 1883

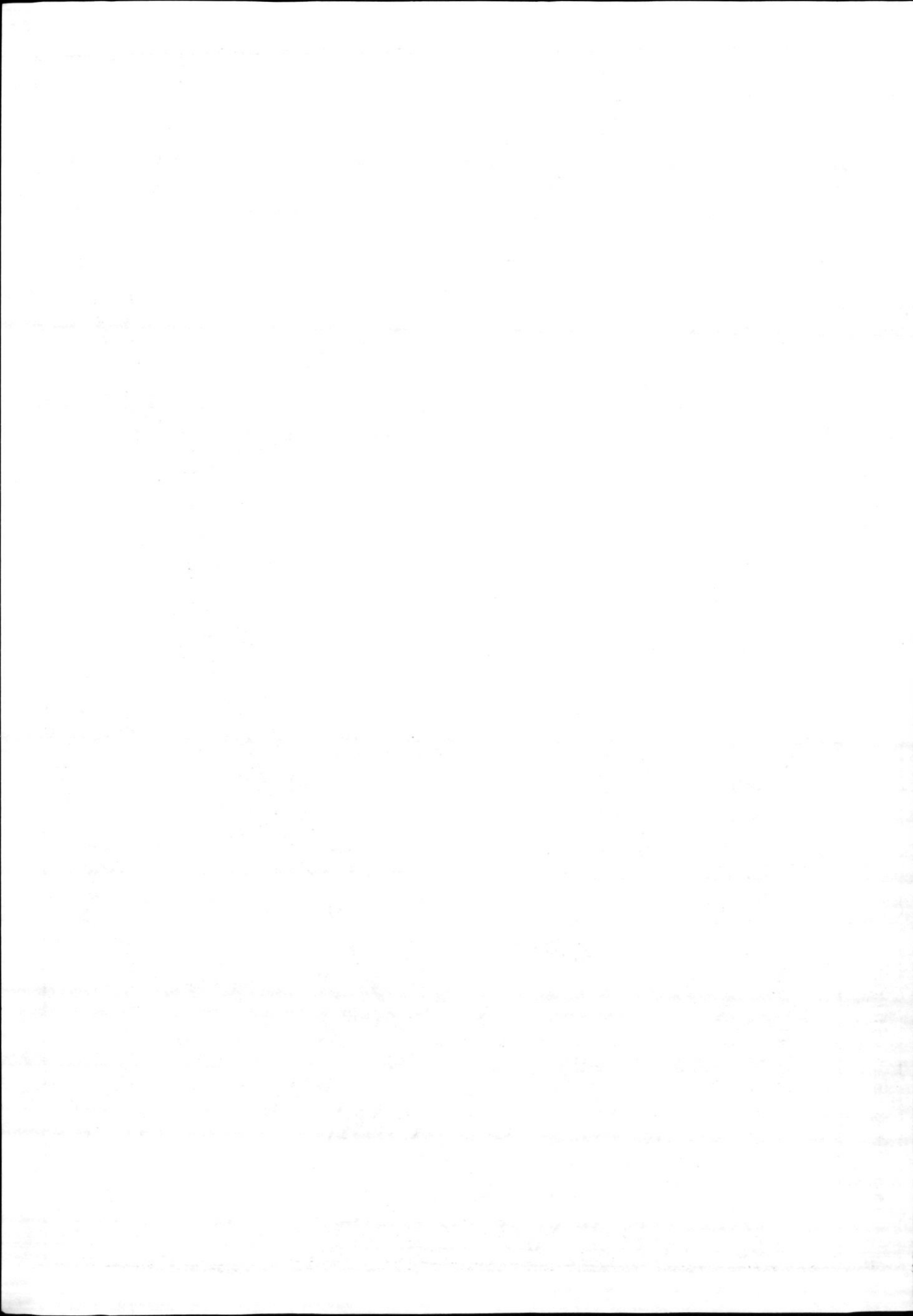

Fig.2. Ets Ensor
Bepaling as vluchtlijnen

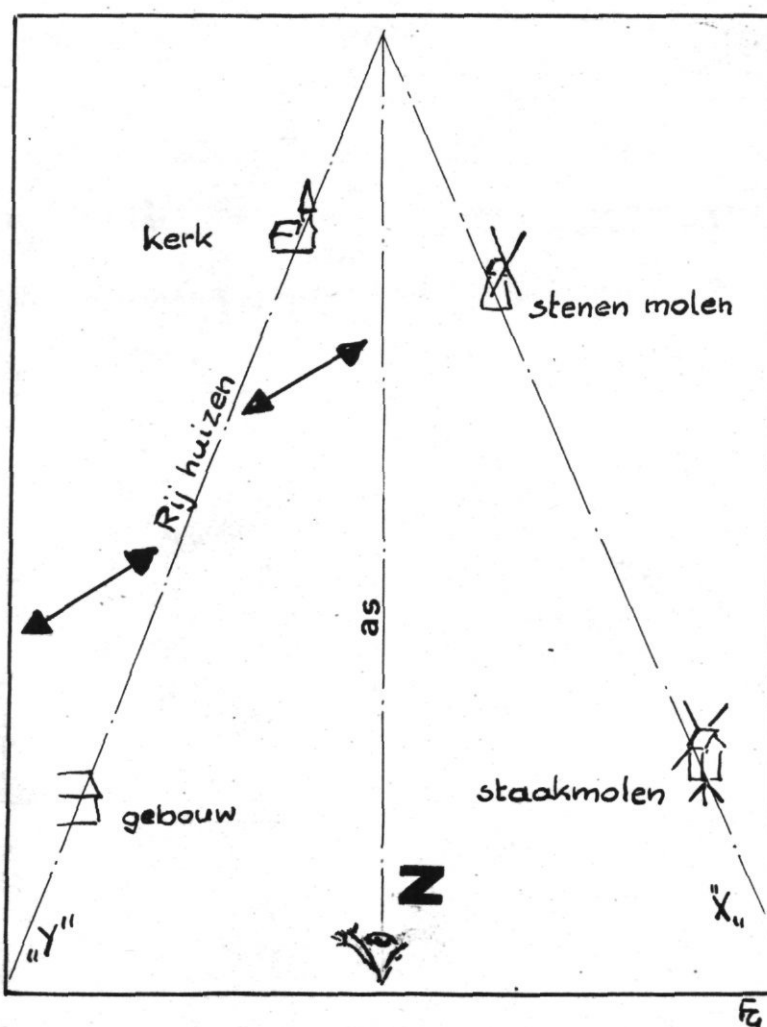
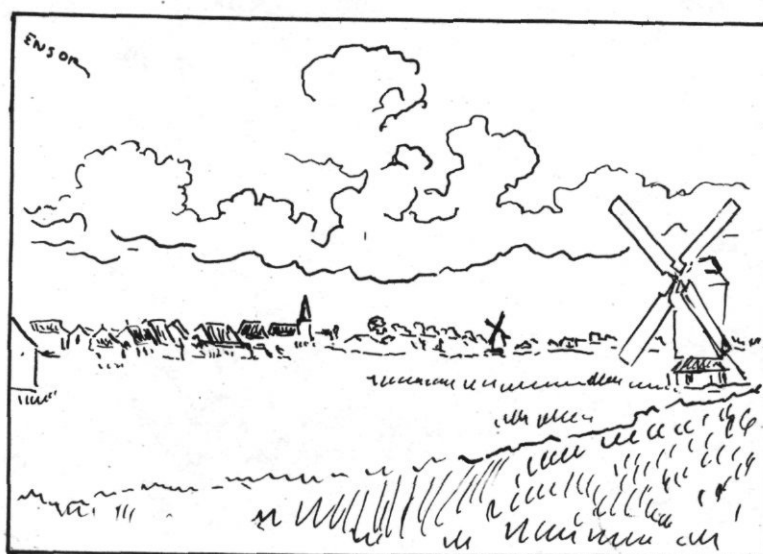

Fig3. Spiegelbeeld els Ensor

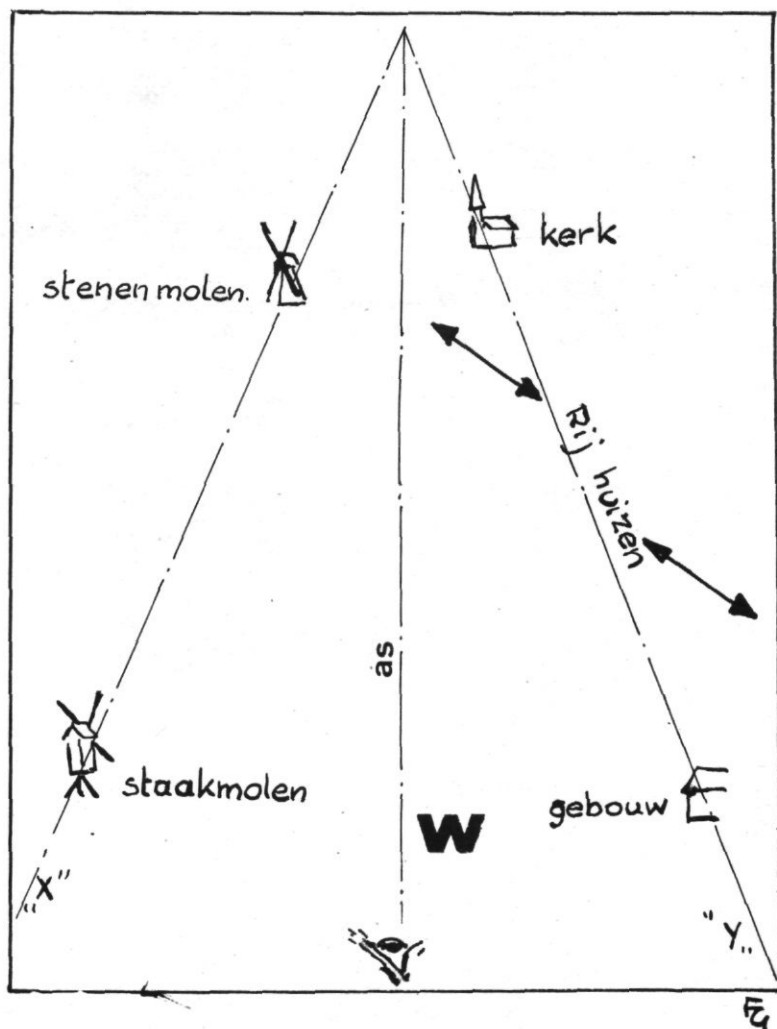
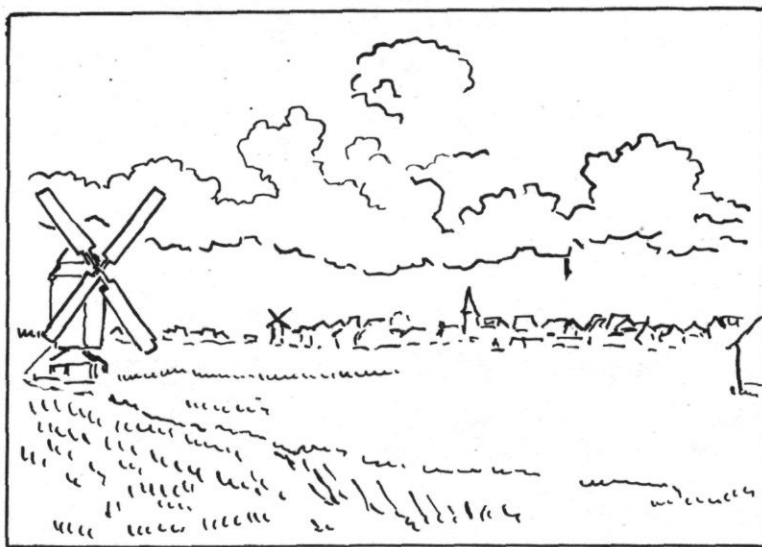
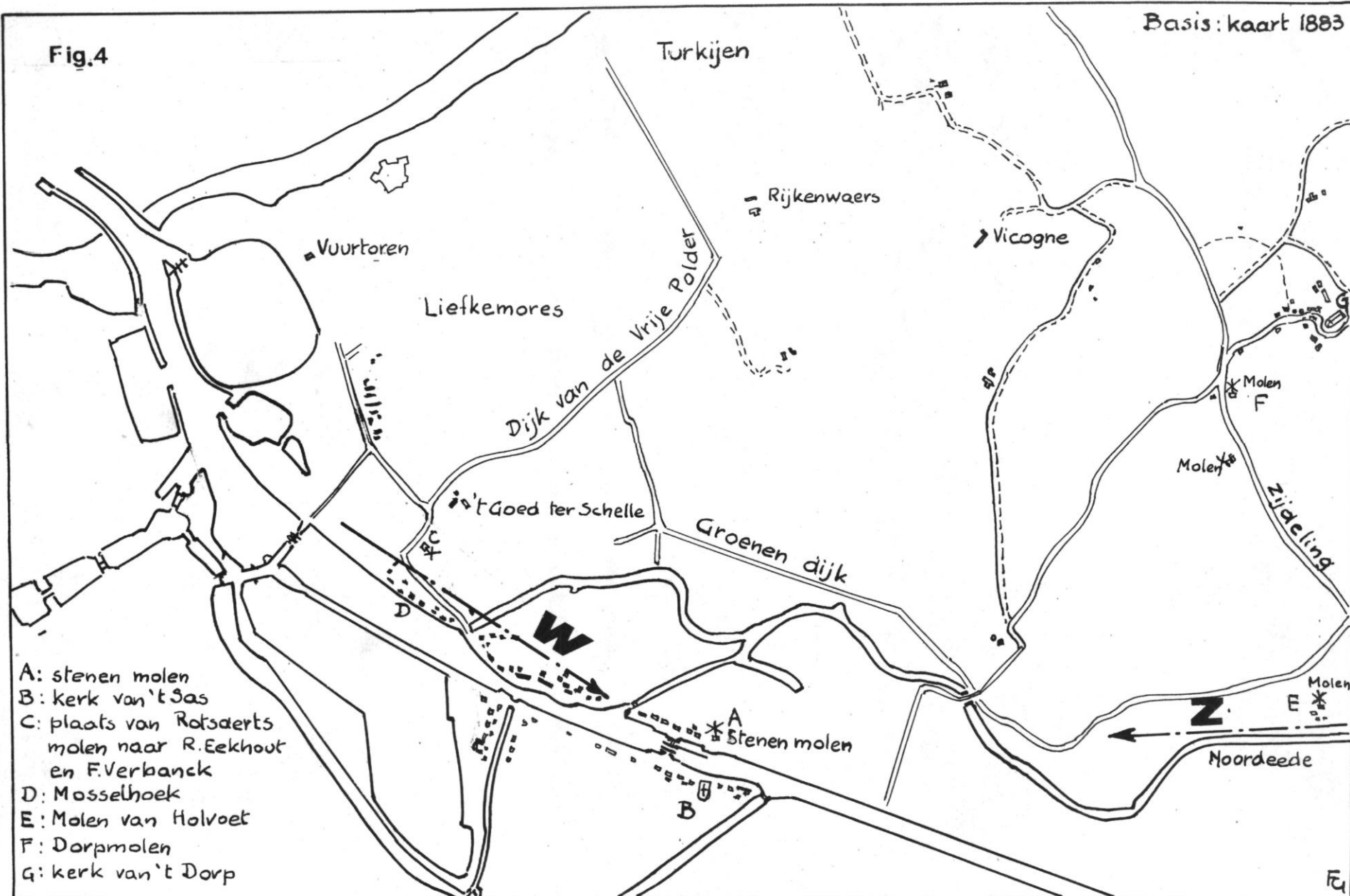

Fig.4

Basis: kaart 1883

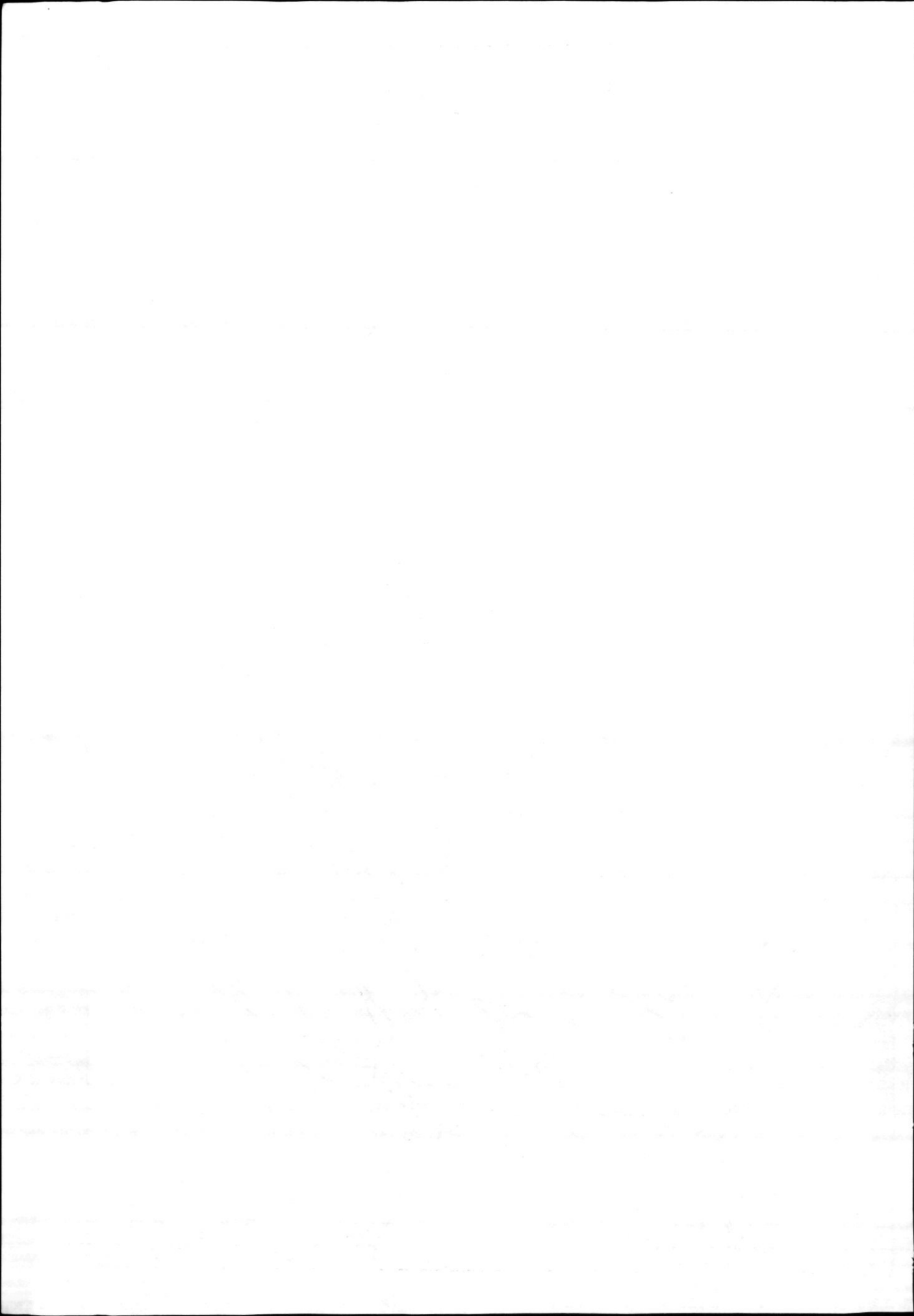
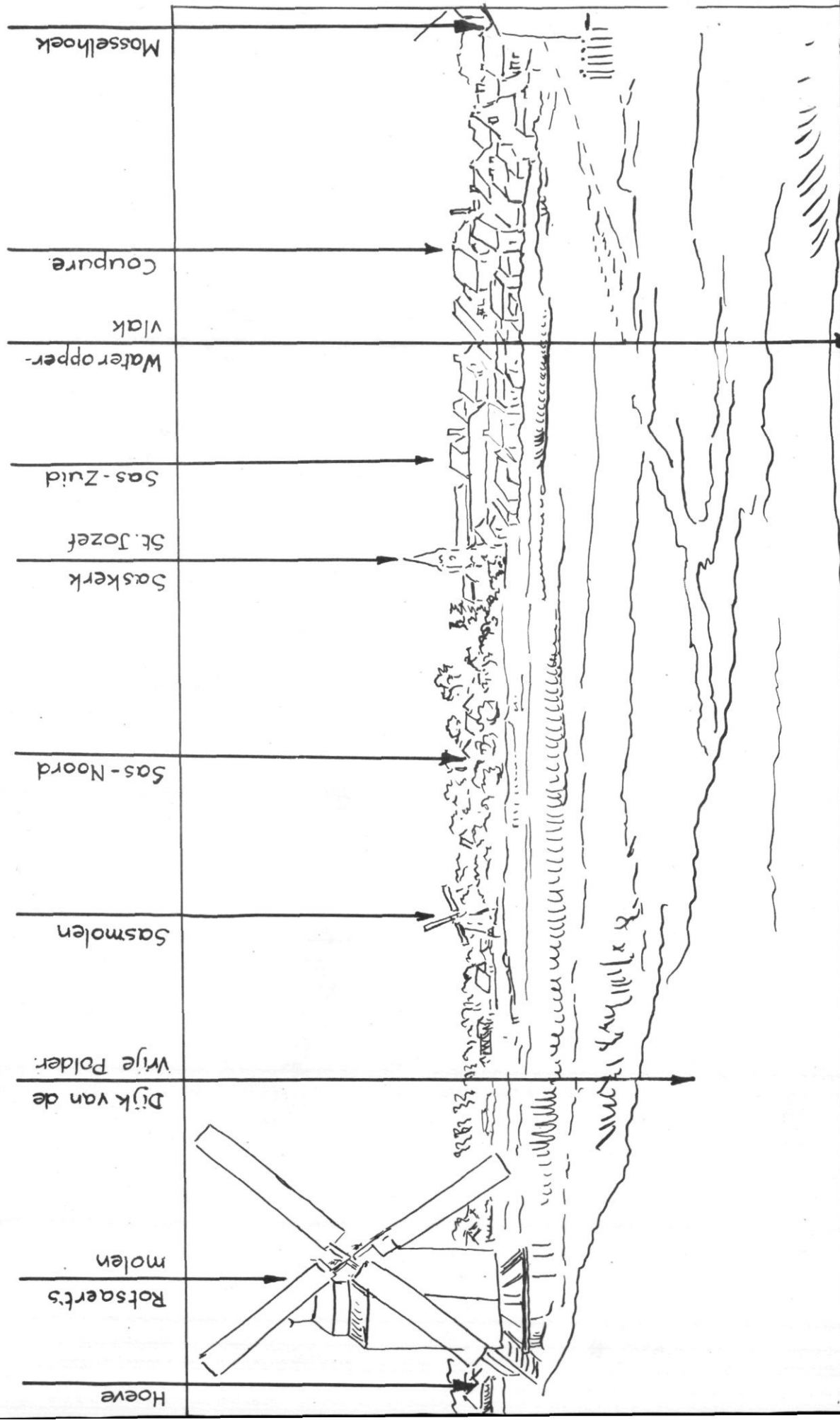

Fig. 6. Spiegelbeeld ets - beschrijving

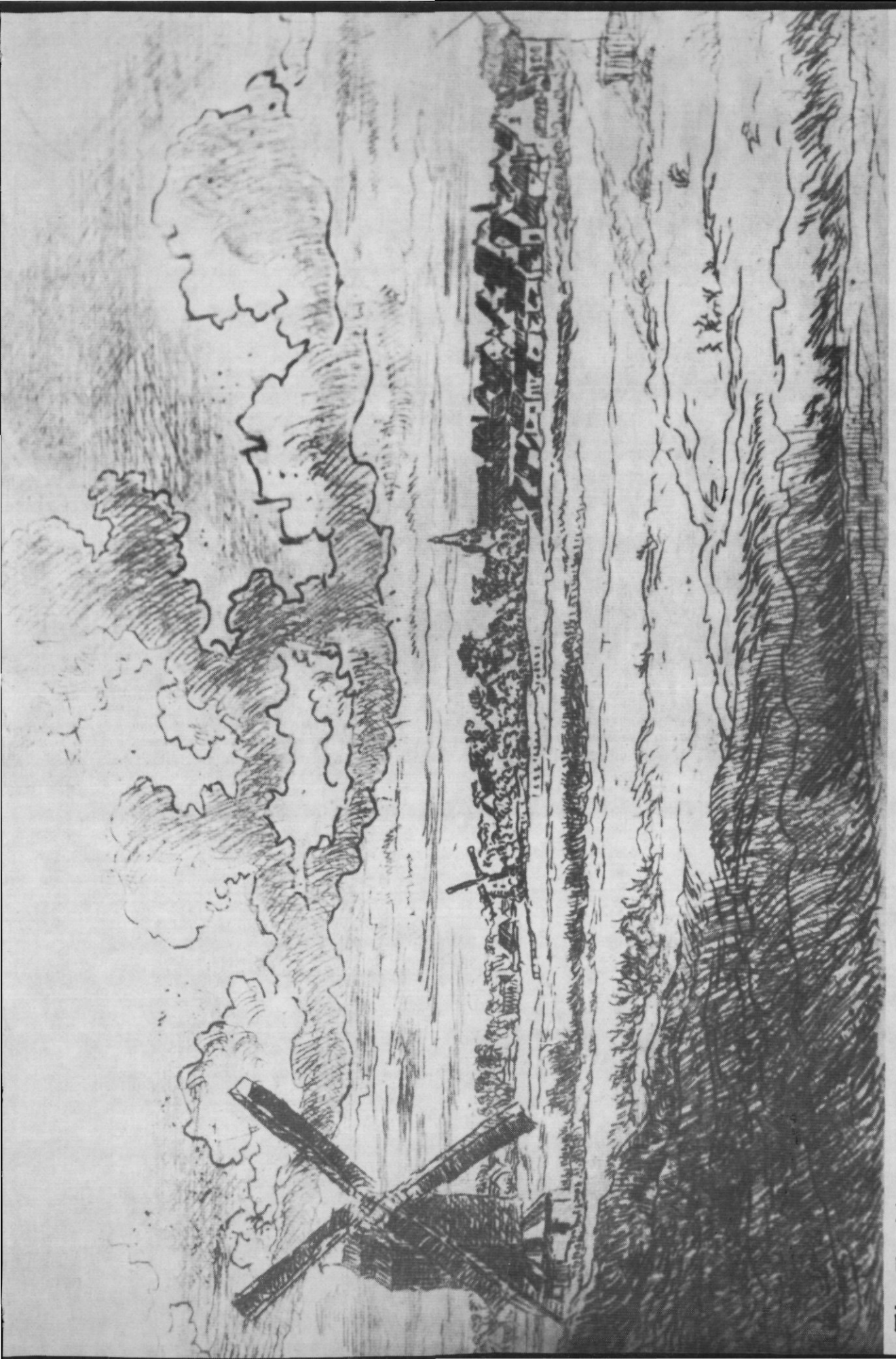

Fig.5. Vergroting v/h origineel - spiegelbeeld.

Vivat 't Noorden ,
't Sas is op de zwier ...

S A S
A
K E R M I S
° K
S L Y K E N S
L R
Y M
K E R M I S
K E R M I S
N
S A S

§ §

R a o u l   E E C K H O U T

+++++

EEN EN ANDER OVER DE KERMISSEN (GROTE EN KLEINE)

VAN S A S - S L I J K E N S

=====

In mijn herinnering zie ik niet Adèle nog naar mij wuiven van achter een venster van " tramtje 4 " , aan het café van Fientje Keters , toen ze die vooroorlogse maandagmorgen , na Saskermis , terug huiswaarts reisde .

Het is de laatste keer dat ik haar gezien heb want een paar maanden later kregen wij de droeve mare dat ze overleden was . Adèle was de nicht van mijn moeder . Jaarlijks , ter gelegenheid van de kermis , kwam ze enkele dagen bij ons logeren . Het is wellicht omdat het zo leuk rijmt dat ik het vertel , maar die nichte was van Vichte en 't was geen " slichte " , want telkens zij op kermisbezoek kwam kreeg ik van haar een Belga , - geen sigaret maar een vijffrankstuk . En dat was in mijn tijd twintig ritjes , of beter " toertjes" , op een of andere foormolen waard .

Het mensje was al jaren ziekelijk . Na eten moest ze een poeiertje innemen en dan kreeg ze telkens hevige oprispingen die gepaard gingen met weinig oorstrelende keelgeluiden . Toen ik op een keer de regels van wellevendheid te buiten ging , en moeder vroeg of wij met de kermis weer " de puffer " op bezoek zouden krijgen , kreeg ik een striemende oplawaai , zodat ik voortaan dit woord maar achterwege heb gelaten . Moeder wist mij te vertellen dat het oneerbiedig was zo over haar " nichte " Adèle te praten , want het was een ziekelijke vrouw die al jaren " op " één nier leefde .

Wat dit beduidde heb ik toen met mijn kinderverstand nooit goed begrepen . Maar ik vond het toch nog kinderspel in vergelijking met nonkel Gusten . Deze leefde immers al jaren op één been , en het was dan nog zijn linker . Het rechter werd hem afgeschoten aan de IJzer in 1917 . Ik was preuts met mijn nonkel Gusten . Hij was de held van de familie , met zijn afgeschoten been . Maar met nicht Adèle , met haar éne nier , heb ik nooit lopen pochen ...

Wat dit allemaal te maken heeft met de titel ? Ik heb dit enkel aangehaald om erop te wijzen hoe het in mijn jeugdjaren bij heel wat families mode was dat men met de kermis gasten op logement kreeg , die , al of niet puffend , van de feestgerechten kwamen profiteren .

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

TO THE EDITOR OF THE JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY

Dear Sir:

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. and in reply to inform you that the manuscript of your paper has been forwarded to the Editor of the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY for consideration.

The Editor of the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY has the honor to inform you that your paper has been accepted for publication in the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY.

The Editor of the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY has the honor to inform you that your paper has been accepted for publication in the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY.

The Editor of the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY has the honor to inform you that your paper has been accepted for publication in the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY.

The Editor of the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY has the honor to inform you that your paper has been accepted for publication in the JOURNAL OF THE AMERICAN PHYSICAL SOCIETY.

Zoals men ons onderwezen heeft , vindt de kermis zijn oorsprong in ker(k)mis ; de dag van de verjaringsmis der kerkwijding .

In welk jaar er nu precies met de september-kermis van Sas-Slijkens van wal werd gestoken , hebben wij niet kunnen uitvissen . Uit dit oogpunt zijn er verschillende data die in overweging kunnen genomen worden .

- De eerste sassen van Slijkens werden gebouwd tussen 1669 en 1676. In de nabijheid ervan stond het fort van Slijkens (gebouwd in 1662) , waarin een kapel was .
- Op 13 augustus 1752 zijn deze sassen gedeeltelijk ingestort en op 18 november 1758 werden de nieuwe sassen ingehuldigd , die we nu nog altijd weten liggen , vóór het gemeentehuis .
- 1758 is ook het jaar dat de eerste kapel van Molendorp werd gebouwd .
- De eerste zondag van september is ook de kermisdatum van 't Dorp. Mogelijk werd dan ook eenvoudig de kermisdatum van de moederparochie overgenomen .

Rond de sassen en het zaagmolencomplex (1752) wisten bebouwing en bevolking snel aan . Sas-Slijkens was in de 18-e eeuw al de dichtstbevolkte hoek van Bredene . Uit de demografische gegevens (1) leren we dat in 1772 de helft van de toenmalige Bredense bevolking woonachtig was in de omgeving van de sluizen , waar toen al 158 huizen stonden . Het overige gedeelte van Bredene , dat nochtans de 10/11 van de gemeentelijke oppervlakte besloeg , telde slechts 121 woningen . Hoogstvermoedelijk heeft de kermis van Slijkens dan ook vorm gekregen in de tweede helft van de 18-e eeuw .

Bij de volgende eeuwwisseling was in ieder geval de septemberkermis van 't Sas reeds een vermaarde gebeurtenis die heel wat volkstoeloop lokte , en niet in het minst vanwege de Oostendenaars.

Zo putten wij uit oude kronieken (2) dat op 27 Fructidor jaer 8 (14 september 1800) , wesende den lasten dag der kermisse van Sas-Slykens , Commune van Breedene , Kanton van Houtave , Departement der Leye , circa een halfure van Oostende , alwaer hun begever hebben een groot getal mensen , aangemoedigd zynde door een extra schoon weder en gelokt tot zien de vermaekelijkheden van eenen operateur en koorddanser , die gemeenelyk de zelve lieten deuren tot het afgaan van den dag .....

Omtrent 7 uur 's avonds boden zich meer dan 200 Oostendse kermisgangers bij de overzet aan, om via de havengeul huiswaarts te keren. De ponton werd overbelast en kantelde. 84 mensen verdronken.

oooooooo

-----

(1) en (2) : zie " Zoeklicht op Bredene " .

De september-Saskermis bleef tot aan de eerste wereldoorlog een fameuse trekpleister . Ze viel vlak na het hoofdseizoen. Veel mensen hadden het ingevolge de seizoenbedrijvigheid twee maanden erg druk gehad , maar hadden ook een goede stuiver verdiend. Ze hunkerden naar ontspanning en verzet , en die zocht men toen nog in zijn eigen gewest . De Saskermis bood op 't gepaste moment de gewenste uitlaatklep . Generaties ver was het een traditie om naar Saskermis te trekken en er eens de bloempjes buiten te zetten. Zo hoort men nu nog oude Sassenaars met weemoed vertellen over hun septemberkermis waarop het " krioelde " van 't volk . Je moet maar eens polshoogte nemen bij Philomène Stubbe .

Bij gebrek aan een marktplaats werden de foorinrichtingen van oudsher opgesteld in de onmiddellijke omgeving van de sluizen, waar trouwens heel wat " estaminets " en " cabarets " waren gelegen . Naar aanleiding van de kermis werden in bepaalde drankhuizen orgels opgesteld , dat was ondermeer het geval in " 't Verdiep " , naast het gemeentehuis . Waar volk is , is nering en tering .

Hoe het er bij vroegere generaties aan toeging werd omstandig en met smaak beschreven door wijlen Jean-Baptist Marchal in " Folklore van 't Sas " (Jaarboek Ter Cuere , 1968-1969)

Daaruit blijkt duidelijk wat een plezante boel het was tijdens de kermisdagen van 't Sas en hoe er van bij de start tot het begraven van 't hammebeen omzeggens bestendig galmde van :

*" En had er nooit geen Sas geweest ,
Dan was er geen plezier geweest...*

*Vivat 't Noorden , 't Sas is hier , 't Sas is hier ,
Vivat 't Noorden , 't Sas is op de zwier ! "*

Ja , er zat leven in de Saskermis .

Heel wat minder leven stak er in de foorreiziger die , enkele jaren voor de eerste wereldoorlog , tijdens een kermisavond, in duistere omstandigheden , werd neergestoken . De man werd ziel-togend binnengebracht in het café-tje van Stubbe , dat toen dichterbij de Ibis was gevestigd dan het huidig café " Velo-Sport " , en stierf kort daarop .

Op de kermissen werd toen immers geregeld duchtig gebakkeleid , ook door messenvechters die de kermis van 't Sas gedurende deze periode een weinig vleierende vermaardheid gaven . Van sommigen was het gekend dat het voor hen geen kermis was geweest als er niet geknakt werd . Kwestie van opvatting , en aan elk zijn genoeggen ...

oooooooo

Toen ik begon voor te lopen, in de dertigerjaren, genoot de septemberkermis nog altijd van een grote volkstoeloop. Al verplaatste, behoudens de voor, de eigenlijke kermisvreugde zich toen reeds van langs om meer naar de omgeving van de Nukkerstraat, waar de grootste amusementsinrichtingen, waar bal werd gegeven, zich bevonden: o.m. in de zalen van Pier Versluys in de Nieuwstraat en "De Noordstar" in de Nukkerstraat. In de eerstvernoemde zaal kon men dansen op orgelmuziek. In de "Noordstar" speelde meestal het Bredense dansorkest "De Jantjes", gekleed in matrozenplunje en met een schip als podiumdecor.

Dat is de tijd dat ik met enkele vriendjes de hele zaterdagmiddag vóór de opening van de kermis, met ijzerpapier het roest van de rugleuning der bakjes van de zwiermolen ging afwrijven tot wij er blazen op de vingers van overhielden. Voor ons werk kregen wij dan van de "milde" foormadam elk een drietal kaartjes voor een gratis "toertje". Wij waren dan opgetogen dat wij aldus 0,75 fr. hadden verdiend. Het was in die tijd immers een kwartje (0,25 fr.) voor een ritje.

Weken voor de kermis waren de meeste kinderen al druk in de weer om schroot te zoeken, om aldus hun zakgeld aan te vullen. De kermis was toen immers nog DE gebeurtenis waarvoor groot en klein duchtig spaarde.

In enkele dagen werd dan het resultaat van heel wat karweitjes en bijhalen door de molen gedraaid of door het keelgat gespoeld. En het waren niet enkel de molens die draaiden en de tapkranen die liepen. Iets wat op de kinderen ook een grote aantrekkingskracht uitoefende was het spekkekraam. In deze bazar op wielen kon je goed je geld kwijt, ondermeer aan "Brugse achten", roos-witte nonnenbillen, macrons, spuitbusjes en patatekokers. Die patatekokers waren poerpistons op een blad papier, die wanneer men ze door wrijving tegen een steen deed ontbranden een sputterend geluid maakten en veelal zo in beide handen geschud werden tot ze na enkele seconden waren opgebrand. Hun naam hadden ze wellicht te danken aan het feit dat het geluid dat ze teweegbrachten goed geleek op dat van een pot met aardappelen die aan de kook is.

Vuurkeien waren gladde keien die besmeerd waren met "poer". Ze waren de voorlopers van de voetzoekers. Men wierp ze tegen de straatstenen, meestal tussen de voeten van een groepje meisjes, waar ze terecht kwamen met een luide knal. De meisjes gilden, zelfs als ze niet schrokken, want dat hoorde zo en ze speelden het spel mee.

Geruchtmakende tuigen waren zeer in trek op de voor. Veel jongens hadden een speelgoedrevolver waarmee kurken met poer werden tot ontbranding gebracht. Dat waren de "korkrevolvers". Als ze zo'n kurk dicht bij je oren afvuurden, dan waren je trommelvliezen een half uur later nog aan het suizen!

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

Van geruchtmaken gesproken , wat in 't spekkekraam ook goed van de hand ging waren de teutertjes , ge weet wel zo'n duikbootvormig pseudo-trompetje , waarin een vibrerend vliesje voor de klank zorgde en waarop dan al de laatste nieuwe wijsjes werden geteuterd .

De loden spuitbuis met licht geparfumeerd water werden gretig leeggespoten op de meisjes . Maar ze kostten een halve frank , of zoals wij op het Sas zegden , een " keunoogje " . Ons beperkt budget liet dan ook niet toe er altijd kwistig mee om te springen . Dikwijls werden ze dan ook langs de opengemaakte onderkant terug bijgevuld onder de pomp . Maar het effect was dan niet meer zoals het moest , daar het loden busje , eens opengemaakt , moeilijk terug lucht- en waterdicht te krijgen was .

oooooooooooo

Een onvergetelijke figuur op de vooroorlogse kermis was Teuteut .

Zijn brute zigeunerkop , met gouden ringjes in de oorlellen en met uitzonderlijk rode leepogen , leek wel een masker door Ensor gekonterfeit . Met zijn verfomfaaide visserspet op zijn streuvelhaar en een grote rode zakdoek met witte bollen rond zijn ruige hals sjokte hij van café naar café ; Uitgerust met zijn clownesk éénmanskorset , namelijk een gammele lichtervelder op de borst, een kleine boembas op de rug , koperen bekkens aan de binnenkant van de knieën en een teutertje in de mond . De grote trom werd bediend via rekkers die aan de enkels waren vastgemaakt .

Teuteut sjiekte en daar hij zijn handen altijd voor iets anders nodig had dan om zijn kwijlsel af te vegen , liep veelal van uit de laagstgelegen hoek van zijn scheve mond een bruin straaltje pruimsap , langs een voortje , over zijn stoppelige kin. In de herberg aangekomen gaf hij eerst een kakofonisch instrumentaal bombardement ten beste om de aandacht van de rumoerige kermisgasten op zich te trekken . Dan duwde hij zijn teutertje , dat met een speciaal neksteuntje voor zijn mond was gemonteerd terzijde en begon zijn vermaarde aria uit te galmen , van " Den Engelsman met al zijn poenden..., en den Engelsman met al zijn geld..;" Dan ging hij een inzameling houden met zijn pet en dronk al de pinten leeg die hem steeds door milde schenkers in voldoende aantal werden aangeboden .

Later heb ik als kind Teuteut zijn sjofele trekschuit nog weten liggen in de verbindingsdok ter hoogte van de verdwenen Saskerk .

Toen hij van ligplaats moest veranderen hebben bereidwillige fratsenmakers hem Brugge-opwaarts getrokken . Ter hoogte van de Vaartstraat lieten zij echter het touw vieren en gingen prompt

The first of these is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference.

The second is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference.

The third is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference.

The fourth is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference.

The fifth is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference.

The sixth is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference.

The seventh is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference.

een pintje pakken bij Fientje Keters , Teuteut en zijn ark half-wege de vaart hulpeloos achterlatend . De sukkel die niet beschikte over roeispanten heeft jammerend een hele tijd met de handen moeten paddelen om zijn woonschuitje terug aan de oever te krijgen. Hij legde uiteindelijk aan ter hoogte van de hoeve Lieveens . Het is daar dat ik met Briek en Firre toelating kreeg om bij hem aan boord te komen . Rap was hij anders niet om iemand in zijn varende krot te laten . Maar hij had ons nodig . Hij vroeg namelijk onze tussenkomst om aan de boerin te vragen of hij enkele dagen in de schuur mocht overnachten . " Door medelijden bewogen "(smartlap) deden wij de commissie . Teuteut kreeg het gevraagde logies , op voorwaarde dat hij niet rookte . Daar was geen gevaar voor want Teuteut rookte niet en met sjiaken heeft nog ooit iemand een schuur in brand gestoken .

's Avonds bleek dat ik enkele leden van Teuteuts naaste familie had meegekregen naar huis en moeder mocht duchtig de luizenkam hanteren om mij van dit ongewenst gezelschap te verlossen .

Andere typische figuren die men regelmatig op de Saskermis terug zag , waren ondermeer :

Julio , een Oostendse goochelaar , of op zijn Sassés gezegd , een schamateur . Benevens allerhande geslaagde trucs in de vingervlugheid , waaronder het te voorschijn toveren van een wit konijn uit een vooraf lege buishoed , was die rijzige vent ook een echt rekenwonder die in enkele seconden tijd de oplossing gaf voor de meest ingewikkelde rekenkundige bewerkingen . Foentje is er eens stiekem vanonder gemuisd met Julio's toverstok en heeft een paar dagen geprobeerd ermee zijn konijnenhok te bevolken, doch de magische kracht bleef uit , alle " hokus , pokus , pas " ten spijt .

De Zereloper : Dat was een pezige kerel , met aders lijk touwen op de benen , die in athletiekkledij en met een collectebus in de hand , erg zwetend , van café naar café huppelde zonder ooit een ogenblik stil te staan , tenzij 's avonds laat wanneer hij zijn centen telde .

Benevens een ijzerplooiër , die dikke ijzeren baren in kurketrekkers wrong en met de blote hand een vijfduimer door een badden drukte , was er ook een soort fakir die met priemen zijn wangen doorboorde en door de kermisgangers vogelpikpijlen in zijn blote rug liet werpen .

Dan was er nog een rustig en goedgemanierd heertje , dat in ieder café omslagen met lotjes verkocht voor zijn grote tombola , met als eerste prijs een lavabo , en die bij de trekking dan lachend aan de winnaar een zakspiegeltje overhandigde .

Verder waren er nog een tjoetjoek met rode fez , die met kleine tapijten en dassen ventte en een neger met zwarte spekken, die altijd maar riep : " Bwama , bwama , goed voor de kéla en de borsta " .

Een tijdje woonde in de Vaartstraat een stoelvrechter , Adhemar , die in navolging van " Warme Bolle " , tijdens de Sakermissen en ook met de bootjeroeiing, met smoutebollen leurre , die hij verwarmde op een klein houtkoolvuurtje , dat hij in een mand op de buik droeg .

oooooooooooo

Enkele jaren na de tweede wereldoorlog begon de teleurgang, niet van de Waterhoek , maar van de Septemberkermis . Het centrum van de wijk verwijderde zich stelselmatig van de sluizen, de woondichtheid had zich van langs om meer rond de Nukkerwijk toegespitst . Het oude Sas dat in een uithoek was komen te liggen, kwijnde . De nijverheden rond de Vaartblekerstraat takelden af . De herbergen verminderden zienderogen . In de eens zo caférijke Pr. Elisabethlaan is Philomène Stubbe de laatste der Mohikanen geworden . Ze verdient gewis een getrouwheidspremie !

Alle kermisorganisaties , zoals velokoersen , volkspelen en bals , speelden zich af in de Nukkerstraat en aanpalende straten . Met het slopen van de kerk in 1954 verdween de laatste burcht van de vroegere saskern . De foor rond het gemeentehuis trok geen volk meer ; jaar na jaar kwamen minder kramen . Het feestcomité onder voorzitterschap van Jerome Depoorter trachtte te helpen door het inrichten van een feestavond , onder motto " Gaze met de Voet", in het feestzaaltje achter het gemeentehuis . Maar één avond maakt een kermis niet goed . Op verzoek van enkele trouwgebleven foorreizigers werd de foor in 1968 verplaatst naar het Dr. Van de Wegheplein , maar men kreeg er geen schot meer in . De eens zo vermaarde Septemberkermis , in de volksmond " de grote kermis " genoemd , was er geweest . Het hammebeen is sinds een drietal jaren voorgoed begraven . De nieuwe Saswijk hechtte reeds lang meer belang aan de zogenaamde " kleine kermis " , die gehouden wordt tijdens de eerste veertien dagen van Meimaand .

Na dit " in memoriam " van de Septemberkermis , richten we dan ook nog even de kijker op :

.../...

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

2. The second part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

3. The third part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

4. The fourth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

5. The fifth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

6. The sixth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

7. The seventh part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

D E M E I K E R M I S

In de tijd hebben onze mensen , die uiteraard meer plaatsgebonden waren dan nu het geval is , gehunkerd naar ontspanning en vermaak . Een ideale gelegenheid daartoe was een kermis . Eén kermis per jaar was te weinig . Ook op het Sas had men behoefte aan een tweede kermis .

De inwoners van de Brèningsestraat (Nukkerstraat) maakten aanspraak op een voor dichter bij hun drempels . Na ruggespraak tussen herbergier Richard Bollenberg en de toenmalige nieuwbakken Sasse voorreiziger Edouard Daelman werd op de eerste zaterdag van mei 1923 , in de Nukkerstraat , de eerste kleine kermis boven de " biervont " gehouden .

Deze kleine kermis , centraal in de dichte woonkern , zou dra in succes de " grote kermis " aan de oude Sasbrug overtreffen . De zeer actieve herbergiersbond zorgde ieder jaar voor een gamma wedstrijden en volksspelen waarbij iedere café betrokken was . De veloclub " Rust Roest " waarvan het lokaal gevestigd was bij Jan D'oeuvre (later Charles Tratsaert) en dat gelegen was in de Nukkerstraat waar nu de textiel- en uurwerkwinkel van Costenoble is gelegen , stond in voor de traditionele wielervedstrijd , voor nieuwelingen of junioren , naar gelang de categorie waartoe de meeste plaatselijke idolen behoorden .

Bredene kon immers geregeld bogen op eigen wielercracks , zoals Ward Massenhove , Maurice Vanderbusse (de Minister) , Karel Dumon , Fons Dumon , Charles Vanloo , Staf Pitteljon , Biebuyck en Oscar Goethals , om maar enkele van de voornaamste te noemen . Ze hadden ieder hun eigen fanatieke supporterschaar , die tijdens de wedstrijden heel wat animo brachten .

Verder voorzag de uitgebreide kermiskalender , benevens bol- kaart- biljart- en topprijskampen ook volksspelen zoals : mastklimming , zakloping , valiezekoers , flesvullen , touwtrekken , ringsteking per fiets , om ter traagst rijden per fiets , appeltjeknap , trotinettekoers (autopéd) , zangwedstrijd , kloefjestamp (wipplank waarop met water gevulde klomp , die men na een forse stamp diende op te vangen) , eierslaan (geblinddoekt zoveel mogelijk eieren aan een koord trachten stuk te slaan met een stok) , sirooplekking (met de mond geldstukjes opdiepen uit een schaal met kleverige stroop) , puiervoeren (koers met platte kruiwagens waarop een levende kikker - wie zijn kruiwagen met kikvors eerst over de eindstreep reed was gewonnen) , kloeftandem (twee planken waarop drie paar klompen waren vastgenageld : per ploeg van drie personen moest men aldus als een soort skilopers de tegenstrevers achter zich trachten te houden) , enz .

't Sas is steeds overwegend een arbeiderswijk geweest . In de Nukkerstraat had de socialistische partij haar eigen café met feest-en cinemazaal " De Noordstar " . Op 1 mei , naar aanleiding van de Dag van de Arbeid , vertrok ieder jaar van daaruit en met muziek op kop , een grote groep mensen met een rode anjer getooid , naar de 1 meistoet te Oostende . Zo was vanaf 1 mei het Sas reeds in feeststemming .

De foorreizigers hadden zulks rap door en zo werd dra de kermis reeds vanaf de eerste dag van mei geopend .

De kleine kermis had wind in de zeilen en wekte vanzelfsprekend spoedig meer interesse bij de foorreizigers dan de kermis aan het gemeentehuis . Wegens plaatsgebrek moesten zelfs veel aanvragen geweigerd worden . In de omgeving van de Nukkerstraat beschikte men over geen plein en de foorkramen moesten in de straten zelf een ankerplaats vinden .

Meestal waren volgende foorinrichtingen present op hun " vaste " standplaats :
 Hoek Steenovenstraat-Nukkerstraat : Velomolen van Daelman
 Hoek Steenovenstraat-Vaartstraat : zwiermolen
 Tussen die twee molens in : de wieg en soms een attractiebarak .
 Hoek Zijdstraat-Nukkerstraat , ofwel hoek Coupurestraat-Nukkerstr. de beestenmolen .
 Hoek Nijverheidstraat : paardemolen of rupsmolen .
 Op het brede voetpad tussen Steenovenstr. en Zwaenepoelstr. : Charlowietje , een gebakkraam , een spekkekraam en een schietbarak .
 Wagenmakerstraat : de schommel (of schuitjes of bootjes) rattespel .
 Hoek Steenstraat-Nukkerstraat : de autoscooter van Schollaert .

Na de tweede wereldoorlog stond er ook een paar jaar een danstent op de braakliggende grond van de platgebombardeerde huizen op de hoek van de Zijdstraat .

Om redenen van verkeersveiligheid werd later gedurende enkele jaren de foor gegroepeerd in het gedeelte van de Buurtspoorwegstraat tussen de Wagenmakerstr. en de Steenstraat , om uiteindelijk overgeheveld te worden naar het Dr. Van de Weghepl. , bij de nieuwe Sakerk , waar ze nu nog altijd plaats grijpt .

De in 1923 geboren kleine kermis, waarvan Warden Daelman een der stichters was , is nog goed in leven . Al kondigt de hedendaagse tijd , zo rijk aan andere ontspanningsmogelijkheden, de toekomst van de kermissen niet zo briljant aan , toch heeft alles er de schijn van dat de meikermis nog niet zo gauw het zelfde lot zal delen als de eens zo illustere " grote kermis " . De volkswijk van 't Sas is rijk aan kinderen , en zo lang er kinderen zijn , zal er foor zijn . Wellicht zal in de toekomst de foor nog wat meer naar de Nukker dienen opgeschoven, mee met de stroom .

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

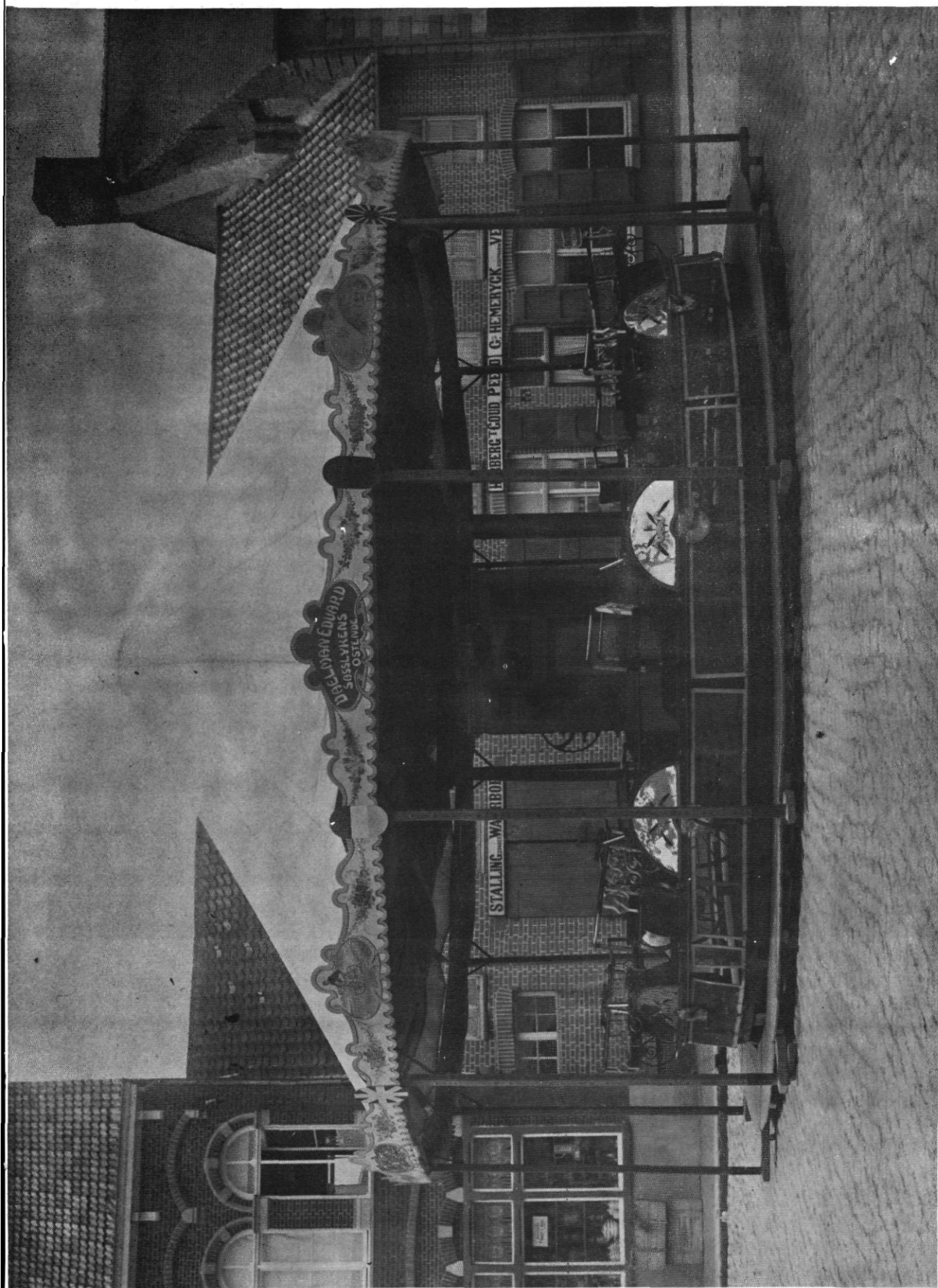
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

Het zwaartepunt van de parochie verplaatst zich trouwens meer en meer over de Noord-Ede , waar de huizenblokken uit de grond rijzen als paddestoelen .

Wie weet zal de foor van 't Dorp die op dezelfde datum plaats grijpt , en tussen haakjes gezegd toch niet veel zaaks meer is , binnen afzienbare tijd niet verenigd worden met deze van 't Sas , op het ruime August Plovieplein . Elk een einde " nazen". Eendracht maakt macht . Zo zou men dan misschien uiteindelijk weer kunnen gewagen van een " GROTE KERMIS " in de ware zin van het woord , Wardje Daelman ter ere .

oooooooooooo

Wie was Edouard Daelman ?

Hij werd geboren te Zedelgem op 16/9/1889 . Zijn vader kwam rond de eeuwwisseling te Sas-Slijkens wonen .

Tijdens de eerste wereldoorlog , op 10/11/1917 , huwde Eduard te Moussiaux (Seine et Oise) met de Franse Jerome Thérèse, geboren te Poses (Fr) , op 20/1/1897 . Bij het einde van de oorlog kwam het jonge echtpaar terug naar Sas-Slijkens .

Eduard besloot foorreiziger te worden . In 1919 startte hij met een zelfgebouwde schommelwieg op de Septemberkermis van Sas-Slijkens . De zaken gingen goed . Het jaar daarop kocht hij een tweedehands-kindermolen , waarmee hij vele jaren de kermissen in het Vlaamse land aandeed .

Het betrof een molen met eenwielige fietsen die op een rail liepen . De beschermende flanken van deze mono-wielers bestonden uit blinkend , geelkoperen beslag . De fietsen wisselden af met zeteltjes voor de kleinere kinderen wier beentjes nog te kort waren om de pedalen te volgen . In het centrum van de molen stond een mooie Limonaire-orgel opgesteld, uitgerust met een zeer klankrijk orchestrion . In die tijd toen de fonograaf nog niet in ieders bereik lag en de radio pas in zijn kinderschoenen stond , was het een streling voor het oor dit orgel te kunnen beluisteren. Het repertorium omvatte al de gekende wijsjes uit die tijd . Honderden malen heb ik dit prachtig orgel horen dreunen van " Y a des Loups, Elle n'aime pas , A broken doll , Arizona , Elle avait une robe à carreaux , La trompette en bois , Quand on vient en permission (G'hebt zwarte billen , Melanie !)enz . Dagen na de kermis werden die deuntjes nog nagefloten. Nu nog wekken ze bij mij aangename herinneringen op uit mijn jeugd. In het front van het orgel stond een houten beeldje : een kleurrijk orkestmeester-tje dat met zijn stokje hoekig de maat sloeg . Dit prachtig beeldje is tot in 1974 in bezit gebleven van de weduwe Daelman ; jaar dat het aan een antikwaar verkocht werd voor 4000 fr. Hier werd Ter Cuere een enige relekwie van de Sasse folklore van voor de neus gegapt .

We hebben vroeger al geschreven dat de Sassenaars op hun adreskaartjes steeds melding maakten van Sas-Slijkens bij Oostende en er van Bredene nooit gewag werd gemaakt . Ward Daelman vormde geen uitzondering op deze regel . Op zijn kermismolen stond in sierlijke letters geschilderd : DAELMAN Edouard , Sas-Slijkens , Ostende . Was de tweede O van Oostende weggelaten wegens plaatsgebrek of uit andere overwegingen , dat weten we niet .

In 1935 werd de oude monowieler vervangen door een moderner kindermolen, met normale fietsjes, trams , treintjes en auto-tjes . Allemaal self-madewerk van Ward en zoon Robert . De oude molen bleef in de opslagplaats staan tot 9 mei 1940 . Daags voor het uitbreken van de tweede wereldoorlog werd dit muzeumstuk verkocht . Wat er verder van geworden is , is niet gekend .

Op 30 april 1954, daags voor de start van de meikermis , werd Wardje Daelman plechtig gevierd als 35 jaar foorreiziger op de kermissen van Slijkens . Hij werd door de burgemeester op het gemeentehuis ontvangen en werd door allerlei verenigingen en sympathisanten overladen met geschenken . Stoetsgewijze trok men door de straten van 't Sas waar Ward en Thérèse door gans de bevolking een warme ovatie werd gebracht .

Een goed jaar later, namelijk op 1 oktober 1955 , is de joviale Sasse foorreiziger overleden .

Zijn kinderen en kleinkinderen zijn de métier trouw gebleven . Zoon Robert, woonachtig te Sint-Andries , baatte eerst een schommelwieg uit en reist nu nog altijd de kermissen af met een kindermolen . Dochter Denise baat een schietbarak uit en kleinzoon Jean-Pierre (zoon van wijlen dochter Irène) zet de exploitatie verder met de kindermolen van zijn grootvader . Dochter Jenny , gehuwd met een telg uit een andere foorfamilie , Vandycke, exploiteert een kindermolen en een schiettent . Thérèse, de weduwe van Edouard , die op haar 80-ste jaar is , reist sinds enkele jaren niet meer mee naar de kermissen , maar verblijft nog altijd in haar ouwe-trouwe woonwagen , staande in de Nukkerwijkstraat te Bredene . We wensen haar nog vele jaartjes welverdiende rust en goede gezondheid !

R a o u l

E E C K H O U T

++++
++++
++++
++++
++++
+++
+

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, but the specific content cannot be discerned.]

BIERHUISCAFEESTAMINETHERBERGKOFFIEHUISKROEGSTAMINEETAPPERIJSLIJTERIJ

D E H E R B E R G E N

V A N S A S - S L I J K E N S

herontdekt

bezocht

gesitueerd

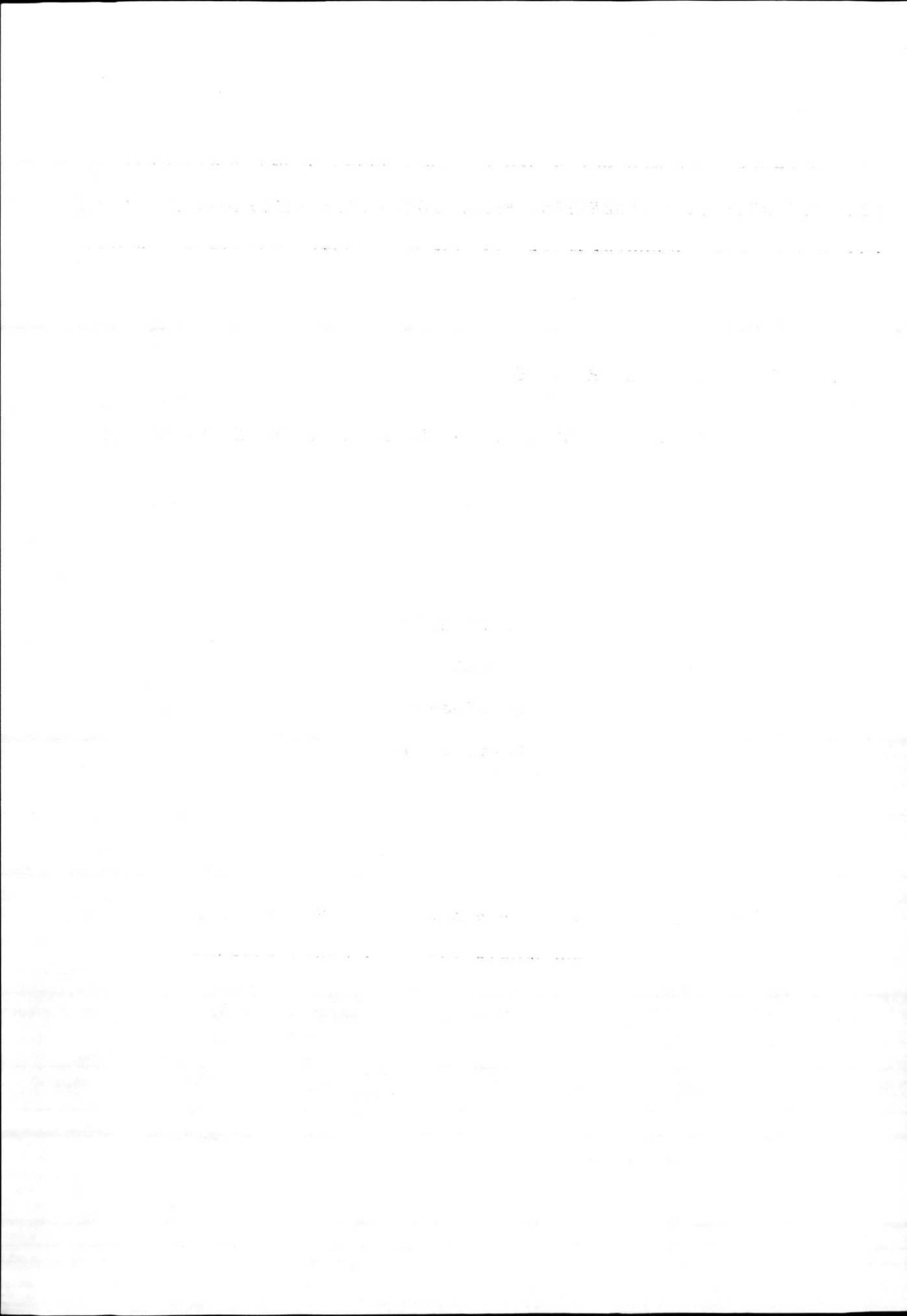
beschreven

d o o r

G e o r g e s D E S O P P E R

---

o
ooo
ooooo
ooo
o

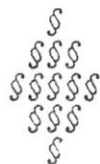

Herbergen , oorspronkelijk uitsluitend bedoeld als onderkomen voor reizigers en vreemdelingen , werden als overnachtings- en drankgelegenheden van de 12-e eeuw af ook toegankelijk voor de eigen poorters , en het vreemdelingenoord dat herberg heette werd stilaan een ontmoetingsplaats voor de gildebroeders waar tussen pot en pint over de dagelijkse nieuwtjes gekeuveld werd .

Op die manier groeide de herberg (en de herbergier) in de richting van taveerne (tavernier) die als ontspanningscentrum een heel belangrijke rol zou gaan spelen . De herbergen werden het levende hart van de gemeente waar iedereen aan zijn trekken kwam , zowel Jan-met-de-pet of een vriend koppeltje , de sportieve biljarter en de verwoede kaarter , dametjes op leeftijd , een Figaro of een Cyrano , de notabelen tot en met de burgemeester in hoogsteigen persoon . Zij drinken en praten , lachen en zwansen en doen de bierkraan lopen . De mensen , de gemeente , de politiek of de sport , de anekdoten , alles komt er aan bod .

Het woord staminé , of officieel estaminet , zou tot ons gekomen zijn langs de Spanjaarden om , die in onze gewesten hun tenten hadden opgeslagen in de 16-e eeuw . Geleerde bollen , met een knobbel voor Spaans , zullen ons wel uitleggen dat een estaminet nu een café is , niet in de betekenis van koffiehuis , maar wel van bierwinkel .

In Bredene , misschien meer dan in andere gemeenten , en speciaal op het Sas hebbende cafés altijd welig getierd . De oorzaken daarvoor aanduiden is misschien moeilijk , maar over het algemeen was er vroeger overal meer behoefte dan nu aan cafés , en op het Sas had men daarbij nog de grote drukte die in en rond de sassen heerste , en die veel tering en nering meebracht .

CAFES OP HET SAS OMSTREEKS DE EERSTE WERELDOORLOG

Het SAS omschrijven is niet zo moeilijk . Dat is de streek waar ik geboren en getogen ben , waar ik mijn sloeberjaren doorbracht , waar ik mijn eerste communie deed , waar ik te vrijen ging, waar ik trouwde , enz. enz.; in 't kort , de streek waar ik thuis hoor .

Die streek omvat de wijk rond de sassens , zijnde de ganse Prins Albertlaan , daarbij aansluitend het Orgeltje (Vaartblekerstraat en Oudenburse steenweg) en de Bloemenstraat , de Bredene-weg . Dit alles werd door Oostende opgeslokt . De Prinses Elisabethlaan vanaf de IBIS tot aan de Staessenstraat . Wat verder gelegen is noemen de oude Sassenaars , nu nog , de " Brèningsche Stroate " . Daarmee wordt bedoeld de Nukkerstraat en de omliggende straten .

Wandelen is gezond . Waarom dan niet afgesproken om al slenterend langs de oude Sasse straten op cafézoektocht te gaan .

Daar gaan we !

DE PRINS ALBERTLAAN , ZIJNDE VOORHEEN SAS-ZUID

We vertrekken voor onze rondgang aan de " reeke van Tjep-pen Brys " . Zo werd , voor 1914 en nu nog soms , het begin van de Prins Albertlaan door de Sassenaars aangeduid . En inderdaad , Jozef Brys , brouwer te Bredene-Duinen (Brouwerij der Kust) , was er eigenaar van de drie eerste huizen van die laan . Die huizen waren uiteraard cafés .

In nr. 1 hield Tjeppen , voor 1914 en niettegenstaande zijn bedrijvigheid als brouwer te Bredene-Duinen , zelf het café open . Gedurende de oorlog was hij soldaat in het Belgisch leger aan het front , maar na de oorlog was hij weer present om zijn bier aan de man te brengen . Het café kreeg de naam " 't Sas " door latere uitbaters , die kort na de oorlog de herberg overnamen van Tjeppen .

In nr. 2 vinden we voor 14-18 een Gusten Devriendt achter de toog . De oorlog brak uit en Gusten belandde in Engeland . Moeder de vrouw die met een bende jonge gasten en iets minder jonge dochters achterbleef hield de herberg open tot Gusten na de oorlog terugkwam . Achteraf kreeg het café de naam " Tilbury " op het uithangbord . De aanlegplaats van de lijndienst Oostende-Tilbury lag vlakbij , dus ....

Nr. 3 luisterde naar de naam " De Maalboot " .

In nr 5 zwaaide een zekere Finhout de scepter . Oude Sassenaars beschrijven hem als een klein, kort , dik ventje dat echter de reputatie had de beste kok te zijn op de Tilbury-boten . Later kreeg het café de naam " Het Goudvisje " .

Nr. 6 en ge waart bij Christiaan . De man werkte bij Richard Bollenberg uit de Nukkerstraat . Na Christiaan kwam Mechele er café houden . Voordien was deze reeds cafébaas aan de Bredene-weg .

Nr. 7 : " Estaminet bij Camille Versluys " . Camille was er reeds gevestigd voor 1914 , maar toen de oorlog uitbrak moest hij , zoals zovele Sassenaars , soldaat worden en hij belandde aan het front . Hij was een van de oudste Bredenaars die soldaat waren gedurende de eerste wereldoorlog . Moeder Versluys bediende dan maar de bierpomp gedurende de oorlog . Achteraf kreeg het café de naam : " De Drageur " (sic) .

In nr. 8 was men bij Marietje de Antwerpse , gehuwd met Jef Van Alphen . De herberg noemde toen reeds " Belle Vue " . Sinds mensengeheugnis was het café het stamlokaal van de douaniers (bier aan de toog en genever langs achter) . Er werd ook logement gegeven . In het café stond een biljart en er was zelfs gedurende zekere tijd een biljartclub gevestigd .

Na Jef en Marietje kwam Louis Guldentops er cafébaas spelen . Hij liet in propere letters op zijn uithangbord schilderen : " Café Belle Vue bij Louis Guldentops-Coolsaedt " . Na Louis vinden we er Wardje Helsmoortel , gekend als " de zeune van de soldaat " . Vader Oscar Helsmoortel was inderdaad : " dé soldaat " .

In nr. 9 woonde koetsier Achille Capelle, gehuwd met Febro-nie Rousselle . Bij Achille de koetsier verkoopt men bier !! Achille moderniseerde rond 1926 . Hij zette paard en koets in de hoek en kocht een " automobile " en werd taximan . Misschien de eerste taxi in Bredene ? En het was dan nog een Minerva , " de Belgische Rolls-Royce " !

Later kreeg het café de naam : " 't Mandje " .

Erneven, in nr. 10 , bij Sylvie Grijze , maar 't was haar man Charles die Degrijze noemde .

We belanden in nr. 11 , bij Maatje Van de Walle , maar hier weerom hetzelfde : 't was Gusten die Van de Walle heette . Hij was voerman bij de ijzerhandel Valcke . Maatje was Gusten's tweede vrouw , en na haar dood hertrouwde hij nogmaals , met ene Popelier .

Erneven , in nr. 12 , bij Van de Kerkhove's . Na de oorlog 14-18 vertrokken ze naar Amerika .

Nu een paar huizen opschuiven en ge belandt bij " den Hakkeloare " , met zijn familienaam Vercruysse genoemd .

Waar nu café " De Vriendschap " is , had men café " Bij Seefen " , alias Jozef Blontrock .

In het huis nr 31 had Louis Devriendt , na eerst café gehouden te hebben op de hoek van het nabije steegje (zie verder) en op de Prinses Elisabethlaan aan de overkant van de kreek - en na zijn Amerika-avontuur - zijn tenten opgeslagen om de dorstigen te laven . Dat was rond 1924 . Na hem kwam een zekere Annie .

Een huis verder stond de " Brusseloare " klaar om u een pint in te schenken .

In het voorlaatste huis voor " de Garre van Sissen Loete " waart ge bij " de Brugsche " welkom (Maurice Schillewaert - Bouckaert) . Uit de naam van de herberg kunt ge reeds opmaken dat Maurice met een Brugse schone gehuwd was . Voorheen woonde er een Berten " Oliekoeke " Deceuninck . Guitig beweerde hij familie te zijn van koning Albert . In vreemde herbergen , waar men hem niet kende , beweerde hij soms dat hij " De Keunink Albert " was , en met de ongelovige omstaanders ging hij daarover weddingschappen aan . Dan haalde hij triomfantelijk zijn identiteitskaart boven en " kijkt nu zelve ! " . Hij was daadwerkelijk Deceuninck Albert !

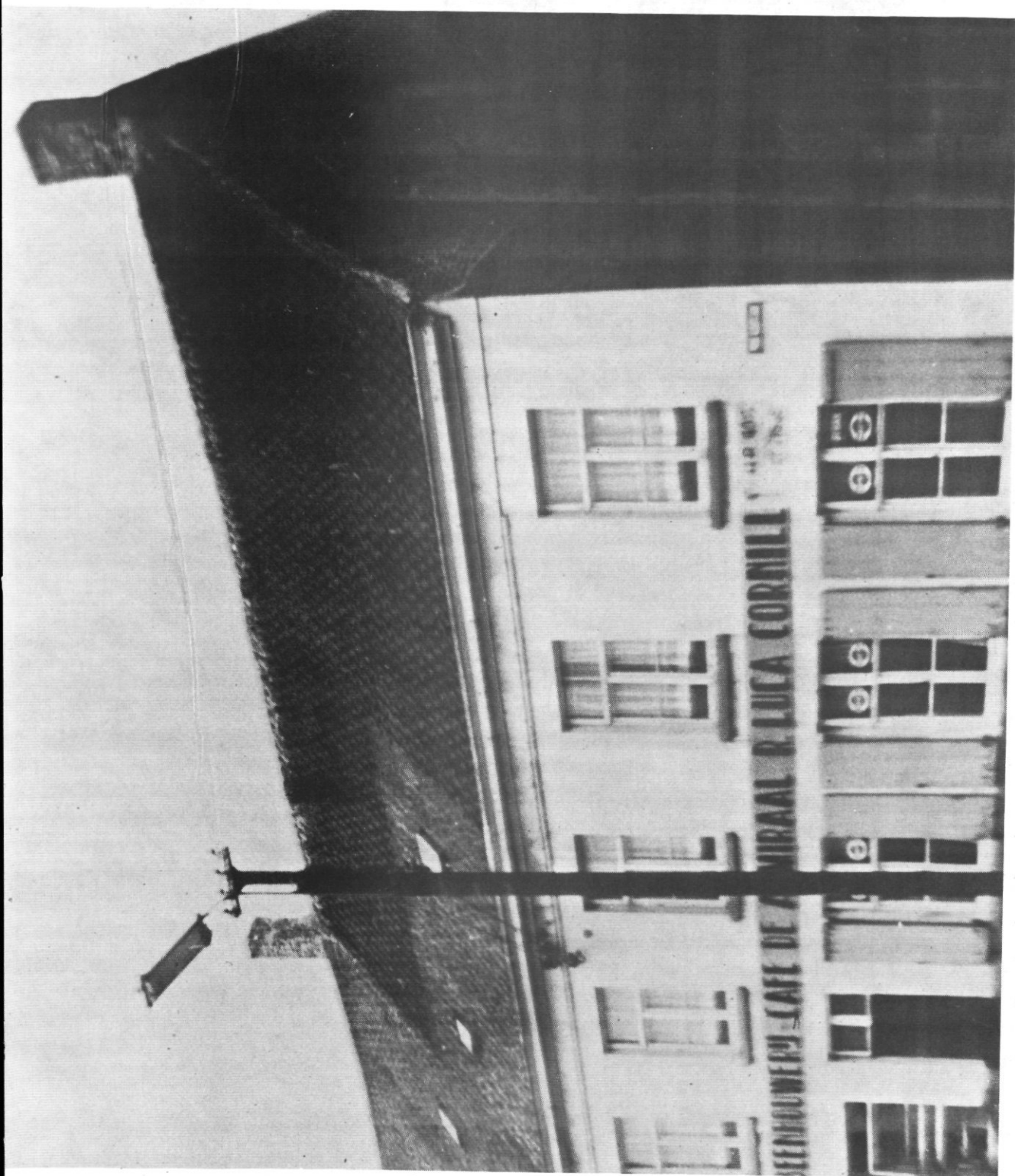
Wanneer er op school naamafroeping was en hij aan de beurt kwam , riep hij niet gewoon " ja " lijk de andere jongens . Neen hij ! Berten ging in houding staan lijk bij de troepsoldaten en riep krachtig : " Présent ! " ... en vloog buiten !

Op de hoek van het steegje , gekend als " de Garre van Sissen Loete " , in nr 57 , was het café bij Louis Devriendt (inderdaad de zelfde als daarnet) gedurende de oorlog 14-18 . Na de oorlog verhuisde Louis naar café " Boldershof " aan de Prinses Elisabethlaan .

Aan deze " Garre van Sissen Loete " even een intermezzo . Deze garre was het steegje , of officiëel " Impasse " , dat nu naar de autoboxen leidt , die gebouwd zijn op de koer achter de woonhuizen . Vroeger stonden in die garre een achttal woonhuisjes . In een ervan woonde Sissen . Hij was beneven koelmarchand ook handelaar in " fijn, wit zand " . Om zijn handeltje te drijven beschikte hij over de spierkracht van een ezel .

Aan de gevel van een van die huisjes, krot is beter , hangt nu nog het enige kapelletje dat het Sas rijk is . Het kapelletje werd meegebracht door bewoners van de Mosselhoek toen die wijk rond de jaren 1900 afgebroken werd en ze aldaar moesten verhuizen .

Nog even verpozen bij de ezel van Sissen . Sissen was er weerom op uitgetogen om zijn kolen-charbons aan de man te brengen. Op de Sasbrug , net breed genoeg voor één voertuig , kwamen ze de " klutetram " tegen . Beiden stopten , ezel en tram . Beiden konden wel achteruit , maar het was de ezel die niet wilde ! De tram moest het dan maar doen . Het moderne verkeer moest plaats maken voor een Sasse ezel !

Voorlaatste huis voor het steegje dat naar het sluisje voert dat de afwatering regelt van de huizen van de Prins Albert-laan : bij Marie Poppe , in café " Ibis " . Dit was het enige café op het Sas wiens benaming verband had met de Ibisschool .

Erneven , op de hoek van het steegje , was het herberg bij Bertha Vollemaere , gehuwd met Gusten Pitteljon . 't Café had twee trapjes op en had een venster dat uitzicht gaf op de " garre " . Het huis zelf overbouwde de " garre " met zijn bovenverdieping .

Waar nu de velowinkel Ryckx is , in nr. 60 , hadden we gedurende de eerste wereldoorlog een zekere Verpoort als herbergier. Na de vijandelijkheden werd hij als cafébaas opgevolgd door " Tjeppe de Bruggeling " . Hij noemde natuurlijk zijn herberg : " In de Stad Brugge " .

Bij Cyrille Barrat , in nr 65 , was het beenhouwerij en herberg . Hier was het lokaal van het katholieke muziekkorps van het Sas . Gedenk de memorabele muzikale veldslag tussen het katholieke en liberale muziek op de Sasbrug !

Cyrille hield café tot 1920 , waarna hij nog enkel beenhouwerij hield .

Waar nu de (ledigstaande) café " De Barge " is , stond Sissen Caene achter de toog . Zijn echte naam was Frans Helsmoortel. Hij was gehuwd met Tille Van Caeneghem . Door samenvoeging van Frans en Caeneghem bekwam men Sissen Caene !

Ernaast bevindt zich de doening van Camille Luca , bierhandelaar , en daarnegen de (nu ook leegstaande) café " Sport Nautique " , waar men gedurende de eerste oorlog Tjeppe Blontrock had als herbergier . Hij verbleef er tot na de oorlog , waarna hij verhuisde naar café " De Vriendschap " , bij " Seefen " . Na hem kwam een zekere Buysse , die benevens herbergier ook winkelier was. Rond 1936 werd het oude huis afgebroken en herbouwd in zijn huidige gedaante . In die periode hield " Mutse Baert " er café . De naam " Sport Nautique " kreeg de herberg maar na de oorlog 1940-45 .

Voorbij het herenhuis van dokter Vandeweghe komen we bij het alomgekende café " De Admiraal " . De naam herinnert aan Admiraal Popham onder wiens leiding een aanval werd gedaan op de sluizen in 1798 , met de bedoeling deze te vernielen .

Sinds mensenheugnis , en zelfs langer , is er hier café geweest . Rond de eeuwwisseling hebben we een zekere Rommel als herbergier. Hij was tevens schrijnwerker . Voordien had Charles Lams er café gehouden . De naam van de herberg was reeds in Rommel's tijd " De Admiraal " . In 1909 kwam Charles Luca-Boens de doening overnemen. Robert Luca-Cornillie , de huidige uitbaters , namen 't café over van vader Charles in 1934 . Er was ook een beenhouwerij bij . De duivenmelkers hebben er lange tijd hun lokaal gehad met hun maatschappij " De Noorderbond " , nl. vanaf de stichting in 1912 tot 1914 (Gedurende de Duitse bezetting was de duivensport verboden, zelfs het kweken van duiven was aan een speciale toelating onderworpen) . In 1922 werd er weerom van wal gestoken , maar de duivenpieten vergaderden bij gebuur Buysse . In 1928 kwamen ze echter terug naar de oude schaapstal en de maatschappij bleef er tot 1972, jaar waarin ze verhuisde naar café " Harmonie " in de Nieuwstraat. De maatschappij " De Noorderbond " is de oudste maatschappij van Bredene .

De schutters - " Koninklijke Maatschappij De Vereenigde Karabijschutters " - hebben er ook hun lokaal , en dat sinds hun stichting in 1922 en tot 1975 . Over deze levendige maatschappij verscheen een historiek in ons Jaarboek 1973 .

De spaarmaatschappij " Vooruit " zag hier in 1909 het levenslicht , maar dat licht doofde reeds in 1911 . Over deze maatschappij verscheen een bijdrage in " Roepsteen XXVI " .

De Bredense schaakclub werd ook hier boven de doopvont gehouden , maar dit slechts in 1954 .

Vroeger deed het huis ook gedeeltelijk dienst als gemeentehuis . Men kon er b.v. trouwen . Voor 't Dorp en de Duinen trouwde men bij " Schepper " , in 't Dorp . Voor 't Sas , de Blauwe Sluis en de Vuurtoren trouwde men hier in " De Admiraal " . In het eigenlijke gemeentehuis , dat gedurende de eerste wereldoorlog beschadigd werd , trouwde men vanaf 1863 tot aan de beschadiging . Voorheen gebeurde dat in " De Admiraal " die terug de eer kreeg na gezeide beschadiging en dit tot 14 september 1929 , dag waarop Louis Vandenberghe in de echt trad met Maria Billiau . Zij zijn de laatste trouwers geweest in Luca's café-gemeentehuis.

Ook zou Leopold I , bij zijn intrede in België , hier afgestapt zijn . Hij kwam van De Panne naar Oostende , van daaruit tot Bredene , waar hij op het Sas de barge nam naar Brugge . Onze magistraten hebben niet nagelaten hun nieuwe vorst in hun toenmalig gemeentehuis , rechtover de barge , te ontvangen . Burge - meester Plovie zaliger beweerde altijd dat hij hiervan de bewijzen had ...

Vanaf nr. 68 - alhoewel het er nu café is , maar vroeger niet -geraken we iet of wat uit de cafés , maar om toch even het commerciëel belang van het oude Sas te beklemtonen geven we hier een ganse waslijst van winkeliers en neringdoeners : In nr. 68 kolenhandelaar Louis Lams , in nrs. 69 en 70 Charles Lams , graanhandelaar ; later Deschepper . In nr. 72 bakker Verdonck . In nr. 74 de winkel van de kinders Verdonck , drie gezusters die kruidenierswaren , kloefen en lingerie verkochten . In nr. 75 bakker Gusten Kerckaert . Rond 1931 kwam Charles Van Tyghem er ijzerwinkel houden . In nr. 76 vond ge Tjeppen Coulier als schoenmaker . In nr. 77 bij Wanne Beune die als winkelierster bijgestaan werd door Mietje en Eudoxie .

In nr. 78 eindelijk nog eens een café : bij Gusten Verlinde , vader van de gekende begrafenisondernemer Henri Verlinde . Na de dood van Gusten hield de weduwe verder het café open , tot 1939 . Vandaar de naam " bij de weduwe Verlinde " . Gusten was ook schrijnwerker .

In nr. 79 woonden Vollemaere's , aannemers , maar vóór hen (voor 1914) was er café bij Pol Seghers . Nr. 81 herbergde het Sasse postkantoor , gehouden door juffrouw Zwaenepoel . Erneven , in nr. 82 , was de brouwerij Van Huele gevestigd . De brouwerij had zelf geen waterput . Het water , nodig om te brouwen , moest met Berten Lannoye's boot aangevoerd worden van aan " Het Pomptje " , voorbij Plassendale .

Nr. 84 brengt os in het café bij Kerckaert , café met een houten vloer zoals nu nog bij Philomeen Stubbe , in de Prinses Elisabethlaan . In mijn jonge jaren mocht ik , na de hoogmis , soms mee met mijn vader en ik herinner me nog dat daar op de vloer zand gestrooid lag .

In nr. 85 hebben we het café " Casino " , gehouden door Hendrik Luca en Prudence Van Dycke (grootouders van Robert Luca uit " De Admiraal ") . Toen dochter Josephine er geboren werd in 1863 was het daar reeds staminée ! Bij het café was er een toneelzaal . " Nut en Vermaak " , de gekende toneelmaatschappij , speelde er menig successtuk . Zo werd er bv. op zondag 27 januari 1895 gespeeld ter gelegenheid van de opening van de zaal .

Erneven hadden we het oude kerkplein met het spekkewinkel-tje van Lizatje Broucke . Het vrouwtje was tevens stoeltjezetster in de kerk .

Voorbij de kerk liep de bebouwing verder . In het tweede of derde huis voorbij de kerk was er , lang vóór 1914 , een café bij de juffrouwen Van Dycke . Er was daar een terras voor de deur , waar men een beschutte zitplaats had tegen wind of zonnestralen .

De Oostendse stedelingen kwamen er 's zondags te paard of per koets naartoe om er te verpozen bij een lekkere Sasse pint of om te proeven aan de " koekestuten " in eigen oven gebakken .

Het laatste huis voorbij de kerk , en tegen de Kapellebrug was natuurlijk ook een café . Op een foto , genomen door Henri Permeke (vader van Constant) omstreeks 1895 merk ik op de zijgevel het woord " Estaminet " . Daarboven , in een geschreven letter , staat geschilderd " Entrepot " . De onderste letters zijn erg onduidelijk maar hier moet de naam van de uitbater ofwel de naam van de herberg staan . Dat is niet uit te maken want de foto zelf werd afgenomen van een zeer beschadigde glazen plaat . Wie er feitelijk woonde kan ik dus niet zeggen .

In 1909 werden de huizen voorbij de kerk afgebroken . Er moest plaats vrij komen voor de bouw van de huidige brug . De huizen vóór de kerk , vanaf het nr. 76 , werden in 1937 afgebroken om toe te laten de Prins Albertlaan , die daar in een boog liep , recht te trekken .

Hier stonden we dan destijds voor de afleidingsvaart die het kanaal Brugge-Oostende met de Oostendse handelsdokken verbond . Die vaart werd in 1905 vervangen door het huidige tussendok tussen de vaart en de Oostendse achterhaven . De Kapellebrug moest plaats maken voor de huidige brug .

HET ORGELTJE EN DE BLOEMENSTRAAT

Steken we die brug van het verbindingskanaal tussen vaart en handelsdokken over en we zijn op de wijk " Het Orgeltje " gearriveerd , wijk genoemd naar de nu nog bestaande herberg met die naam . Dit is ook de plaats waar zich de kapel van 't Sas bevond , voorganger van de eerste Sasse kerk . De huizen lagen er vroeger allemaal in de " lèègte " , zoals bijna overal op het Sas . Dit veranderde . maar wanneer men rond 1900 het verbindingskanaal uitgroef en alles zijn huidig peil kreeg .

Recht over het oude bruggetje zijn we al dadelijk bij een café : " bij Spegelaere " . Na hem kwam Léander Decorte er de bierscepter zwaaien . Later krijgen we dan nog Gusten Colleman en kort voor de tweede wereldoorlog Bouten Hoste , die er bleef tot 1947 , waarna het een gesloten huis werd .

Erneven had men een winkeltje , en in het huis verderop , in nr. 8 , waar zich nu het huidig café " het Orgeltje bevindt , stond Leon Baes met zijn Rommetje achter de tapkast .

De naam van het café is sinds mensenheugnis onveranderd gebleven. Vroeger stond er natuurlijk een orgel in de gelagzaal en daar werd bijwijlen duchtig gedanst. Gedurende de eerste oorlog, bij voorbeeld, is dat voor twee Duitse soldaten slecht afgelopen, dat dansen. Ze waren iet of wat te lang op de dansvloer gebleven en moesten zich reppen om nog bijtijds op hun post te zijn. Ongelukkig genoeg voor hen draaide men juist op dit moment de brug. Gesprongen dan maar om er toch nog over te geraken. De twee mannen hinderden elkaar bij het springen, misten de brug, en vielen in het water waar ze beiden verdronken.

Voor de deur van het café heeft zich destijds ook nog een bloedig drama afgespeeld. Gedurende een vechtpartij werd een man met een mes neergestoken en overleed ter plaatse.

Minder bloedig drama was de schaking van "Maatje van de Strop". 't Vrouwtje werd, goedschiks-kwaadschiks, geschaakt door een verliefde Oostendse koetsier. Sindsdien moest die koetsier verder leven met de typerende lapnaam: "Wuvendief". "De Strop" was een Gentenaar die, na Leon Baes, in "het Orgeltje" herbergier was komen spelen.

Waar de Oudenburgse steenweg begint en de Vaartblekersstraat eindigt was er een staminé bij Jules Buysse. Later kwam de kolenhandelaar Van Vlaenderen er zich vestigen, maar de tapkraan werd toegedraaid.

Iets verderop, naar de gasketels toe, hield "Verduyntje" café. Hij was ook een van de vele plaatselijke visleurders.

Waar nu de (meestal gesloten) herberg " 't Agentje" staat, was een café bij Achtergale's. Het huis staat op de hoek gevormd door de Oudenburgse steenweg en de Pottenbakkerstraat. De naam "pottenbakkers" duidt op een oude verdwenen Sasse nijverheid en kunstambacht: het pottenbakken, dat in die wijk veel beoefenaars had.

De andere hoek van de straat was bezet door café "De Lijmpot", opengehouden door "Prume Rousselle". Er was bij het café ook een winkeltje.

Verderop, bijna tegenaan de gasketels, stond er vóór 1914, nog een café, genaamd "Tivoli".

Misschien denkt ge dat we iets of wat van het eigenlijke Sas zijn afgedwaald, maar de mensen die hier op het Orgeltje woonden voelden zich volledig Sassenaar, en zo was het ook voor de mensen die in het gehucht voorbij de gasketels woonden, namelijk op de wijk gevormd door de Bloemenstr, de Biekorfstr en Vlasstraat. Hoe we die wijk moeten noemen is moeilijk te zeggen.

Velen zeggen " de Bloemenstraat " of korter : " den Hoek " . Maar de bewoners waren in gans hun doen en laten afgestemd op het Sas .

Even een anekdote . Hoe straten van naam kunnen verwisselen in Groot - Oostende ! Toen in 1900 dit stukje grondgebied door Oostende opgeslorpt werd , noemde de straat die , komende vanaf de vaart , alover de spoorweg , rechtdoor liep tot tegen de kasseiweg van de Conterdam naar Zandvoorde : Biekorfstraat . Toen de mannen van de Oostendse stadsdiensten nieuwe straatnaamborden kwamen ophangen , werd er eerst eens over gesproken aan de toog . Wanneer de tijd gekomen was om daadwerkelijk de bordjes op te hangen werd de Biekorfstraat bedacht met een bordje " Bloemenstraat " en omgekeerd kreeg de Bloemenstraat " Biekorfstraat " opgespeld . En zo is het sindsdien gebleven .

De eerste herberg van deze kleine wijk was ook het eerste huis dat je tegenkwam : Oudenburgse steenweg 79 , café " de Ster " bij Warden Bussche .

Tweede huis : tweede café . Bij Carlo Ketels .

Derde huis : derde café . Bij Louise Seghers .

Vierde huis : Wat dacht ge ? Neen , geen café , maar wel brouwerij . Pier van Linsbergen , de brouwer , was niet van gisteren want benevens brouwen tapte hij toch en schonk voor de dorstige mannen van de " chantier " zowel bier als " korten drank " . Na hem kwam Jan Brys er brouwen .

Nevens de brouwer woonde de laatste pottenbakker (en niet pottenpakker !) van de streek . De schouw van het bedrijf staat er nu nog .

Het zesde huis was weerom een herberg : " 't Munkenhuis " uitgebaat door Charles Devriendt tot in 1911 . Henri Borgoo , die na Charles kwam , hield het vol tot 1924 . Dan kwam Jef Tavernier er pinten verkopen . Er stond een toptafel in het café en 't jonge volk van " den Hoek " kwam er zich regelmatig in het spel bekwamen . (Er waren vier dochters bij Jef in huis , begrijpt ge ?) . De naam van de herberg komt voort van de geschonken bieren Demunck . De herberg was tevens logementshuis .

Het café-hoekhuis Oudenburgse stw. en Biekorfstr. werd opgehouden , tot in 1914 , door Richard Matthys . De man had de leuke bijnaam verworven van " Schorrebuk " . Gedurende de eerste wereldoorlog was er een Duitse kantine gevestigd . Vanaf 1918 werd Medard Deprez uitbater . De zaken marcheerden er ook best want ook deze man was gezegend met vier dochters !

De doening droeg de naam : " Het vliegend Peerd " .

In de Biekorfstraat , eerste huis links , café bij Charles Devriendt . Hij was er zeker vóór de eerste oorlog .

En schuin erover laafde Tuur Simpels de dorstigen .

Verder in de straat , op de hoek van de Biekorfstraat en Bloemenstraat , bij Gète Maekelberghe , is café " Noord en Zuid " .

Zoudt ge niet tevreden zijn ?! Zeven staminées in een wijk die maar een voorschoot groot is . Geen enkele café had een maatschappij aan wie het onderdak gaf . 't Was vooral de nabijheid van de " chantier " die de cafés deed draaien . (Chantier de Créosotage ofte Bielleplein)

Onze eerste wandeling loopt hier ten einde . Keren we een eindweegs terug en begeven we ons naar de Bredene-Weg, zijnde de oude Bredense wijk " De Coupure " .

DE COUPURE OF DE HUIDIGE BREDENE - WEG

En voilà , we zijn al over de Duinenbrug , indertijd nog een draaibrug , want de scheepvaart naar Brugge kwam daar langsdoor . 't Is maar een boogscheutje tot aan het eerste huisje , en wat dacht je ? Ja, ja , 't is een café ! Bij Mechele , in de volksmond " Mecheltje " , want de mens was klein van gestalte en droeg ook nog de bijnaam " Krottepakje " . Dat belette hem niet als wattman bij de trammaatschappij de logge gevaarten handig door de straten te loodsen . Mecheltje verhuisde naar de overkant van de kreek , Prins Albertlaan nr. 6 , om daar verder cafébaas te spelen . Na hem werd het huis aangekocht door " Kromme Constandt " en herbouwd tot een nieuwe café . Constandt was er gedurende een korte periode zelf uitbater , maar liet rap het herbergierschap over aan " Wardje Kutte " . De staminé noemde " Het Putje " - stond in de lèègte- en had eigenaardig genoeg 7 als huisnummer . Waarom ? In het begin van de straat lag er braakliggende grond die gebruikt werd als opslagplaats voor grote en kleinere stukken arduin van " Bruggen en Wegen " . Op die grond stonden er ook wachthuisjes voor de bruggedraaiers . Die wachthuisjes deden meegaande ook dienst als schuilplaats voor de " Garde Civique " . Nochtans had die Garde Civique een veel betere schuilplaats . Die mannen gingen inderdaad om beurten schuilen in " Het Putje " om er eentje (?) te pakken .

Een paar huizen daar voorbij : café bij Van Eeghem . Daar is het dat achteraf Gusten Helsmoortel herbergier kwam spelen . Hij noemde zijn herberg : " In de Ijsput " .

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the transparency and accountability of the organization. This section also outlines the various methods used to collect and analyze data, ensuring that the information is reliable and up-to-date.

2. The second part of the document focuses on the implementation of the proposed changes. It details the steps involved in the transition process, from the initial planning phase to the final execution. This section also addresses the potential challenges that may arise during the implementation and provides strategies to overcome them.

3. The third part of the document discusses the impact of the proposed changes on the organization's overall performance. It highlights the expected benefits, such as increased efficiency and cost savings, and provides a detailed analysis of the potential risks. This section also includes a comparison of the current state of the organization with the proposed changes, illustrating the expected improvements.

4. The fourth part of the document provides a summary of the key findings and conclusions. It reiterates the importance of the proposed changes and the need for continued monitoring and evaluation. This section also includes a list of recommendations for future actions and a timeline for the implementation of the proposed changes.

5. The fifth part of the document is a conclusion that summarizes the main points of the document. It emphasizes the importance of the proposed changes and the need for continued monitoring and evaluation. This section also includes a list of recommendations for future actions and a timeline for the implementation of the proposed changes.

Wardje Kutte , hoger vernoemd , was toendertijd brouwersgast in de brouwerij van Marysael's en kwam op een bepaalde dag , na zware dagtaak , even verpozen in " De Iespit " . Hij liet er zich verleiden tot een eigenaardige weddenschap : wie er om het eerst HONDERD pinten kon drinken ! Pinten , dat waren in die tijd nog demi's of halve liters . En ze begonnen eraan . Wardje's tegenstander gaf het op aan de achtentachtigste pint . Wardje zelf deed lustig en naarstig voort en haalde de honderd . De twaalf van zijn tegenstander nam hij er dan nog maar bij . Honderd en twaalf !! En dan vroeg hij doodgemoedereerd : " Trakteert er soms iemand ? " .

Neven de " Ijsput " hadden we de stamenee bij " de Brugsche " . En dan , vlak ernaast , stond vóór 1914 , de brouwerij van Maryssael . Na deze werd de plaats ingenomen door de ijsfabriek " Frigorifères du Littoral " .

Nevens de brouwerij was het café bij Ouvry .

Juist voor de smidse van Cloedt's , nu de werkhuizen van de firma " Dragages Decloedt et Fils , was er café bij " de Koetsier " . En juist voorbij de smidse was er café bij Vercruysse .

Dit was dan de zesde café in die oude Sasse wijk , feitelijk maar een enkele straat . Die wijk omvatte 57 huizen , waaronder , benevens die zes cafés , één kleermaker , twee bakkerijen , een smid , een brouwer en één winkeltje te vinden was .

DE PRINSES ELISABETHLAAN , ZIJNDE VOORHEEN SAS - NOORD

Laat ons nu de Prinses Elisabethlaan bekijken , beginnende aan het Ibisbrugje (het Duits bruggetje) en eindigend aan de Staessenstraat . In gans die rij huizen vindt men daar nu nog slechts één café : het ons zo goed bekend café-tje dat na de eerste vergaderingen van Ter Cuere druk werd bezocht : Café " Vélo-sport " bij Philomeen Stubbe . Hoe anders was het vroeger langs die laan ! Er waren goed en wel geteld VEERTIEN staminées !

We vertrekken aan de monding van de Noord-Eede . Daar waar nu het Ibisgebouw staat vonden we groeger een reeks kleine huisjes . In het toenmalig derde huisje is onze eerste café , bij Cafmeyers . Let wel dat de meeste cafés geen naam hadden . Gewoonlijk stond op de gevel geschilderd : estaminet bij X of Y . Na de oorlog 14-18 veranderde het café in een gesloten huis en kwam er een type wonen die gekend was als " de bootsman " .

Enkele huizen verder had men het herenhuis van brouwer Billiau . Nu is het de woning van de directeur van de Ibis . Daar-neven had men het klooster , en vlak hiernaast , in nr. 4 nu , in het kleine huisje dat zich nu nog in " de lèègte " , dus onder straatniveau bevindt , is onze tweede café . Daar werd destijds ons aller bekende Philomeen Stubbe geboren . Inderdaad was vader Charles Stubbe bij zijn huwelijk in 1898 , daar reeds caféuitbater geworden .

De gebuur in nr. 5 , dat is Victor Tanghe, houdt café met boltra vanvoor en smidse vanachter . Er werd van hem verteld dat hij nogal anti-klerikaal was , en dat zou hem zijn dood gekost hebben . Op de dag van de inhuldiging van de nieuwe pastoor in 1908 - 't was pastoor Pieters -, en bij het feestelijk luiden van de klokken , stormde Victor rood van koleire naar buiten om zijn ongenoegen te luchten . 't Ongenoegen moet echter te groot geweest zijn : Hij kreeg een beroerte en viel dood ... van koleire ! Na dit plotse afsterven bleef de weduwe Tanghe het café verder uitbaten . De nu ook al verdwenen maatschappij " De Biljartvrienden " had er in die periode een tijdlang haar lokaal .

Na de weduwe Tanghe hadden we Deem Goethals als kastelein. Gedurende de eerste wereldoorlog werd een zijner kinderen dood-gesmeten terwijl de moeder het op de arm droeg .

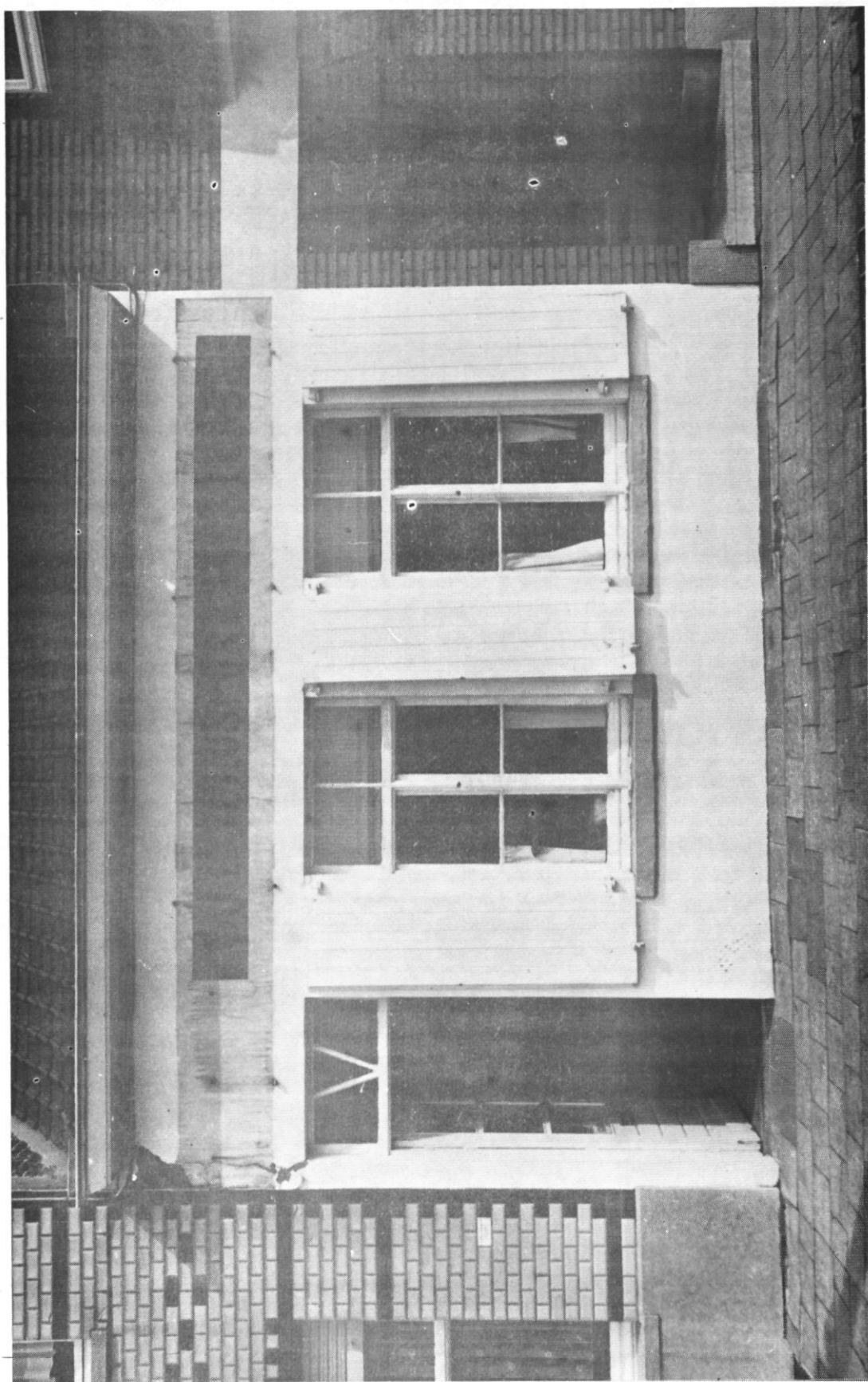
Na Goethals kwam Louis Devriendt er een tijdje cafébaas spelen en na hem : Godelieve Tavernier , in de volksmond Fiene van Taverniers . De herberg droeg in die tijd de naam " Het Boldershof " . We hadden er inderdaad de boldersmaatschappij " De Buitenlucht " . En de smidse van Tanghe had terzelfdertijd plaats geruimd voor de wagenmakerij van vader Jef Tavernier .

De hondendressuur " Mijn Vertrouwen - 't Sas " heeft er ook een tijd zijn tenten opgeslagen . Gedurende de saskermis werd de boltra en de werkplaats omgetoverd in een danszaal .

Het gebouw dat ook lager lag dan het straatniveau (heeft b.v. gedurende de overstroming van 1953 erg te lijden gehad want er stond 1,85 m. water) werd bij de oude Sassenaars aangeduid als " in de lèègte " , bij de jongere : " in 't pitje " .

Wat verder , in nr. 10 , hebben we het huis dat bij de oudere Sassenaars bekend was als " den ouden café van Pierloot " . De staminee noemde : " De Sasbrugge " . Het huis werd verbouwd rond 1910 , toen " de Kees " er kwam wonen . Officiëel stond " de Kees " bekend in de registers van de burgerlijke stand als Emile Rousselle . Hoe kwam hij aan die Keesnaam ? Och , 't is zo simpel. Hij speelde grosse-caisse in 't muziek en die " caisse " werd Kees . Voilà !

Een sprongetje verder en ge belandt in " Het Verdiep " , staminee toendertijd uitgebaat door een zekere Doom en later door een Pollet . Na het overlijden van baas Pollet bleef de weduwe het biertappen verder beoefenen en kreeg de doening de naam " bij de weduwe Pollet " . Bij dat gebouw was een zaal waar er gedurende de kermis natuurlijk gedanst werd . De gekende toneelmaatschappij speelde er ook haar stukken .

Nog wat verder gewandeld en we zijn in de enige nog overgebleven café uit deze strook , nu uitgebaat door Philomeen Stubbe . Het is ook het enige nog ongewijzigde huisje uit de jaren rond de eeuwwende . Philomeentje erfde de doening van vader Charles en moeder Julie , die er zelf woonden vanaf 10 mei 1910 . In die tijd noemde de herberg " Het Schippershuis " . Dat was in de tijd van de grote drukte in en rond de sassen . Konfrater Julien Beyen onthult ons in ons Jaarboek L974 dat er op het oude Sas , twee honderd jaar geleden , een herberg was , genaamd " Schippers - Huys " , uitgebaat door Lieven Van Parijs en later door Pieter De Roo . Zou dit op dezelfde herberg slaan ?

Vóór 1910 was de herberg bewoond door Pone Diet . Oude Sassenaars vertellen dat men het achterwerk van het vrouwtje eens ingesmeerd heeft met teer . Waarom ?...

Vader Stubbe , gezegend met een groot gezin , negen kinderen , was benevens herbergier ook nog barbier en haarsnijder , tussenin velomaker , en als hij tijd had verkocht hij ook afromers , wasmachines en allerlei apparatuur . De vélomakerstiel bracht de zoon^scoureursbloed bij en ze begonnen warempel te koersen . Zo kreeg het café zij huidige naam : " Vélosport " . Er waren toch geen schippers meer .

Het oude scheersalon bevindt zich in oorspronkelijke staat in ons heem .

De fameuze ronde tafel van Stubbe's werd meesterlijk beschreven door Pol Ralph in zijn " Sassche Mussels " . Maar daar is ook nog de auto van de Stubbe's . Het vehikel was te klein voor een autobus en te groot voor een personenwagen . Het was de voorloper van de minibus . Na de oorlog 14-18 kwamen veel Engelsen het front bezoeken en de zoons Stubbe voerden die mannen met hun auto voor een dagtrip naar Ieper en omgeving . Het eerste Bredense reisbureau was daarmee ook in Stubbe's café gevestigd .

Waar dokter Gesquière woonde , in nr.26 , hadden we onze volgende café . Rond 1915 werd deze gehouden door Moeder Kerkaert . En wat verder , in nr. 30 , werd ge verwelkomd door Mance Kimpe . Haar man was grafdelver .

The first part of the report deals with the general situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's development.

The second part of the report deals with the economic situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's economic development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's economic development.

The third part of the report deals with the social situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's social development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's social development.

The fourth part of the report deals with the political situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's political development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's political development.

The fifth part of the report deals with the cultural situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's cultural development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's cultural development.

The sixth part of the report deals with the environmental situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's environmental development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's environmental development.

The seventh part of the report deals with the future of the country. It is a very interesting and informative study of the country's future development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's future development.

Daarneven , in nr. 31 , vinden we weer eens Louis Devriendt achter de toonbank . Deze Louis is inderdaad de Louis die we overal tegenkomen als cafébaas . Eerst hier, dan in nr. 57 van de Prins Albertlaan , dan in " 't Boldershof " . Vervolgens ging hij zijn geluk beproeven in Amerika maar was blij terug op het Sas te komen om er weerom herbergier te spelen , ditmaal opnieuw in de Prins Albertlaan . Na hem krijgen we hier een zekere Pollet , die op zijn beurt opgevolgd werd door Henri Lams . De installaties van de Ostendia hebben nu de plaats van de herberg ingenomen .

Nu even opschuiven en ge zijt bij " de Meester " beland. Daar was een theaterzaal waar de vermaarde toneelkring " Nut en Vermaak " zoveel suksessen kende . De zaal werd ingehuldigd op 4 november 1904 , ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de kring . Na Demeester bleef het nog een tijdje café maar de industrieel Georges Soete kwam er een sprotfabriek vestigen . Nu hebben we er de Ostendia . In de onmiddellijke omgeving van " Meesters Café " moet de gekende stenen molen van het Sas gestaan hebben .

In nr. 39 belanden we bij de weduwe Jacqueloort . Daar waren een tijdlang " De Biljartvrienden " gevestigd .

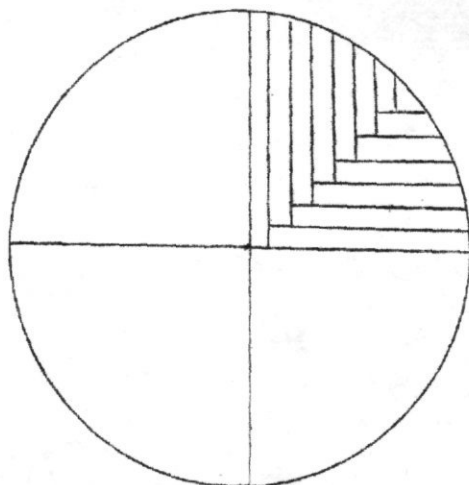
Op de hoek van de Kerkhofstraat en de Prinses Elisabethlaan stapt ge binnen in het café bij " Cuypers " . De mensen noemden wel Rossel , maar aangezien ze kuipenmakers , ofte kuipers waren , zegde iedereen Cuypers .

Achiel Rossel vertelt nog steeds met liefde over dat kuipenmaken . Vader Rossel kwam zich hier vestigen als kuiper en cafébaas in 1913 . Men stopte met caféhouden toen Achiel trouwde in 1929 . De houtbewerking werd dan overgeplaatst naar de Nieuwstraat .

Destijds kwam het hout voor het maken van kuipen , en reeds in balken gezaagd , meestal toe met de stoomtram . De wagons werden op het zijspoor van de ciment-boei van Luca gereden om er gelost te worden . De balken moesten echter nog drie jaar blijven liggen om te drogen , één jaar buiten en twee jaar binnen onder afdak . Soms kwamen er ook ganse bomen toe , die ter plaatse gezaagd en gekliefd moesten worden . " Kwartieren " noemde men dat. Het hart van een boom mocht immers nooit in een plank zitten en daarom kwartierde men een boom zo :

(zie omzijde)

In de kuiperij was er altijd veel volk tewerk gesteld , bijzonderlijk na de eerste oorlog .

Er was in die tijd veel vraag naar biervaten . Deze moesten uit eikenhout vervaardigd worden . Een man moest hard werken en een goed stielman zijn om bv. één vat per dag klaar te krijgen.

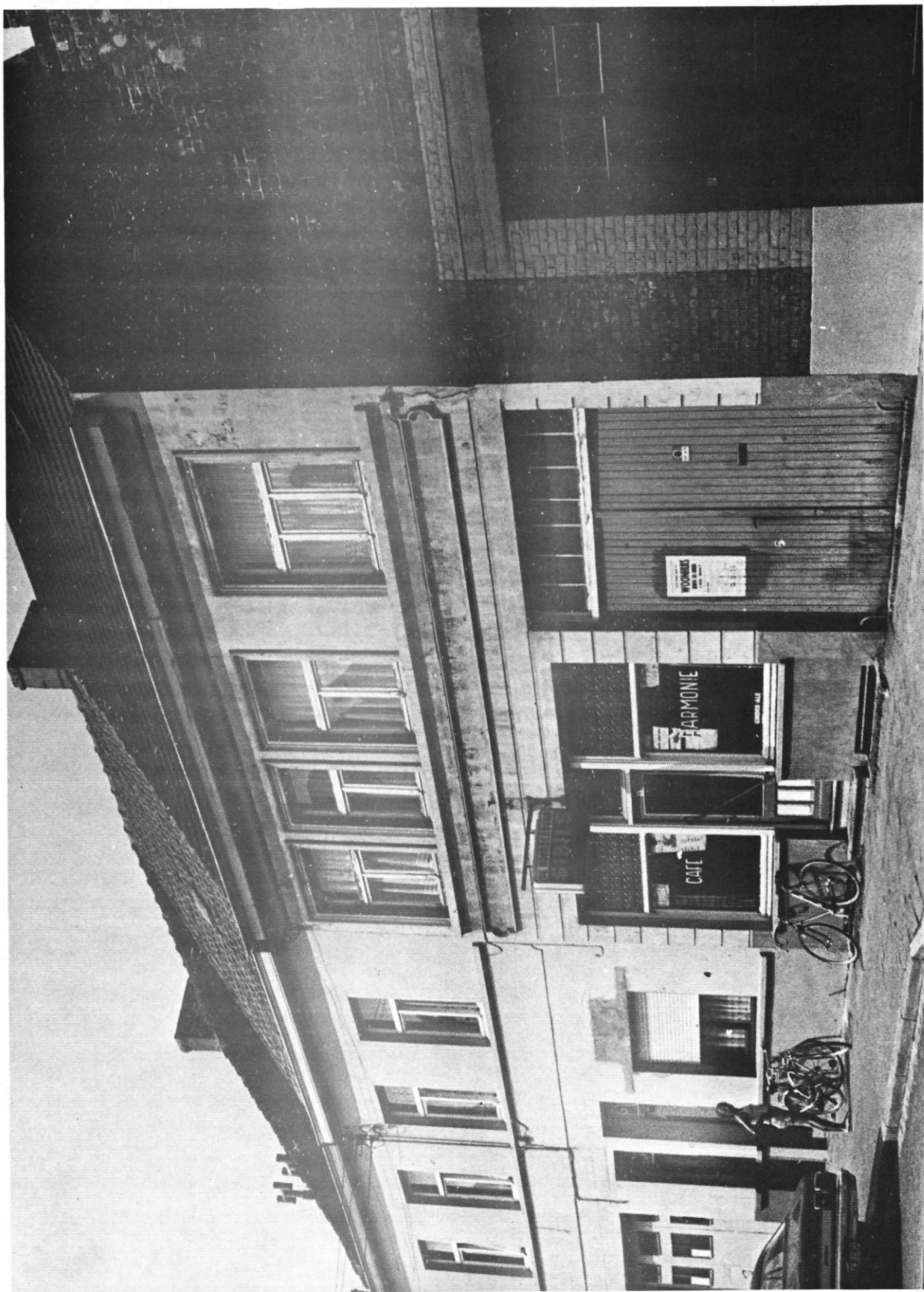
Het café marcheerde ook bijzonder goed na de eerste oorlog met Engelse bezoekers . De rijke Engelsmans kwamen de grote plas overgestoken met hun jachten , die ze hier ter plaatse aan de sasssen lieten liggen . Per auto gingen ze dan het IJzerfront en Ieper bezichtigen . De bemanning bleef aan boord en kwamen natuurlijk bij " Cuypers " een pintje drinken en ...beafsteak - frites eten ! Het gelag werd betaald met goudengeld , iets wat voor onze arme Sassenaars formidabel was . Het jong volk kreeg zilveren shillingen als drinkgeld !

We steken de Kerkhofstraat over en vallen binnen bij Charles Luca-Loete (niet te verwarren met Luca-Boens uit café " De Admiraal ") . Charles was cimentmarchand , kolenhandelaar en cafébaas . De lang geleden verdwenen Sasse boogschuttersmaatschappij had hier haar lokaal . Ook zou hier in 1924 of 1926 de voetbalclub " De Zwarte Leeuwen " gesticht zijn . Uit deze club ontstond de huidige voetbalclub " S.V. Bredene " . Een prachtige foto van deze herberg vinden we in " Bredene in oude Prentkaarten" .

De plaats is nu volledig ingenomen door het wasserijbedrijf Robert Defever .

Na een tiental stappen te zijn verdergegaan , juist voorbij het EBES-komplex , waar zich nu de fabrieksparking bevindt , had men het café " In de Leeuw van Vlaanderen " , bij de ouders Gekiere . De Sassenaars zegden : " bij dikke tette " .

Later kreeg het café de naam " Boma " . Dat was in de tijd dat de Houf's er uitbater waren . De hondendressage heeft er zekere tijd haar lokaal gehad . Ook werden er 's winters regelmatig dui-vententoonstellingen gehouden .

En op de hoek van de Prinses Elisabethlaan en de Staessenstraat vinden we onze veertiende café . Dat was bij Charles Van Beveren . Na deze kwam vader Catrysse er kastelein spelen . Het café noemde in die tijd : " In Vlaanderen Vlaamsch " . Dat was rond 1920 . Vader Catrysse legde het caféhouden stil en in die plaats kwam een " Kinderwelzijn " . Een zestal jaren later kwam zoon Lievin Catrysse er cafébaas spelen . Hij herdoopte zijn herberg tot " Sportvriend " .

Hier was ook een zaal achter de herberg . Lievin was timmerman . Maar met de kermis werd de timmerij omgetoverd in danszaal .

Daarmede hebben we er veertien opzitten . We verlaten nu het Oude Sas en richten onze schreden naar de " Brèningsche Stroate " .

DE " BRÈNINGSCHE STROATE " , ZIJNDE NUKKERSTRAAT EN OMGEVING

Oude Sassenaars , en jonge soms toch ook , spreken van het Dorp als van Brèninge . De straat die er naartoe leidt is dan natuurlijk de " Brèningsche Stroate " , officiëel : Nukkerstraat .

Wandelen we langs de Prinses Elisabethlaan (vroeger aangeduid als Sas-Noord , in tegenstelling tot de Prins Albertlaan die als Sas-Zuid beschreven werd) . Veel gevaar om dorst te lijden op onze nieuwe tocht zal er ook hier niet zijn .

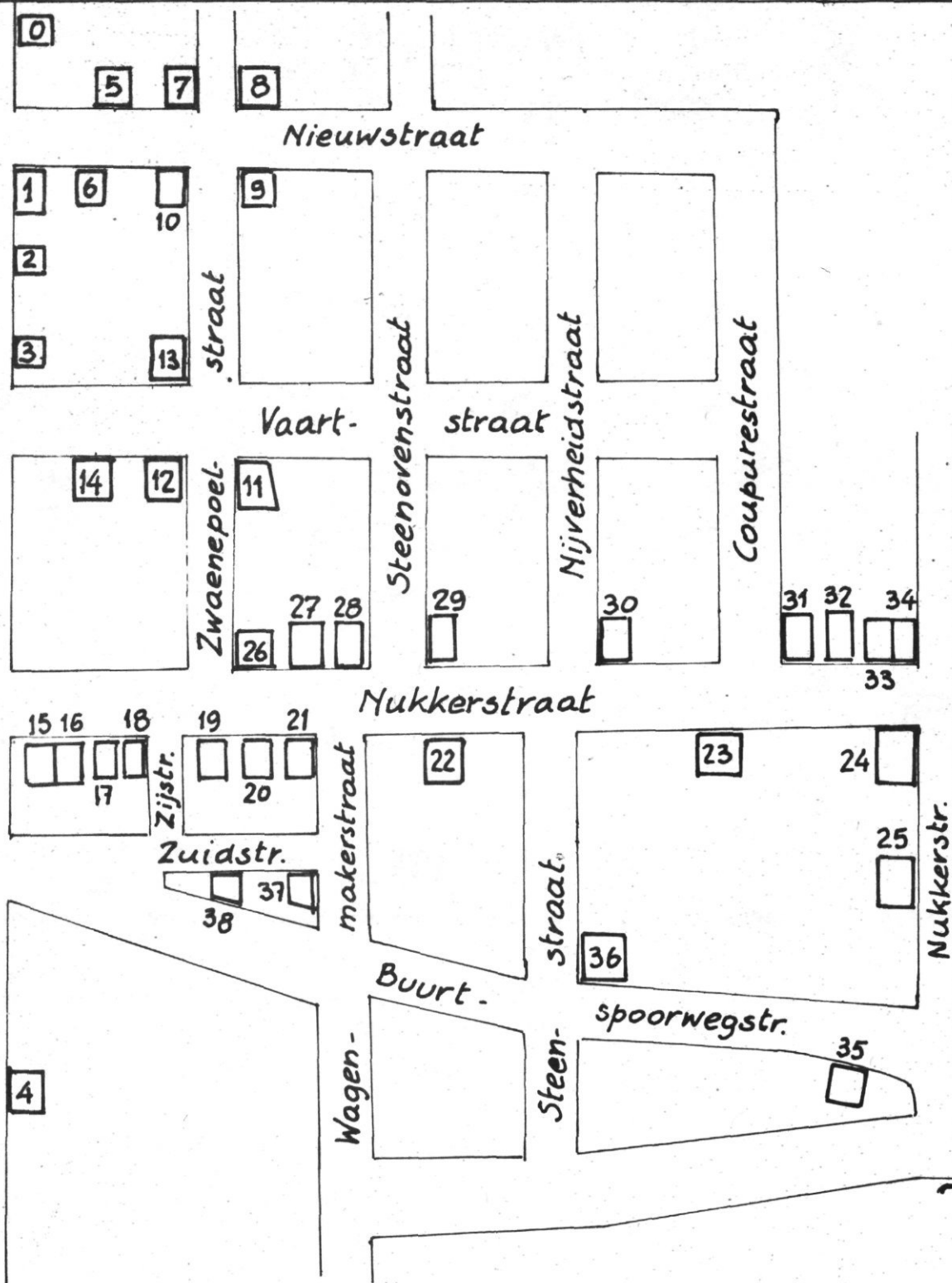
(0) Onze eerste café was op de plaats waar smid Catrysse nu zijn werkwinkel heeft , in nr. 64 . Daar was een zekere Baelde smid en cafébaas .

(1) Op de hoek van de Nieuwstraat en de Prinses Elisabethlaan bevindt zich nu nog , net als vroeger maar iet of wat gemoderniseerd , onze tweede café . In de periode voor de eerste wereldoorlog woonde er een Tille Jacqueloot .

(2) Waar nu de boeken-engazettewinkel van Gilberte Bolle is , in nr. 72 , hadden we herberg bij Amélie Grootaerd .

Prinses Elisabethlaan

Herbergen
Sas ~"Breningsche Stroate"

(3) Waar het uithangbord " Café Fientje Ketels " nu prijkt is er sinds mensengeheugnis kans tot laven geweest . Prinses Elisabethlaan nr. 76 . De herberg noemde in den beginne " Café de Bruxelles " met als aanhangsel : " Sation du Tram " . De naam was op een groot bord , boven de vensters aan de gevel bevestigd , leesbaar . Pier Lievens , die ook kleermaker was , stond achter de tapkast . De overzetsdienst , die in die tijd de beide oevers van de vaart met elkaar verbond , recht voor zijn deur , werd ook door Pier bediend . Voor een " halve klute " werd ge door Pier naar de overkant gebracht of teruggehaald . Veel mannen van de " Brèningsche Stroate " werkten voor de eerste oorlog op de " chantier " aan de overkant van de vaart , wat meebracht dat de overzet en het café goed hun werk hadden .

Na Pier Lievens kwam Gusten Van Litzenburgh er cafébaas spelen . Gusten was gehuwd met Fientje Ketels . Haar naam prijkt nu nog op het uithangbord van de herberg .

Achter de gelagzaal was er nog een kamertje waar een biljart stond , een weelde in die tijd ! Met de kermis werd in dat kamertje ook nog een draaiorgel geplaatst , en dus werd er gedanst . De scheidingsmuur tussen het kamertje en de gelagzaal werd later afgebroken om het café te vergroten .

(4) Verder langs de Prinses Elisabethlaan , in nr. 92 , juist naast de brouwerij van Cyrille en Oscar Billiau , was er café bij Dewulf , voerman bij de brouwerij .

Werpen we nu een blik in de zijstraten van de Pr. Elisabethlaan . We beginnen in de Nieuwstraat .

(5) Waar nu café " Harmonie " staat vinden we Charles Devriendt als herbergier . Hij was ook nog schrijnwerker . Na Charles kwam Tjeppen de Bruggeling . De herberg noemde toen : " De Blauwe Duif " . Eigenaardig genoeg is daar NU het lokaal van de duivenmelkers gevestigd . Prédestinatie van de naam ?

Naast de herberg bevond zich de danszaal " De Helm " , waarover verder iets meer .

(6) Schuin over " De Blauwe Duif " werden de dorstigen gelaafd door Brock , in de " Reisduif " . De herberg bestaat nog , maar luistert nu naar de naam " Stella " .

De kruising van de Nieuwstraat met de Zwaenepoelstraat (voorheen Van Aalststraat) schenkt ons vier hoekhuizen , en wat dacht je ?... Inderdaad , ieder van deze huizen was een herberg !

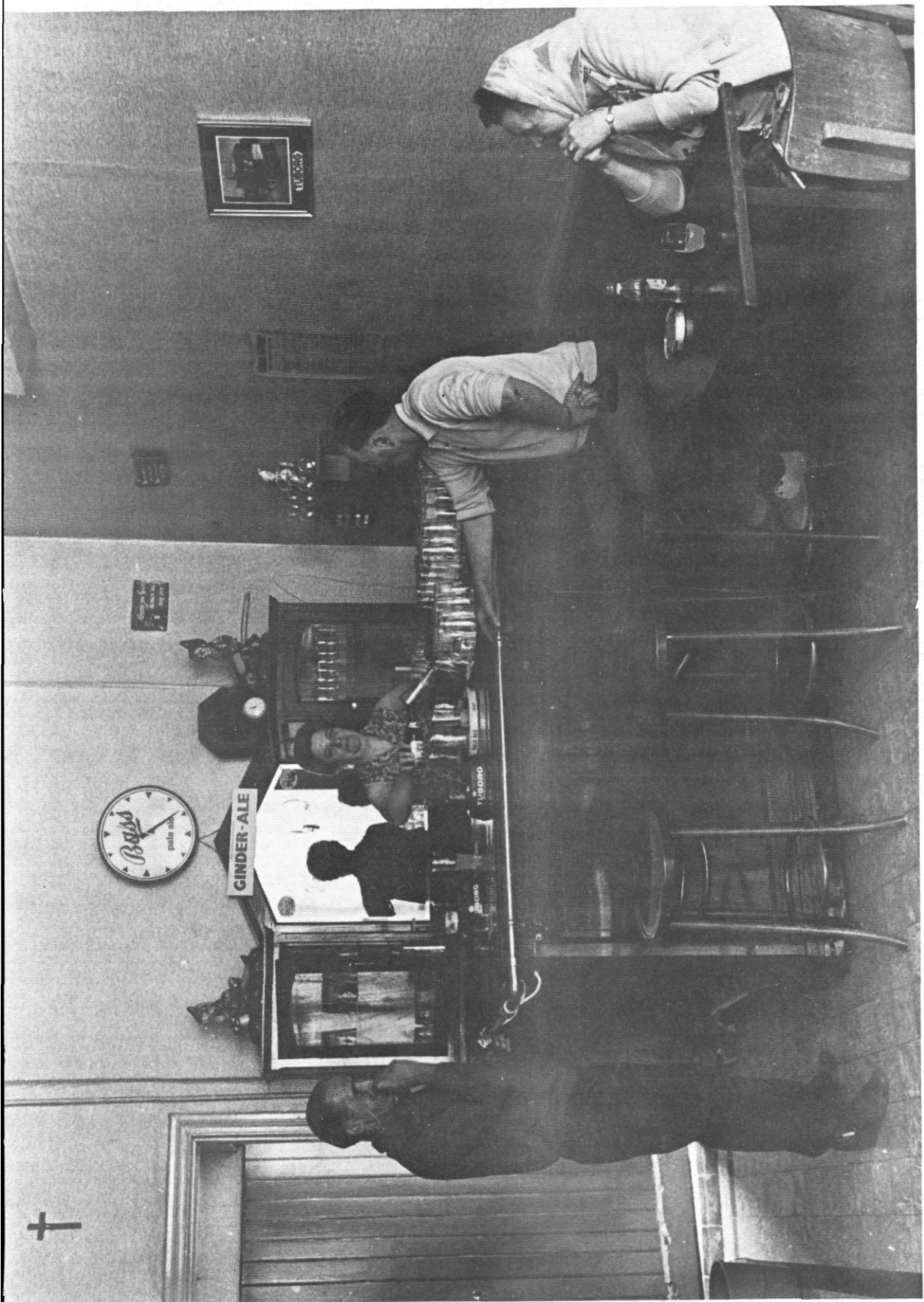
The first part of the report deals with the general situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's development.

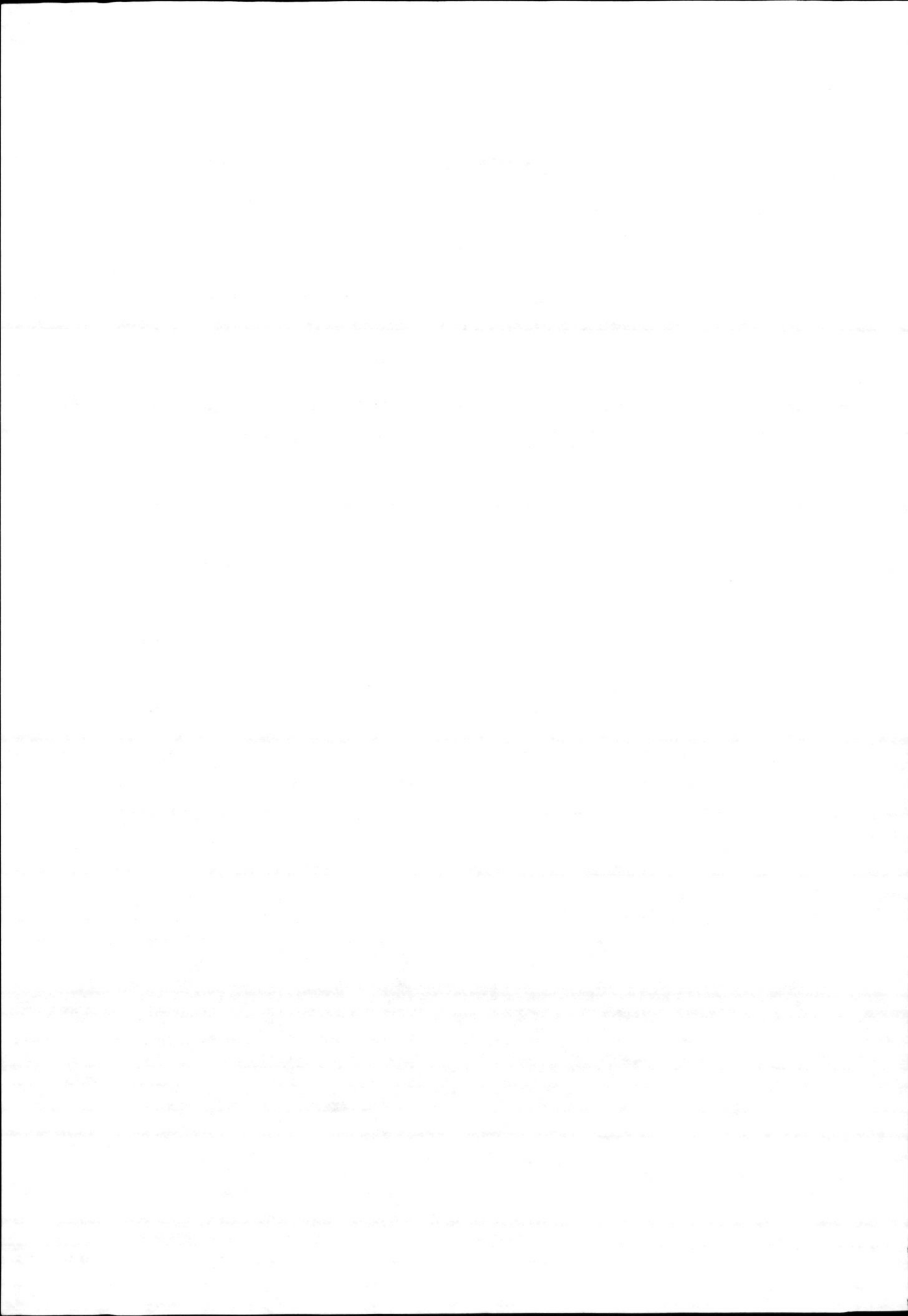
The second part of the report deals with the economic situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's economic development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's economic development.

The third part of the report deals with the social situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's social development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's social development.

The fourth part of the report deals with the political situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's political development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's political development.

The fifth part of the report deals with the cultural situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's cultural development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's cultural development.

(7) In ons eerste hoekhuis , waar nu een beenhouwerij gevestigd is, vinden we " Cuypers café " . Dat was na de eerste oorlog . Voor 14-18 was dat bij " Charles den Duitsman " , of korter : bij " den Duitsman " . Deze Duitser vertrok bij het uitbreken van de oorlog naar de heimat om er soldaatje te spelen . Na hem kwamen er de Cuypers en deze waren ditmaal geen kuipenmakers .

(8) In het tweede hoekhuis stond Pier Versluys op de dorstigen te wachten . Daar kwamen veel kaartsters hun partijtje leggen . Pier was ook uitbater van de danszaal " De Helm " , zaal die in de Nieuwstraat gelegen was en waar zich nu de garage van Auguste Gekiere bevindt . De naam " De Helm " kan blijkbaar op twee manieren uitgelegd worden . Sommige oude Sassenaars beweren dat er op die plaats een wondermooie weergalm (= galm) te horen was , anderen zeggen dat er boven de ingangsdeur een helm geschilderd stond.

(9) Volgend hoekhuis en we vallen binnen bij Ernest Ostyn - Leonie Bonte . Daar stond een biljart in het café .

(10) En in het vierde hoekhuis stond Charles Gunst in voor de beoefening van de bijzonderste der lichamelijke werken van barmhartigheid .

Waar de Zwaenepoelstraat de Vaartstraat kruist hebben we weerom vier hoekhuizen , maar wees getroost , daar waren maar drie staminées .

(11) Het verste hoekhuis links brengt ons bij Charles Daelman . Hij was , benevens herbergier , coiffeur en barbier . De vrouw hielp mee . Vandaar het Sasse gezegde : " Manda smeert en Charles scheert ." (Meer over hem : Jaarboek 1975)

(12) Er rechtover zijt ge bij Celle Mestdagh , gehuwd met Richard Van den Berghe , die " aan den dienst " was , wat wil zeggen dat hij bij het Zeewezen werkte . De ingang van van het café-tje was met een portaaltje .

(13) Op de andere hoek wordt ge verwelkomd door " de Rosten " , alias Isidoor Versluys . Achteraf , met nieuwe uitbaters , werd het " Café bij Damman , schoenmaker " .

(14) In de Vaartstraat zelf, nu café " Temse " is er sinds onheugelijke tijden bier verkocht geweest . Men sprak over " Daelmans café " . Maar Daelman heeft er slechts cafégehouden toen hij terugkwam uit Amerika , rond 1930 . Voordien werd de herberg uitgebaat door Henri Cuypers en droeg de naam " In de Gaaibol " . Daar was inderdaad een boltra met gaaien (of kallen) in het zaaltje achter de herberg . Het opschrift stond op de gevel geschilderd . Naast de ingangsdeur stond vermeld : " Lokaal Muziekmaatschappij Accordeonisten " . Inderdaad, die familie Cuypers , muzikaal bij uitstek, had samen met enkele vrienden een accordeonmuziek gesticht dat er

zijn mocht . Een foto uit 1927 toont ons de ganse bende voor het lokaal ; zijnde twaalf accordeonisten , daarbij een trommel , een grosse-caisse , twee trompetten en een klaroen . Daarbij had de vereniging een vaandel waarvan de stok nu dienst doet als vlaggestok bij onze gemeentelijke harmonie .

En zo komen we eindelijk in de echte " Brèningsche Stroate " , in de Nukkerstraat . Komende van de Pr. Elisabethlaan vinden we rechts ,

(15) in nr. 6 , waar voor enkele jaren nog café " Rust Roest " stond , staminée bij Jan Doevert (d'Oeuvre) . Vóór Jan heeft er een zekere Desender café gehouden . Na Jan kwam Charles Tratsaert . Het lokaal herbergde de nu verdwenen veloclub " Rust Roest " , club die later het café de naam schonk .

(16) Hiernevens , in nr. 8 , bij Dies Desender . Na de oorlog 14-18 werd hij opgevolgd door Jan Doens .

(17) In nr. 12 kwam je terecht bij " Dikke Fikke " . De echte familienaam was Helsmoortel .

(18) Charles Meseure zorgde voor de pinten in nr. 16 . Hij verhuisde achteraf naar Rozendaal om er op een steenbakkerij als chef zijn brood te verdienen .

(19) In nr. 34 valt ge binnen bij Elodie " Pomper " . Haar echte naam was Watthy en ze was gehuwd met een zekere Van Loo .

(20) In nr. 46 , nu café " Rodenbach " , was Maekelberghe de kastelein . Zijn uithangbord luidde : " In de Vijfmaster " . Gedurende de oorlog 14-18 was hij de dienstdoende garde . Na de oorlog was hij garde af . Vóór Maekelberghe , dus voor 1914 , hield een zekere Bronders de herberg open .

(21) Op de hoek van de Nukkerstraat en de Wagenmakerstraat viel men binnen bij Miel Dejonghe . Hij was knecht in de brouwerij van Billiau .

(22) Bij " Kromme Gust " , die kleermaker was , kon men ook ge-laafd worden . Hij woonde in nr. 60 . Zijn naam was Gunst .

(23) Bij " Schele Zénobie " schonk men ook bier . Hier was de naam Rijckaert . Het huisnummer : 98 .

(24) Op de hoek treffen we Maeckelberghe . Hij was voerman op de briekeovens .

(25) En even de hoek om zijn we bij Petrus Maes .

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the transparency and accountability of the organization. This section also outlines the various methods used to collect and analyze data, ensuring that the information is reliable and up-to-date.

2. The second part of the document focuses on the financial aspects of the organization. It provides a detailed overview of the budget, including the projected income and expenses for the upcoming year. This section also discusses the various financial risks and how they are being managed to ensure the organization's financial stability.

3. The third part of the document addresses the human resources of the organization. It discusses the current staffing levels, the skills and qualifications of the employees, and the plans for future recruitment and training. This section also highlights the importance of maintaining a positive work environment and fostering a sense of team spirit among the employees.

4. The fourth part of the document discusses the organization's marketing and sales strategy. It outlines the various marketing channels being used to reach the target audience and the sales goals for the upcoming year. This section also discusses the importance of monitoring and evaluating the effectiveness of the marketing and sales efforts.

5. The fifth part of the document discusses the organization's overall performance and the challenges it is facing. It provides a summary of the key achievements and the areas where improvement is needed. This section also discusses the various strategies being implemented to address the challenges and ensure the organization's long-term success.

6. The sixth part of the document discusses the organization's future plans and goals. It outlines the various initiatives being undertaken to expand the organization's reach and improve its services. This section also discusses the importance of maintaining a strong relationship with the stakeholders and the community.

7. The seventh part of the document discusses the organization's governance and the role of the board of directors. It outlines the various policies and procedures that are in place to ensure the organization's compliance with the law and the ethical standards. This section also discusses the importance of maintaining a high level of transparency and accountability in the organization's operations.

8. The eighth part of the document discusses the organization's financial performance and the various factors that are affecting it. It provides a detailed analysis of the financial data and the reasons for the fluctuations in the performance. This section also discusses the various strategies being implemented to improve the organization's financial performance.

9. The ninth part of the document discusses the organization's social and environmental impact. It outlines the various initiatives being undertaken to promote social and environmental sustainability. This section also discusses the importance of maintaining a positive relationship with the community and the environment.

10. The tenth part of the document discusses the organization's overall conclusion and the key takeaways from the report. It provides a summary of the main findings and the recommendations for the future. This section also discusses the importance of maintaining a strong relationship with the stakeholders and the community.

We keren nu op onze stappen terug en beginnen nu de linkerkant van de Nukkerstraat af te laveren .

(26) In het tweede hoekhuis van de kruising van de Nukkerstraat met de Zwaenepoelstraat kon men terecht voor lafenis bij Netje Schramme , gehuwd met Charles Roose . Netje stond in de vismijn en de vismarkt van Oostende bekend onder de naam van " 't Musselwuvetje " . Haar nazaten bleven in de vishandel . Het bleef er café tot rond de jaren 1960 , onder de naam " Café 't Hoekje " . Voor de deur stond de openbare waterpomp van de wijk , zijnde een handpomp met zwengel . Aan de overkant van de straat stond een stadskraan voor Bocqwater , waar ge voor een halve klute twee emmers water liet uitstromen . Die pomp stond rechtover het huis van de oude mandenmaker Van Groenenrode .

(27) Drie huizen verder was Gusten Lievens cafébaas . De man was beter gekend als " Klosse " . Gusten , die benevens herbergier ook melkboer was , had achter zijn café zijn stallingen . De in- en uitgang voor zijn koeien was gemakkelijkshalve langs de Vaartstraat . Later kwam Maurice Vandebussche er de dorstigen verzorgen . Hij noemde zijn café " Bij de Minister " en men noemde Maurice dra " De Minister " . Na de eerste wereldoorlog werden de stallingen afgebroken en Maurice bouwde er een boltra . Er was daar trouwens ook een boldersclub .

(28) In nr. 35 stapt ge binnen onder het uithangbord " Richard Bollenberg - Voerman " . Na 1945 , toen Alfons Van Baelenberghe er woonde , kreeg de uitbating de naam " Voor Allen " . Het was het lokaal van de Socialistische Partij , afdeling Bredene . Nu bevindt zich daar een bakkerij .

De ouders van Richard , Eduard Bollenberg en Rika Cuypers , hielden er reeds de herberg open voor 1914 . Eduard was ook melkboer en had dus koeien . Hij had ook een ezel , die het eerste getrek was van de huidige grote transportfirma R. Bollenberg en Zonen . Gedurende de oorlog 14-18 waren Eduard en zijn Rika vijftig jaar gehuwd en 't Sas ging dat viereën met gepaste luister . Helaas was er de Duitse bezetting en alles moest dus kalmpjes verlopen . De klokken van de kerk mochten niet luiden , er mocht geen stoet zijn , enz ... Toch werd er een feest van gemaakt . Ja , het was voor het Sas een unieke gelegenheid , want benevens Eduard en Hendrika waren ook Charles Van Baelenberghe en Emerance Eereboudt in hetzelfde bootje . En Jef Hendrickx (alias Séfen de Vloeker) met zijn Fientje waren ook in 't zelfde beddeke nat . Het boeket was echter voor Henri Eereboudt die het zestig jaar bij zijn Emerance uithielden had . De vier koppels werden tesamen gevierd op 1 juli 1918 . De feestelingen werden met landauers rond de parochie gevoerd , na de jubileummis waarin pastoor Pieters een prachtige rede hield . Van de viering van Eduard Bollenberg zijn nog verscheidene lofredenen en jubelgroeten bewaard gebleven .

The first part of the document is a letter from the President of the United States to the President of the Senate, dated January 1, 1877. The letter is signed by Rutherford B. Hayes and is addressed to Charles Schreyer. The letter is a copy of the original, which is in the possession of the President of the Senate. The letter is a copy of the original, which is in the possession of the President of the Senate.

Eduard Bollenberg was ook gedurende jaren gemeenteraads-lid van de gemeente Bredene .

Na vader Eduard kwam zoon Richard als kastelein achter de toog om de dorstigen te laven . Richard is feitelijk de grond-legger van het hedendaagse bedrijf van de " Bollenberg's " . Richard was ook een van de "mannen van 89 " . Inderdaad , in 1909 werd Richard samen met al zijn leeftijdgenoten opgeroepen om te loten . Het was de laatste maal dat er Te Bredene moest geloot worden in " het kèrrentje van glas " . De loteling en " 't Kèrren-tje " verdwenen voorgoed en in de plaats kwam de algemene dienst-plicht voor onze jonkheid .

(29) Op de hoek van de Nukkerstraat en de Steenovenstraat vinden we de ouders van Jan d'Oeuvre als cafébazen .

(30) En op de hoek van de Nukkerstraat en de Nijverheidstraat hield Eduard Schreurs café , " bij Eedje " zegde men . Maar als men over het café sprak zei men : " bij Tille Baroen " .

(31) In de verste hoek van de Nukkerstraat en de Coupurestraat vielt ge binnen bij Pier Lamont .

(32) Twee huizen voorbij Lamont zwaaide Tille Lemahieu , gehuwd met een Questier , de bierscepter .

(33) En nog twee huizen verderop zouden de ouders Houf gedurende een korte tijd achter de tapkast gestaan hebben .

(34) Het laatste huis van de Nukkerstraat lokt U binnen en ge vindt er Benoni Van Daele als kastelein . Het café noemde " Het Springsas " . Het huis werd afgebroken in 1975 . De ingangsdeur was sedert 1940 in de Nukkerstraat waar ze vroeger op de hoek was van deze straat en het baantje dat leidt naar " Het Sas van Maer-tens " . Er stond ook hier een biljart .

Gedurende de eerste oorlog werd Marie , Benoni's vrouw-tje , een mooie poets gebakken door twee Duitse soldaten . Die beide feldwebels kwamen in de Nukkerstraat de ezel van Daelman tegen , zonder begeleider . Ze pakten de ezel vast en waren van plan om met hem samen Van Daele's café binnen te trekken . Daar er op dit moment geen klanten waren staken ze de ezel alleen bin-nen . Marie dacht dat er een klant was en riep : " Ik kom subiet " , en vanuit de keuken bleef ze maar verder vertellen tot haar dor-stige klant . Toen ze geen wederantwoord kreeg kwam ze , de handen afdrogend , de gelagzaal binnen en stelde tot haar groot ongenoeg-er vast dat ze een hele poos tegen een ezel had staan praten !

Recht over het café lag er een houten brugje over de Noord-Eede . Het moest de " barleintjes " van de steenoven toe-laten klei van deze kant van de Noord-Eede naar de andere kant , waar de steenoven stond , te brengen .

De voetgangers maakten ook van dit bruggetje gebruik , maar daar er geen leuning aan waren heeft menig bezoeker van café " Springsas " daar een onvrijwillig bad genomen .

Ons rest nog de Buurtspoorwegstraat .

(35) Niet ver van de Nukkerbrug , praktisch daar waar de Buurtspoorwegstraat en de Veldstraat nu samenkomen , bediende Adronie Vanhoutte er , samen met haar Donaat D'Hulst (soms) de klanten. Miel , de broer van Donaat (Naten) , kwam regelmatig zijn dorst lessen bij zijn familie en daarbij bracht hij liefst gezelschap mee . Miel had namelijk een varken dat hij had leren bier drinken en bracht dan ook dikwijls het beest mee op zijn puidenrondetje . Of Adronie daarmee vereerd was ?... In ieder geval , Miel en zijn varken hadden steeds veel beziens .

(36) Op de hoek van de Buurtspoorwegstraat en de Steenstraat zou er ook een café geweest zijn , voor 14-18 . Gegevens over uitbaters of gebouw kon ik niet achterhalen .

(37) Op de hoek van de Zuidstraat en de Wagenmakerstraat , daar waar nu het huis van Henri Bollenberg staat , heeft er een Charles Daelman nog café gehouden . Bij het café was een boltra in open lucht . Men speelde er niet op gaaien , maar wel om ter dichtst bij een pluim .

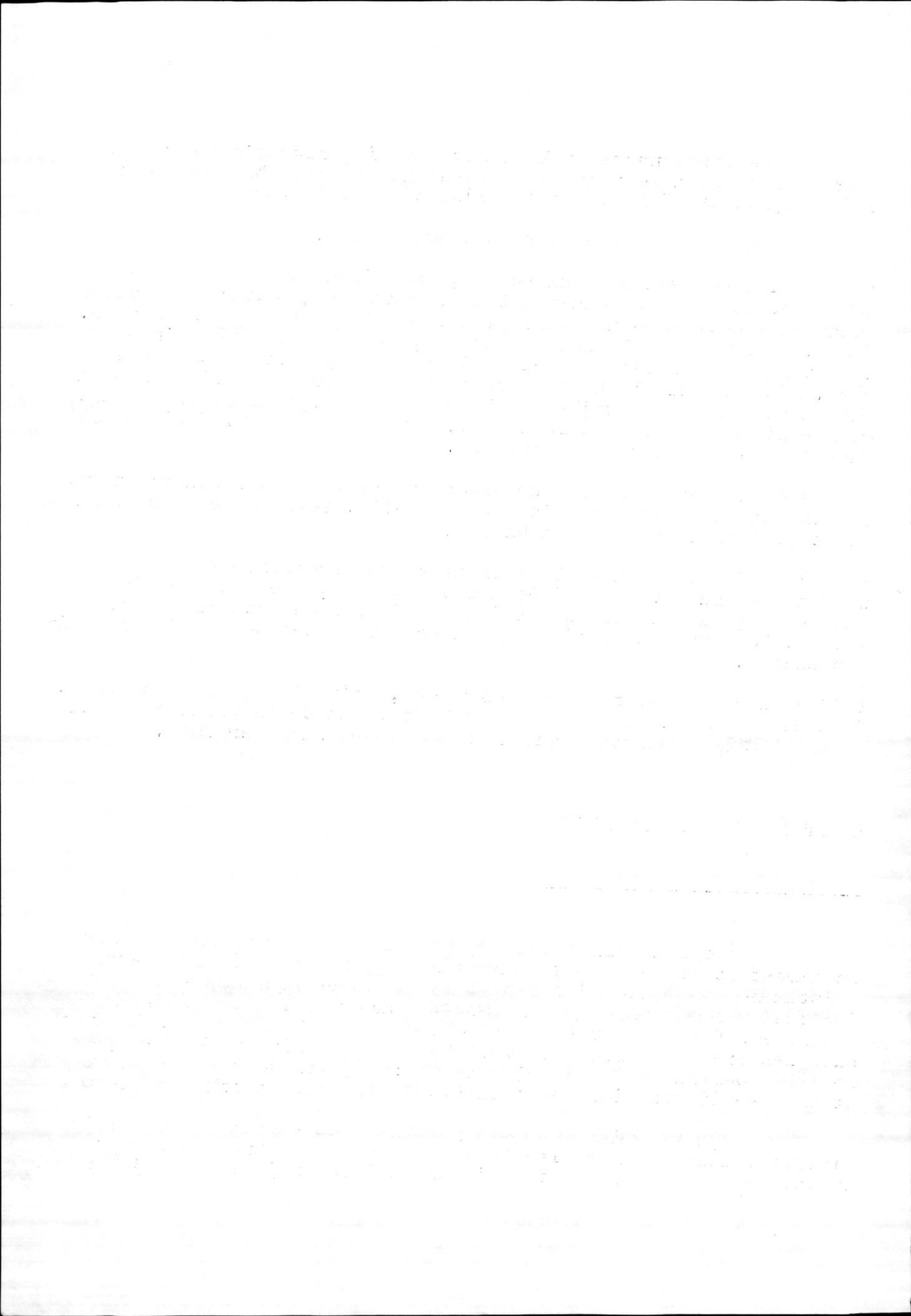
(38) En iets meer naar de vaart toe , vóór 1914 , nog een café : " In de Vrede " . Een zekere Casteel's (Van de Castele) en een zekere Tjeppen Debruyne zouden er uitbaters zijn geweest .

EN ER IS OOK NOG DE NUKKER !

Op ons kousenvoeten nog even de Nukkerbrug overgestoken en direkt botst ge op Eduard Bossier , uitbater van de herberg " Estaminet De Nukker " . Dat Eduard ook een lapnaampje had zal iedereen wel als normaal beschouwen . Hij was dan ook even goed bekend als " Warden Nukker " of als " Warden Schramme " . Benevens cafébaas speelde Warden ook voor boer , want hij had koeien , en ook als voerman trok hij zijn streng : hij was de voerman van de steenbakkerij van Billiau en daarvoor had hij dan ook een paard .

Zijn estaminet was een gekende pleisterplaats voor lijnvisser , meestal Brusselaars in staatsdienst - kwestie van gratis treinreizen ! Hun visgerief lieten ze jaar in jaar uit bij Warden.

Waarom ook al dat heen en weer gesleur met al die "persen". Werd er in die tijd veel gevangen in de Noord-Eede, dan werd er bij Warden door die mannen een stevige pint gedronken, soms zo stevig dat ze nooit hun visgerief gezien hadden en optrokken naar Brussel met gekochte vis, kwestie van ginder niet met ledige handen te arriveren.

Gedurende de oorlog 14-18 lagen er bij Warden Duitse soldaten ingekwartierd, die de wacht moesten optrekken aan de Nukkerbrug.

In de Nukkerwijkstraat, op de hoek waar zich nu café "Europa" bevindt, had men voor de eerste wereldoorlog Wardje Vandenbon als herbergier. De herberg droeg in die tijd de poëtische naam: "In de groene Wandeling" en behield dit mooie opschrift tot rond de jaren 1955. Wardje verhuisde van hier naar de Buurtspoorwegstraat om aldaar de dorstigen te laven. Hij werd opgevolgd als "laver" door Victor Ballière, die ook machinist was in de ijsfabriek van De Naeyer (het nu verdwenen Pescator-complex).

Duitse soldaten, die gedurende de eerste wereldoorlog gekazerneerd lagen op het watervliegplein, kwamen er soms een muziekavond doorbrengen. Daar waren soms goede muzikanten bij, maar ook uitvinders, zoals deze die een soort viool had gemaakt van een balkje, wat varkenssnaren en een varkensblaas!

Helemaal op het einde van de Nukkerwijkstraat, in nr. 2 - het huis lag in het verlengde van de Nukkerstraat en was van daaruit goed zichtbaar - had ge filosoof Jan Wyngaerde (Van de Wijngaerde natuurlijk) als uitbater van café "'t Kasteeltje". Jan legde de herbergierstiel stil met de oorlog in 14. Grote bekendheid verwierf Jan met zijn "vliegmachine". Hij had een soort helikopter gekonstrueerd, zijnde een soort velo op een vaporewagen (= een kar met vier wielen). Boven de velo verhief zich een schroef met vier vlerken, bekleed met bordpapier. Ter gelegenheid van de Nukkerkermis ging hij het ding voor het eerst laten vliegen. 't Geval, dat al dagen lang voor de deur stond, en dus vanuit de "Brèningsche Stroate" goed zichtbaar was, werd volledig gemonteerd. Elodie Maes en Jan himself, uitgedost met lederen helm en stofbril, bestegen het gevaarte; Elodie als passagier en Jan als piloot. En waarlijk, daar begon de schroef eerst traagzaam maar dan van langsom rapper te draaien. Edoch, Jan werd moe en het ding bleef aan de grond.

Maar al met al zat al het volk van 't Sas in Jan zijn café.

En juist naast Wyngaerde , in nr. 1 , kon men tot 1914 bij Eedje (Eduard) Everaerdt ook pinten naar binnen gieten . Toen de oorlog begon stopte Eedje van café te houden , verhuisde naar de oude vuurtorenwijk en begon er een groentenhandeltje .

Voor Eduard zijn tijd noemde de herberg " Het Villatje " en de kastelein noemde men " Zotte Grande " . De man was verzot op tatouage . Op zijn borst en rug , op zijn armen en zelfs op zijn voorhoofd had hij zijn geliefkoosde versierselen laten aanbrengen .

De naam " Het Villatje " zou er op duiden dat het huis lange tijd alleen heeft bestaan en gezien de omgeving uitgedolven werd voor de steenoven van Billiau (dezelfde die ook brouwer was) stak het gebouw boven het omliggende uit en had iets villa-achtigs van uitzicht .

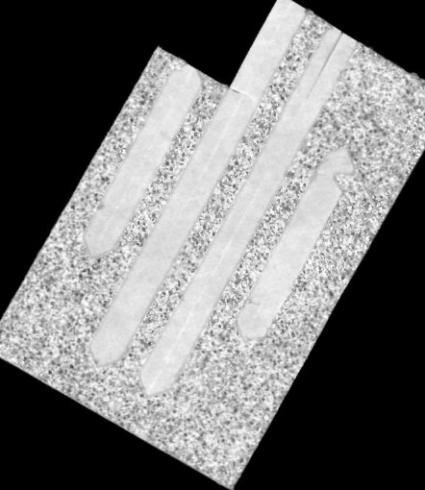
Stippen we ook nog aan dat het gebouw , evenals dat van Wyngaerde trouwens , op Oostends grondgebied lag . De grens Oostende -Bredene nam daar op de Nukkerwijk een grillige draai en Eedje mocht b.v. naar Oostende trappen voor zijn officiële aanlegenheden . Maar voor de bewoners van de Nukkerwijk was Oostendenaar Eedje een buitenkansje . Op Bredene was er een sluitingsuur ingesteld voor de herbergen , in Oostende niet . Nadat alle Bredense herbergen gesloten waren deed Eedje , en natuurlijk ook geuur Jan , tijdens de nachtelijke uren goede zaken .

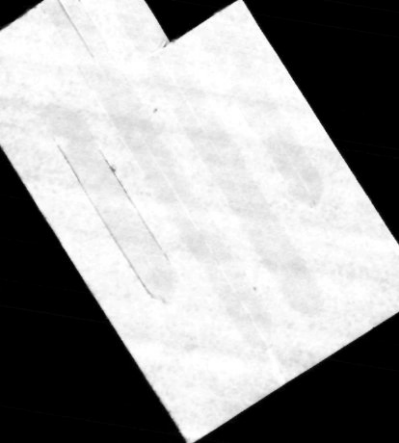
Ook heeft men een tijd toneel gespeeld op de Nukkerwijk. Er werd gerepeteerd bij Eedje en gespeeld in de poort bij Wyngaerde .

Een eind gaans voorbij de Nukkerwijk , naar het Dorp toe, stond nog een herberg , genaamd " In 't Half-Weeghuis " , gehouden door een zekere Groenvynck .

Wandelen kunnen we nu toch al . Waarom dan niet even , al slenterend , doorgestoken langs de Noord-Eedestraat tot aan de Blauwe Sluis .

_____

DE BLAUWE SLUIS

Deedt ge een gezonde wandeling ? Want kijk , we zijn al aan de " Sluuzje " .

En als ge nieuws over de " Sluuzje wilt weten , stap dan maar gerust binnen bij Cyriel Lecomte , de plezante " oude jonkman " , uitbater van van het café " De Blauwe Sluis " (plan nr 1).

Zo deed ik ook en stapte binnen . Na twee woorden van mij was Cyriel al aan het vertellen , en wel zo dat ik hem moest smeken het wat langzamer te doen .

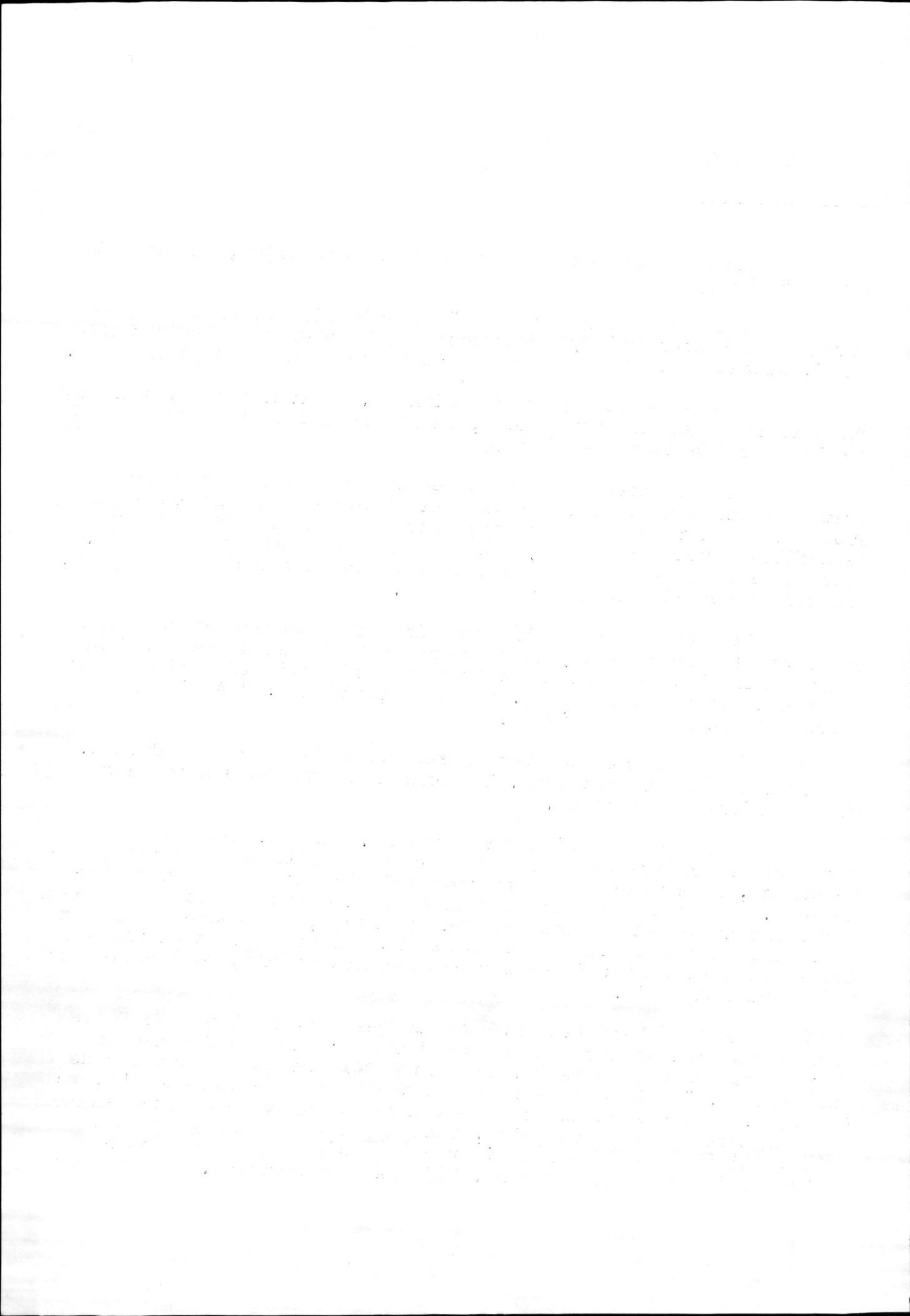
Vader en moeder - Julius Lecomte en Coralie Tratsaert - kwamen er wonen in 1891 . Coralie zelf heeft er 61 jaar café gehouden . Na haar dood werd ze opgevolgd door haar zoon , de huidige cafébaas Cyriel Lecomte , ook soms aangesproken als " Gus " . Voor 1891 werd het café uitgebaat door een zekere Frans Deruyter , die terzelfdertijd ook wagenmaker was .

De naam van het café stond in grote letters op een band op de gevel geschilderd , langs weerskanten boven de deur : " De Blauwe Sluis " . Maar om in de trant van die tijd te blijven stond het tweetalig boven de deur , op het opperlicht : " A l'écluse bleue - In de Blauwe Sluis " .

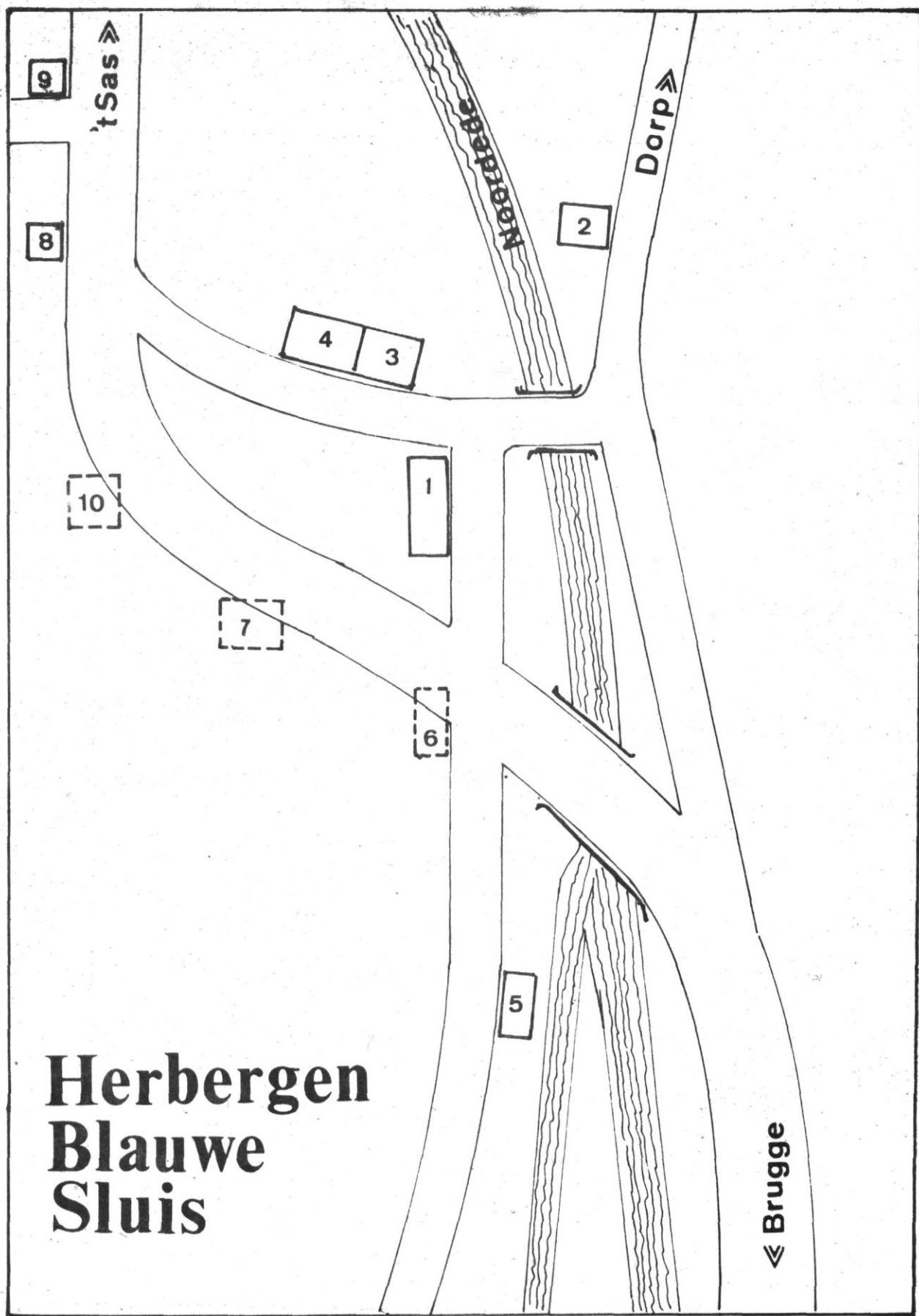
Jules Lecomte was wagenmaker van stiel , zo ook Cyriel . De stiel is nu uitgestorven . Tussenin speelden beiden ook nog voor barbier-haarsnijder .

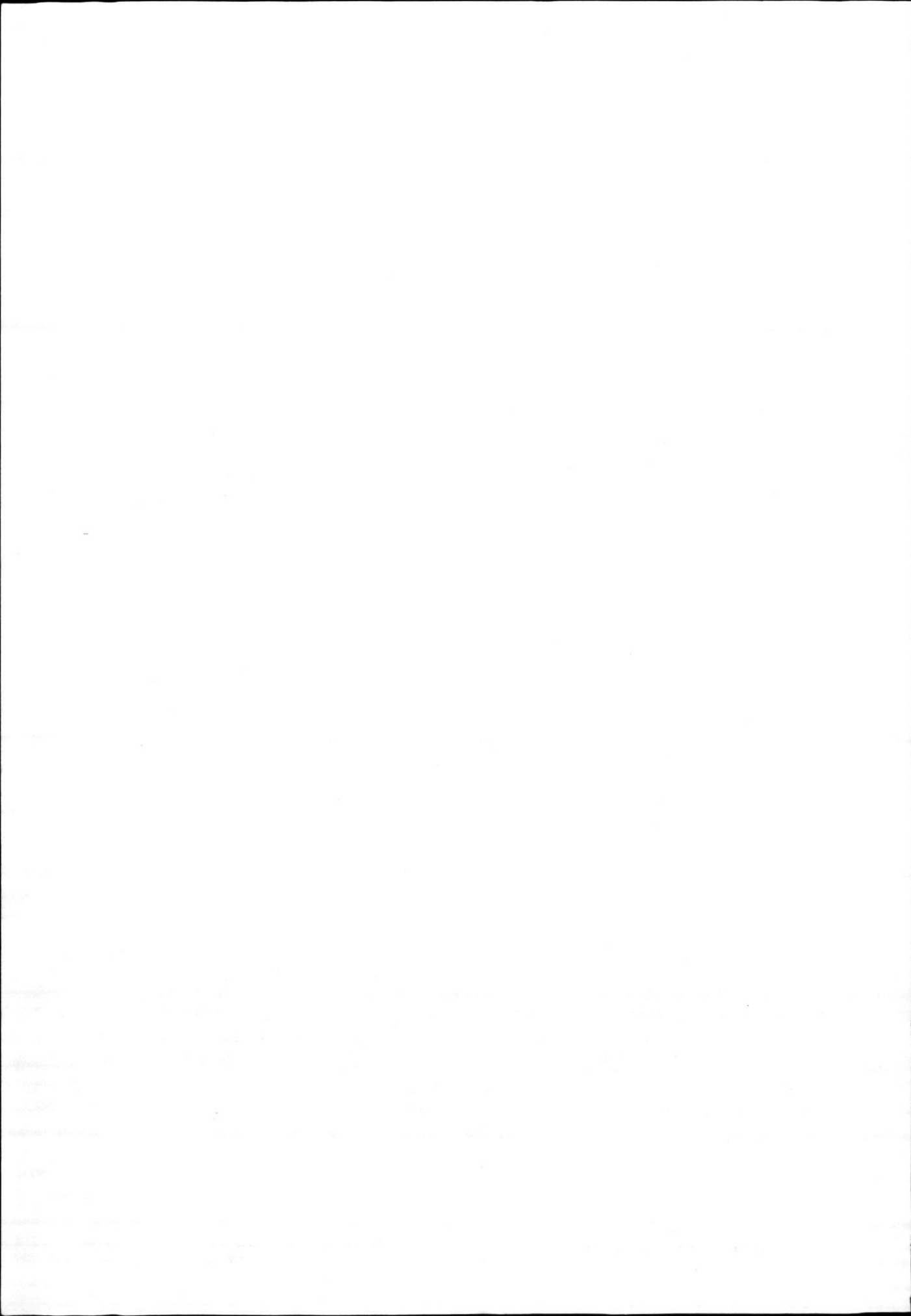
De wagenmakerstiel vergt bomen . Die ging men meestal kopen op de venditie aan de Bourgognebrug . Uiteraard liefst kromme bomen , deze waar het model voor het chassis van een wagen reeds in zat . 's Winters werden ze gezaagd : twee man met een kroonzaag . Een stond hoger dan de boom op een stelling , de andere lager dan de boom , en zagen maar ! Hele bomen werden tot balken en planken . Cyriel getuigt zelf : " Het was een slechte stiel , veel werken en weinig verdienen " .

In 1943 werd het huis grotendeels afgebroken . De Duitse bezetter plande op deze plaats een bunker ; maar verder dan de grondvesten kwamen ze niet . Wat overbleef van het gebouw was de werkwinkel . " Dan maar in de werkwinkel het café gehouden " , zei Lecomte . Tussen zagemeel en kappingen werd de toog gezet en dat ging ook , zelfs tot 1953 , toen de nieuwe doeninge gebouwd werd . Bij de laatste annexatie van Bredense grond door Oostende is Cyriel de dans ontsprongen . Hij bleef Bredenaar . De overkant

Herbergen Blauwe Sluis

van de baan Oostende-Brugge werd Oostende . En daar Cyriel zijn kiekenkot aan de overkant ligt , is hij verplicht om tweemaal daags naar de stad te gaan .

Vooraan in de Sluizenstraat (plan nr 2) , in het huis nr. 250 , was er reeds voor 1914 een café gevestigd , uitgebaat door Théophile Borny , bijgenaamd " Den Baard " . De man beschikte inderdaad over een weelderige kinbegroeiing . Na 1918 kwam Pier Bailliëre er cafébaas spelen . Na Pier zijn dood , in 1941 , heeft de weduwe er nog een tijdje café gehouden , maar in 1954 legde ze het stil en men maakte er het gewone huis van zoals het er nu nog staat .

Rechtover de werkwinkel van Lecomte had men een café met winkel bij Hendrik Schillewaert (plan nr. 3) . Dat was vóór 14. Hendrik was gehuwd met Louise Rosseel . Men had het vrouwtje getooid met de leuke bijnaam : " De Lente van 't Steedje " . (?)

Enkele tijd voor 1914 kon men achter de tapkast Jules Goethals vinden . Hij doopte zijn herberg : " Au repos du cycliste " Jules was de vader van Camiel , die er nu nog woont , maar er geen café meer houdt sinds 1965 ongeveer . De winkel is er echter nog steeds .

Ernevens hadden we , ook reeds voor 1914 , Victor Soenen wonen . De man was cafébaas en smid en die beide stielen kunnen goed samengaan naar het schijnt . Baas Soenen verhuisde naar Oostende om er carosserieschilder en bandenmarchand te worden , en Camiel stubbe (Tibbe, zegde men) kwam er cafébaas spelen . Hij was ook nog beestenkoopman . Die twee stielen gaan ook goed samen . Na 1918 vinden we als baas Maurice Cornillie . Maurice had zijn geluk gevonden bij Camiel's dochter Lucie . Maurice nam dochter en café over . Het bleef er herberg tot rond 1964 . Daarna werd het ook een gesloten huis . (plan nr 4) .

Gaan we in de richting van Plassendale , dan zien we dadelijk de schone doening van " Poorters " (plan nr.5). Voor 1914 woonde daar een Frans Talloen . Oudere mensen herinneren zich dat Frans na de dood van zijn vrouw hertrouwde met zijn vrouws zuster en ook dat Frans een dochter had, Renilde , die in het zwin verdronk toen ze er water wilde putten . Na de dood van zijn tweede vrouw heeft Frans een meid in dienst genomen , namelijk Irma Coelus, gehuwd met Camiel Croes . Het mens was daar de gehele dag en was feitelijk uitbaatster van het café . Achteraf is dan Martha Kerckhove gekomen om alles zijn oppas te geven en ook zij was de feitelijke cafébazin . Martha was gehuwd met Cyriel Depoorter , en na Frans Talloen kwamen zij er beiden wonen . Nu is de zoon , André Depoorter , er de kastelein .

Ver vóór 1914 hadden we nog café " De Vrede " (plan nr 6). Deze herberg stond op de hoek van de Brugse steenweg en de Oudenburgse stw. (nu Plassendalestw.-Oostende) . Isidoor Tulpin en Anna D'Hondt hebben er café gehouden . Cyriel Lecomte heeft er nu zijn kiekenkot in wat overblijft van het huisje .

Iets verder naar het Sas toe (plan nr. 7) woonde " Moortje Dufour " . Met de kermis werd daar gedanst . Moortje zelf was een klein vrouwtje , gehuwd met een zekere Gilliaert , en hoe kan het anders , een reus van een vent . Eens deed het zich voor dat ze een echtelijk twistje hadden en Gilliaert kreeg een serieus bedsermoen van zijn Moortje . Plots stond de man recht in bed , met lakens en al op zich . Zijn vrouwtje lag er maar bloot bij , en toen ze vroeg waarom hij dit deed kreeg ze tot antwoord :
" Als het lang evangelie begint moet ge recht staan ! "

Daar waar Maurice Jongbloet nu zijn huis heeft hield Eduard Verlinde staminé (plan nr. 8) . Eduard was de grootvader van de gekende Sasse lijkbidder Henri Verlinde . Eduard was benevens cafébaas ook nog timmerman... en pensjager ! Naar het schijnt heeft dat hem het leven gekost - niet het timmeren , maar wel het pensjagen . Eens kwamen de gendarmen hem afhaken omdat hij ergens een konijntje tegengekomen was . Eduard was het echter te weet gekomen dat ze hem opwachten en hij liet zich tussen het riet in het ijskoude water van het zwin zakken . Hij bleef er zo uren staan , verborgen onder een bruggetje . Toen de gendarmen , het wachten beu , wegtrokken , kwam hij uit het water gekropen maar voelde zich ziek . En hij is nooit meer de echte geworden .

Het etablissement nu gekend als " Alikruk " of " Popeye " heeft als café een nog jonge geschiedenis (plan nr 9) . Tot iets na de eerste wereldoorlog was het gebouw pakhuis en paardenstal van steenbakker Portier . Richard Tulpin kwam er dan wonen en heeft er café gehouden van rond de jaren 30 tot iets na de tweede wereldoorlog . Daarna werd het een soort baancafé , soms meer gesloten dan open .

Ook moet er , omtrent naast café " De Vrede " , nog een huis gestaan hebben waar een zekere Peere , die ook smid was , café hield . Dat moet rond 1890 geweest zijn . Daarna heeft Jules Lievens , beter gekend als " de Blinker " , er gewoond . Hij is er herbergier geworden toen hij trouwde en bleef er tot rond 1910 . Daarna is er geen café meer geweest . Het huis werd volledig afgebroken tijdens de werken voor het rechte trekken van de baan (plan nr. 10)

In de rij huizen naast de " Popeye " - oude café van Tulpins - heeft er voor 1914 een zekere Knockaert - Paus Knockaert zegde men - café gehouden . Maar waar precies is niet meer uit te maken , en hoe lang hij het heeft volgehouden weet ik ook niet .

B I J V O E G S E L

De lettertikker van dienst heeft op blz . HS 11 een paar lijntjes vergeten ...

Na café " Noord en Zuid " dient men het volgende tussen te lassen :

En nog iets verder in de Biekorfstraat kon je nog terecht bij Charles Cordier , die de baas was in café " Altoos tevreden ".

I L L U S T R A T I E S

Na blz 5 - 't Wijst zijn eigen : Dat is café " De Admiraal " langs de Prins Albertlaan .

Na blz 13 - Café " Velosport " , bij Philomène Stubbe , in zijn huidige toestand . Het enige ongewijzigde huisje van 't Sas sinds de eeuwwende .

Na blz 17 - De eertijds gekende herberg " De Blauwe Duif " , nu café " Harmonie " in de Nieuwstraat . Bemerkt dat het dak bekleed is , zoals nog vele andere Sasse huizen , met cimenten pannen van Zwaenepoels pannenfabriek uit de Nukkerstraat .

Na blz 18 - Binnenzicht café " Harmonie " . Het is er nog net als in grootvaders tijd . Alleen bazin en klanten zijn veranderd . Aan de toonbank bemerkt men de schrijver van dit artikel tijdens zijn moordend opzoekingswerk ...

TCTCTCTCTCTCTCTC
TCTCTCTCTCTCTC
TCTCTCTCTCTC
TCTCTCTCTC
TCTCTCTC
TCTCTC
TCTC
TC

ST CAROLUS

